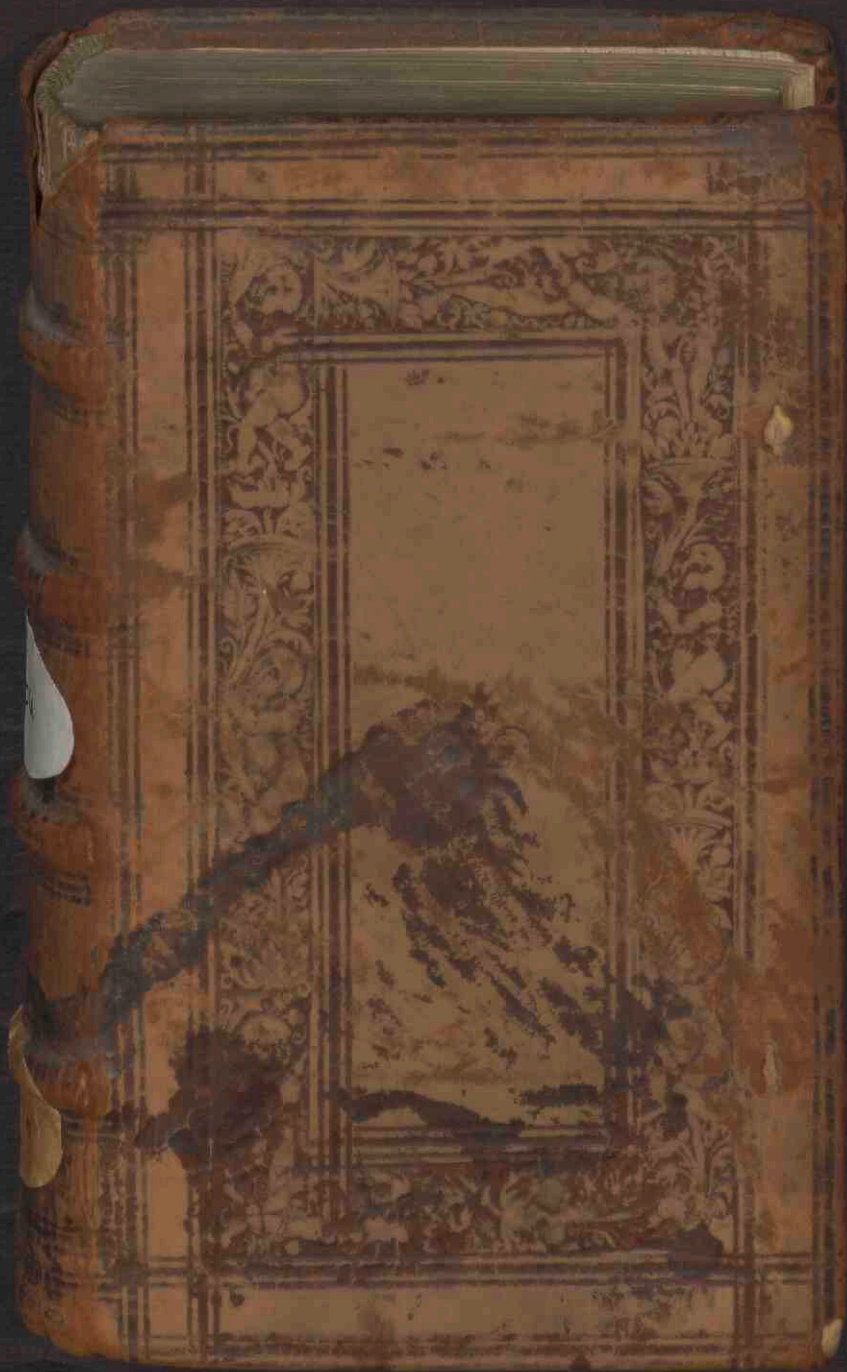

Eutropij V.C. Historiae Romanae libri decem,

<https://hdl.handle.net/1874/420877>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
  - de kopsnede
  - de frontsnede
  - de staartsnede
  - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

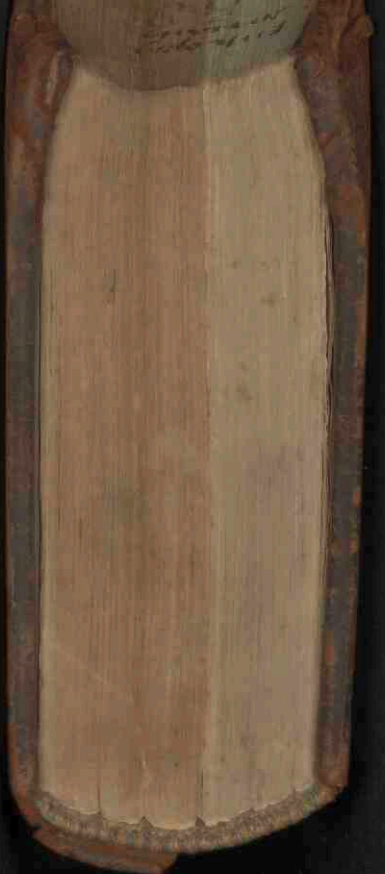
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

RARIORA

X. 1 Oct.

193

Faint handwritten text, possibly a title or date, on a small piece of paper at the top of the page.

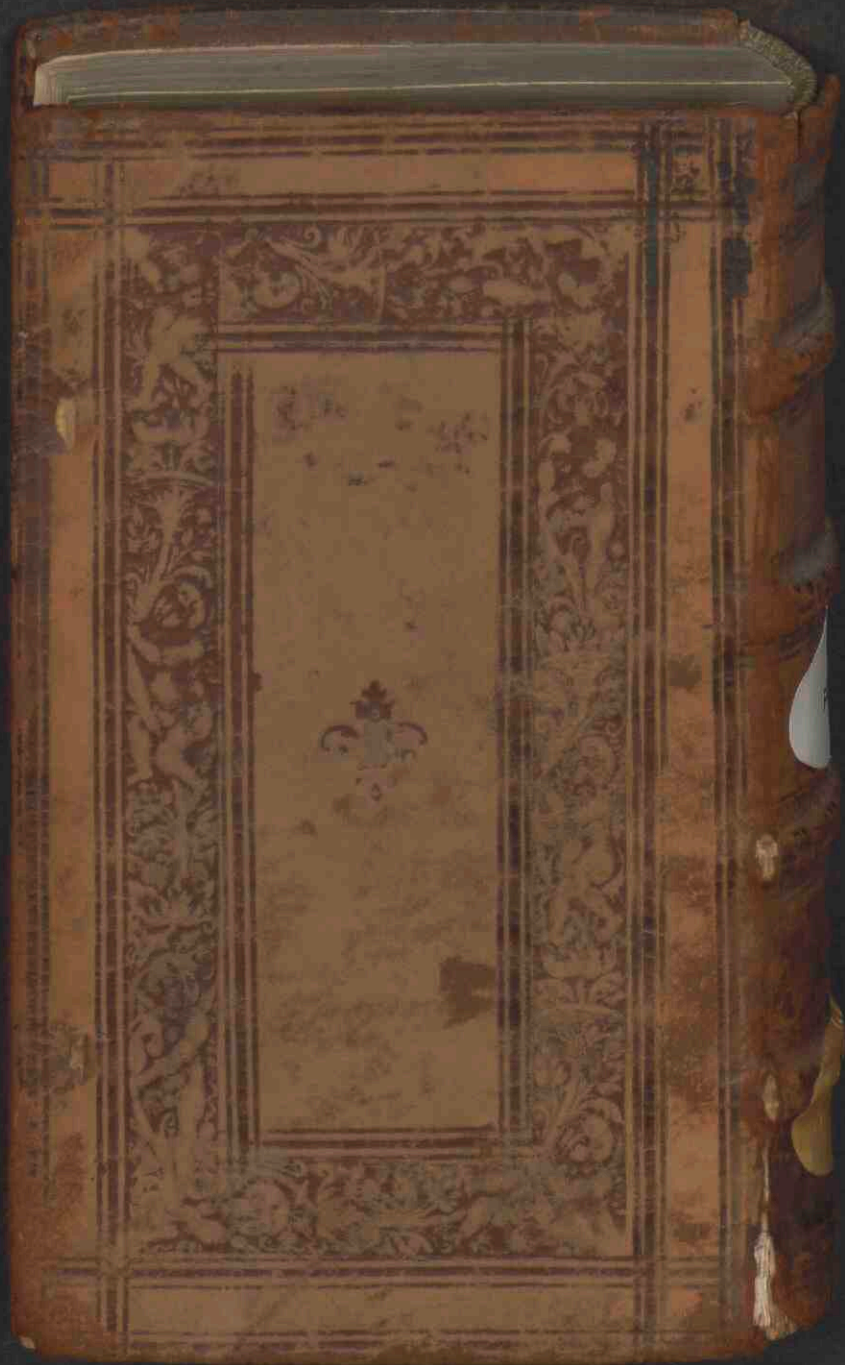

Elle opus
de laus

88

111

Manuscript title or header

In nomine domini Amen
Obsequium tuum in die
iudicii etc. etc.

Litterae Latinae

Octavo n°. 193.

193

Handwritten Latin text, likely a letter or official document, starting with 'D'.

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

193

N. 80. C.

o Ex dono H. Baegehi

Eutropij V.C.

HISTORIAE ROMANAE
Libri decem,

NUNC DEMUM INTEGRITATI
suae post tot corruptiss. editio-
nes restituti, beneficio anti-
quiss. exemplaris,

PER ANTONIUM
Sconhouium. 1546

G. CASSANDRI.

Haecenus Eutropij titulum, nomenq. sed ipsum
Nunc demum Lector conspicis Eutropium.

BASILEAE.

5

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

EUROPEAN V.C.

HISTORICAL RECORDS

OF THE

EUROPEAN V.C.

OF THE

EUROPEAN V.C.

OF THE

EUROPEAN V.C.

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

OF THE

CLARISSIMO VIRO D. LV
douico à Flandria, sacri cubiculi Caesaris præpo
sito, ac Hollandiæ gubernatori, Anto
nius Sconhouius S. D.

V M administrandæ reipub. ra
tio omnis ferè peti solet aut è
præceptis philosophorum, aut
ab historiæ exemplis, nos hæc li
bētius à Romanis accipere con
sueuimus, quòd imperiū eorum non modò amplif
simū, et rerum gestarū magnitudine præclarum,
uerum etiā melioribus institutis & legibus, quàm
cæterarum nationum, gubernatum fuerit. At
uix aliquem in tanto scriptorum eius gentis nu
mero reperire liceat, qui iusta breuitate, res tan
tum publicas & ciuiles ab initio conscripserit,
si unum Eutropium excipias: qui licet scripsit
posterius, neq; tamen minor eloquentia, & iudi
cio etiam superioribus fuit eminentior. Quod
quo minus hæcenus apparuerit, in causa fuit de
formitas ipsius, quam intulit ei Paulus Diaco
nus. Is enim, iubente (ut notatum inuenio) Domi
na Adilbergha, Desiderij Longobardorum regis
filia, & cōiuge Archi Beneuentani ducis, non so
lum auctoris huius historiam duobus libris suis
produxit, sed ipsam penè quoq; inuertit, dū mul
ta ei de suo addidit, multaq; passim ademit, aut
transposuit. Id quod ego cum ex collatione inte
gerrimi

EPIST. NVNC.

gerrimi exemplaris (quod subministravit nobis R. D. Abbas ac Præpositus S. S. Ioannis & Bauonis apud Gandenses) deprehendissem, nolui committere, quin tam utilem auctore integritati suæ restituerem, syncerumque ederem, ne posthac (quod doctissimis etiam usu uenisse uidemus) Paulina pro Eutropianis citentur: quæ quantum distent, aliorum esto iudicium. Tanta certe clade hunc ille affecerat, ut nulla inueniri impressa exemplaria, quæ castigationem sustinerent, à me potuerint. Quare totum ipse describere coactus sum. Quem laborem publicæ utilitatis studiorum causa susceptum, ideo nomini tuo dedicare uolui, quod unus sis inter heroes nostros, qui de literis optime iudicare potes. Bene uale. Brugis calend. Iulij. Anno à Natali Do-

mini 1545.

DOMI-

DOMINO VALEN

TI GOTHICO MAXIMO

perpetuo Augusto.

ES Romanas ex uoluntate māfuetudinis tuæ ab Vrbe condita ad nostrā memoriā, quæ in negocijs uel bellicis uel ciuilibus eminebant, per ordinem temporum breui narratione collegi, strictim additis etiā his quæ in principum uitis egregia extiterunt, ut tranquillitatis tuę possit mens diuina lætari, prius se illustrium uirorum facta in administrando imperio secutam, quàm cognosceret lectione.

Eutropius, v. C. peculiari-
ter † suus.

fortè, tuus.

OMANVM im-
periū, quo neq;
ab exordio ullū
ferè minus, neq;
in cremētis toto
orbe amplius

humana potest memoria recor-
dari, à Romulo exordiū habet:
qui Rheæ Syluiæ Vestalis uirgi-
nis filius, & (quantū putatus est)
Martis, cū Remo fratre, uno par-
tu editus est. Is cū inter pastores
latrocinaret, decimo octauo an-
no natiuitatis suę, urbē exiguā in
Palatino mōte constituit, xi. kal.
Maij, Olympiadis sextę anno ter-
tio, post Troiæ excidium, ut qui
plurimum minimumq; tradūt,
trecentesimo nonagesimo quar-
to, condita ciuitate, quam ex no-
mine suo Romam uocauit, hæc
fermè

fermè egit. Multitudinem finitimorum in ciuitatem recepit: centum ex senioribus elegit, quorū cōsilio omnia ageret, quos Senatores nominauit propter senectutē. Tunc cū uxores ipse & populus non haberent, inuitauit ad spectaculū ludorū uicinas urbis nationes, atq; earum uirgines rapuit. Cōmotis bellis propter raptarum iniuriā, Cœnīnēses uicit, Antennates, Crustumīnos, Sabinos, Fidenates, Veīētes: hæc omnia oppida urbē cingūt. Et cum orta subitò tempestate non comparuisset, anno regni trigesimo septimo, ad deos transfisse creditus est, & cōsecratus. Deinde Romæ per quinos dies Senatores imperauerūt: & his regnantibus annus unus completus est.

Postea Numa Pompilius rex creatus est: qui bellū nullum quidem gessit, sed non minus ciuitati quā Romulus profuit. Nam & leges Romanis, moresq; cōstituit, qui cōsuetudine praeliorum iam latrones ac semibarbari putabātur. Annum descripsit in x. menses, prius sine aliqua disputatione cōfufum: & infinita Romę sacra ac templa cōstituit. Morbo decessit, quadragesimo & tertio imperij anno.

Huic successit Tullus Hostilius. hic bella reparauit, Albanos uicit, qui ab urbe Roma xij. milliaro sunt. Veiētes & Fidenates, quorū alij sexto milliaro absunt ab urbe Roma, alij octauodecimo, bello superauit. Urbem ampliāuit, adiecto Cœlio monte, cū triginta

triginta duobus annis regnasset,
fulmine ictus, cū domo sua arsit,

Post hūc Ancus Martius, Nu
mæ ex filia nepos, suscepit impe
rium. contra Latinos dimicauit,
Auentinū montem ciuitati adie
cit: & Ianiculū, † apud Hostiam
ciuitatē supra mare sextodecimo
miliario ab urbe Roma cōdidit.
xxiiij. anno impij morbo periit.

*apud redun
dare uide-
tur.*

Deinde regnum Priscus Tar
quinius accepit. Hic numerū Se
natorū duplicauit, circū Romæ
ædificauit, ludos Romanos in
stituit, qui ad nostrā memoriam
permanent. Vicit idem etiam Sa
binos: & nō parum agrorū sub
latū iisdē, urbis Romę territorio
adiunxit, primusq; triumphans
urbē intrauit. muros fecit, & clo
acas, Capitolium inchoauit. xviiij

anno imperij per Anci filios occisus est, regis eius cui ipse successerat.

Post hunc Seruius Tullius suscepit imperiũ, genitus ex nobili foemina, captiua tamẽ, & ancilla. Hic quoq; Sabinos subegit. mōtes tres, Viminalẽ, Quirinalem, Aesquilinũ, urbi adiũxit, primus omniũ cẽsum ordinauit, qui adhuc per orbẽ terrarũ incognitus erat. Sub eo Roma omnibus incensum delatis, habuit capitum lxxxiiij. millia ciuiũ Romanorũ, cum his qui in agris erãt. Occisus est xlv. imperij anno, scelere generi sui Tarquinij Superbi, filij eius regis cui ipse successerat: & filiaẽ, quam Tarquinius habebat uxorem.

Lucius Tarquinius Superbus,
septi.

septimus atq; ultimus regū, Volscos (quæ gens ad Campaniam euntib. nō lōgè ab urbe est) uicit, Gabios ciuitatē, & Sueffam Pometiam subegit. cū Thuscis pacē fecit, & templū Ioui in Capitolio ædificauit. Postea Ardeam oppugnans, in octauo decimo miliario ab urbe positā ciuitatem, imperium perdidit. Nam cum filius eius, & ipse Tarquinius iunior, nobilissimi Collatini uxorem stuprasset, ea' que de iniuria marito & patri & amicis quæstā fuisset, in omnium conspectu se occidit. propter quam causam Brutus parens, & ipse Tarquinius, populum cōcitauit, & Tarquinio ademit imperiū. mox exercitus quoq; eum qui ciuitatem Ardeā cū ipso rege oppugnabat, reli-

reliquit: ueniensq; ad urbē rex,
portis clausis exclusus est. Cūq;
imperasset annos uigintiquinq;
cū uxore & liberis suis fugit. Ita
Romæ regnatum est per septem
reges annis ducētis quadraginta
tribus, cū adhuc Roma, ubi plur
imum, uix usq; ad quintum deci
mum milliariū possideret.

Hinc cōsules cœpere pro uno
rege duo hac causa creari: ut si u
nus malus esse uoluisset, alter eū
habēs potestātē similē coerceret.
Et placuit, ne imperiū longius q;
annū haberēt, ne per diuturnita
tē potestatis insolentiores redde
rēt, sed ciuiles semper essent, qui
se post annum scirēt futuros esse
priuatos. Fuerunt igitur anno
primo expulsis regib. Cofs. Lu
cius Iunius Brutus, qui maximē
egerat

egerat ut Tarquinius pelleretur:
 & Tarquinius Collatinus, mari-
 tus Lucretiæ, sed Tarquinio Col-
 latino statim sublata dignitas est.
 placuerat enim, ne quisq; in urbe
 maneret, qui Tarquinius uocare-
 tur. Qui accepto omni patrimo-
 nio suo, ex urbe migravit, & loco
 ipsius factus est Valerius Publi-
 cola Cos. Cōmouit tamen bellū
 urbi Romæ rex Tarquinius, qui
 fuerat expulsus; & collectis mul-
 tis gētib. ut in regnū posset resti-
 tui, dimicauit. In prima pugna
 Brutus & Arūs Tarquiniij filius
 inuicē se occiderunt. Romani ta-
 mē ex ea pugna uictores recesser-
 unt. Brutū Romanæ matronæ
 defensorē pudicitie sue, quasi cō-
 munem patrē per annū luxerūt.
 Valerius Publicola Sp. Lucre-
 tium

tium Tricipitinū collegā sibi fecit
Lucretiæ patrem : quo , morbo
mortuo , iterum Horatium Pul-
uillum collegam sibi sumpsit . ita
primus annus quinque cōsules ha-
buit : cum Tarquinius urbe ces-
sisset propter nomē, Brutus præ-
lio perisset, Sp. Lucretius mor-
bo mortuus esset. Secūdo quo-
que anno iterum Tarquinius, ut
reciperetur in regnū, bellū Ro-
manis intulit, auxiliū ei ferente
Porsena Thusciæ rege : & Ro-
mam penē cepit. Verum tum
quoque uictus est. Tertio an-
no post reges exactos, Tarquini-
us cū suscipi nō posset in regnū,
neque Porsena, qui pacem cum
Romanis fecerat, auxiliū præ-
stare, Thusculum se contulit, quæ
ciuitas non longe ab urbe est: atque

ibi

ibi per quatuordecim annos priuatus cū uxore persenuit. Quarto anno post reges exactos, cū Sabini Romanis bellum intulissent, uicti sunt, & de his est triūphatū. Quinto anno, Valerius ille Bruti collega, & iij. Cofs. fataliter mortuus est, adeò pauper factus, ut collatis à populo numis, sumptū habuerit sepulture: quē matrone, sicut Brutum, annum luxerunt. Nono anno post reges exactos, cum gener Tarquinij ad iniuriam soceri uindicandam, ingentē collegisset exercitum, noua Romæ dignitas est creata, quæ Dictatura appellatur, maior quàm Consulatus. Eodem anno etiam magister equitū factus est, qui dictatori obsequeret. neq; quidquā similius potest dici, q̄ dictatura anti-

antiqua huic imperij potestati, quam nūc trāquillitas uestra habet: maximè cū Augustus quoq; Octavianus, de quo postea dicemus, & ante eum Caius Cæsar, sub dictaturę nomine atq; honore regnauerint. Dictator autem Romæ primus fuit Largius: magister equitum primus Spurius Calsius.

Sexto decimo anno post reges exactos, seditionē Pop. Ro. fecit, tanq̃ à Senatu atq; Consulibus premeretur. Tum & ipse sibi Tribunos plebis, quasi proprios iudices & defensores creauit, per quos contra Senatum & Consules tutus esse posset.

Sequenti anno Volsci bellum reparauerūt: uicti & capti, etiam Coriolos ciuitatem, quam habebant

bant optimam, perdiderunt.

Octauo decimo anno post e-
iectos reges, expulsus ex urbe
Quintus Martius dux Romano-
rum, qui Coriolos ceperat Vol-
scorum ciuitatem, ad ipsos Vol-
scos cōtendit iratus, & auxilia cō-
tra Romanos accepit, Roma-
nosq; sæpe uicit: usq; ad quintum
milliarium urbis accessit, oppu-
gnaturus etiam patriam suam,
legatis qui pacem petebant repu-
diatis, nisi ad eum mater Vetu-
ria & uxor Volumnia ex urbe ue-
nissent: quarū fletu et precatione
superatus, remouit exercitum.

Atque hic secundus post Tar-
quinius fuit, qui dux contra pa-
triam suam esset.

Cesone Fabio et Tito Virginio
Cos. trecenti nobiles homines,

b qui ex

qui ex Fabia familia erant, contra Veientes bellum soli susceperunt, promittentes senatui & populo per se omne certamē implendum. Itaque profecti omnes nobiles, & qui singuli magnorū exercituū duces esse deberēt, in prelio conciderunt. Unus omnino superfuit ex tanta familia, qui propter ætatem puerilem duci non poterat ad pugnam. Posthæc cēsus in urbe habitus est, & inuenta sunt civiū capitū cxix. millia.

Sequenti anno, cum in Algido monte, ab urbe duodecimo fermē milliario, Romanus obsideretur exercitus, Lucius Quintius Cincinnatus Dictator est factus: qui agrum quatuor iugerum possidens, manibus suis colebat. Is cum in opere & arans

arans esset inuentus, sudore de-
terfo, togam prætextam accepit:
cæsis hostibus, liberauit exercitū.

Anno ccc. & altero ab urbe cō-
dita, imperium Consulare cessa-
uit, & pro duobus Coss. decem
facti sunt, qui summam potestatē
haberent, Decemuiros nominati.
sed cū primo anno bene egissent,
secūdo unus ex ijs Appius Clau-
dius, Virginij cuiusdam, qui
honestis iam stipendijs contra
Latinos in monte Algido mili-
tabat, filiam uirginem corruppe-
re uoluit: quam pater occidit, ne
stuprū à Decemuiro sustineret:
& regressus ad milites, mouit
tumultum. Sublata est Decem-
uiralis potestas, ipsiq; dānati sunt.

Anno trecētesimo decimoquin-
to ab urbe cōdita, Fidenates cōtra

Romanos rebellauerunt. Auxilium præstabant his Veientes, & rex Veientium Tolumnius.

Quæ ambæ ciuitates tam uicinæ urbi sunt, ut Fidenæ, vij. Veietes xvij. milliario absint. Coniunxerunt se his & Volsci, sed M. Aemilio dictatore, & Lucio Quintio Cincinnato magistro equitum uicti, etiam regem perdiderunt. Fidenæ captæ, & excisæ.

Post xx. inde annos, Veientani rebellauerunt. Dictator contra ipsos missus est Furius Camillus, qui primū eos uicit acie, mox etiam ciuitatem diu obsidens cepit, antiquissimam, Italiæq; ditissimam. Postea cepit & Faliscos, non minus nobilem ciuitatem: sed commota est ei inuidia, quasi prædam male diuisisset; damnatusq;

tusq; ob eam causam, expulsus ciuitate est. Statim Galli Senones ad urbem uenerunt, et uictos Romanos xi. milliario à Roma apud flumē Alliam secuti, etiam urbem occupauerunt, neq; defendi quicquam nisi Capitolium potuit. quod cum diu obsedissent, & iam Romani fame laborarent, à Camillo qui in uicina ciuitate exulabat, Gallis superuētum est, grauissimeq; uicti sunt. postea tamen, accepto etiam auro ne Capitolium obsiderent, recesserunt: sed secutos eos Camillus, ita cecidit, ut & aurum quod his datum fuerat, & omnia quæ ceperant militaria signa reuocaret. Ita tertio triumphans, urbem ingressus est, & appellatus secundus Romulus, quasi & ipse patrię conditor.

LIBER SECVNDVS.

ANNO ccc. lxxv. ab urbe cōdi-
ta, post captam autem pri-
mo, dignitates mutatae sunt.

Pro duobus Cōs. facti Tribu-
ni militares, Consulari potesta-
te. Hic iam cœpit Romana res
crescere. nam Camillus eo anno
Volscorum ciuitatem, quæ per
lxx. annos bellum gesserat, uicit:
& Aequorum urbem, & Sutri-
norum, atque omnes, deletis eo-
rum exercitibus, occupauit, &
tres simul triumphos egit.

Titus etiam Quintius Cincin-
natus Prænestinos, qui usq; ad ur-
bis Romæ portas bello uenerāt,
persecutus, ad flumen Alliam
uicit: & ciuitates quæ sub ipsis
agebant, Romanis adiunxit.

Ipsam Prænestem aggressus, in
dedi-

deditionem accepit : quæ omnia ab eo gesta sunt uiginti diebus , triumphus' que ipsi decretus. Verum dignitas Tribunorum militarium non diu perseuerauit. Nam post aliquantum nullos placuit fieri : & quadriennium ita in urbe fluxit , ut potestates sibi maiores non essent. resumpserunt tamē Tribuni militares consulari potestate iterum dignitatem , & triennio perseuerauerunt. Rursus Coss. facti.

Lucio Genutio , & Quinto Seruilio Coss. mortuus est Camillus ; honor ei secūsus post Romulum delatus est.

Titus Quintius Dictator aduersus Gallos , qui in Italiam uenerant , missus est. Hi ab urbe quarto milliario , trās Anienum

fluuium confederant. Nobilissimus è senatoribus Titus Manlius, prouocantem Gallum ad singulare certamen, congressus occidit: & sublato torque aureo, colloq̄ suo imposito, in perpetuum Torquati sibi & posteris cognomen accepit. Galli fugati sunt, mox per Caium Sulpitium dictatorem etiam uicti. Non multo post à Caio Martio Thusci uicti sunt, vij, millia captiuorum ex his in triumphum adducta.

Census iterum habitus est. Et cum Latini qui à Romanis subacti erant, milites præstare nollent, ex Romanis tantum tyrones lecti sunt, factæq̄ legiones decem, qui modus sexaginta uel amplius armatorum millia efficiebat: paruis adhuc Romanis rebus, tanta
tamen

tamen in re militari uirtus erat.
 Quæ cum profectæ essent aduer-
 sus Gallos duce Lucio† quidā Furio Ca-
 ex Gallis unum è Romanis, qui millo, Li-
 esset optimus, prouocauit, tum uius.
 se Marcus Valerius Tribunus
 militum obtulit: & cum proces-
 sisset armatus, coruus ei supra de-
 xtrum brachium sedit. mox com-
 missa aduersus Gallum pugna,
 idem coruus alis & unguibus
 Galli oculos uerberauit, ne re-
 ctum posset aspicere. ita à Tribu-
 no Valerio interfectus, non so-
 lum uictoriam ei, sed etiam no-
 men dedit. Nam postea idem
 Coruinus est dictus. Ac pro-
 pter hoc meritum, annorum triū
 & uiginti Cols. est factus.

Latini qui noluerūt milites da-
 re, hoc quoq; à Romanis exigere

cœperunt, ut unus Consul ex eorum, alter ex Romanorum populo crearetur. Quod cum esset negatum, bellum contra eos susceptum est, & ingenti pugna superati sunt: ac de his perdomitis triumphatum est. Statuæ Cols. ob meritum uictoriæ in rostris positæ sunt.

Eo anno etiam Alexandria, ab Alexandro Macedone condita est. Iam Romani potentes esse cœperunt. bellum enim in centesimo & tricesimo ferè milliario ab urbe apud Samnites gerebatur, qui mediij sunt inter Picenum, Campaniam, & Apuliam. Papyrius Cursor cum honore dictatoris ad id bellum profectus erat. Qui cū Romā rediisset, Q. Fabio Maximo magistro equitū, quem apud

apud exercitū reliquit, præcepit,
ne se absente pugnaret. Ille occa-
sione reperta, foelicissimè dimica-
uit, & Sānites deleuit, ob quam
rem à Dictatore capitis damna-
tus, quòd se uetante pugnasset,
ingenti fauore militum & popu-
li liberatus est: tāta Papyrio sedi-
tione commota, ut penè ipse in-
terficeretur. Postea Samnites,
Romanos, Tito Veturio & Spu-
rio Posthumio Cofs. ingenti de-
decore uicerunt. Pax tamen à Se-
nату & populo soluta est, quæ
cum ipsis propter necessitatem
facta fuerat. Postea Samnites
uicti sunt à L. Papyrio Consu-
le, septem millia eorum sub iu-
gum missa. Papyrius de Samni-
tibus triumphauit. Eo tem-
pore Appius Claudius Censor
aquam

aquã Claudiam induxit, & uiam Appiam strauit. Samnites reparato bello, Q. Fabiũ Maximum uicerunt, tribus millibus hominũ occisis. Postea cũ pater eius F. Maximus legatus datus fuisset, & Samnites uicit, & pluri- ma eorũ oppida cepit. Deinde P. Cornelius Rufinus, Marcus Curius Dētatus, ambo Cofs. cō- tra Sānites missi, ingentibus pre- lijs eos confecere. Tum bellum cum Samnitibus per annos no- uem & xl. actum, sustulerunt. ne- que ullus hostis fuit intra Italiã, qui Romanam uirtutem magis fatigauerit.

Interiectis aliquot annis, iterũ se Gallorum copię contra Ro- manos Thuscis Samnitibusq; iunxerunt: sed cum Romam ten- derent,

derent, à P. Cornelio Dolabella
Cos. deletæ sunt.

Eodem tēpore Tarētinis, qui
iam in ultima Italia sunt, bellum
indictum est, quia legatis Roma-
norum iniuriã fecissent. Hi Pyr-
rhum Epiri regē contra Roma-
nos auxilio poposcerunt, qui ex
genere Achillis originem trahe-
bat. Hic mox ad Italiam uenit.
Tumq̃ primū Romani cū trans-
marino hoste dimicauerūt. Mis-
sus est contra eum cōsul P. Vale-
rius Leuinus. qui cū explorato-
res Pyrrhi cepisset, iussit eos per
castra duci, ostendi omnē exerci-
tum, tumq̃ dimitti: ut renūciarēt
Pyrrho, quæ cum Romanis age-
rētur. Cōmissa mox pugna, cū iã
Pyrrhus fugeret, elephantorum
auxilio uicit: quos incognitos
Roma-

Romani expauerunt, sed nox praelio finem dedit. Leuinus tamen per noctem fugit. Pyrrhus Romanos mille octingentos cepit, eosque summo honore tractauit, occisos sepeliuit: quos cum aduerso uulnere & truci uultu, etiam mortuos iacere uidisset, tulisse ad coelum manus dicitur, cum hac uoce, Se totius orbis dominum esse potuisse, si tales sibi milites contigissent.

Pyrrhus coniunctis sibi Samnitibus, Lucanis, Brutiisque, Romam perrexit, omnia ferro igneque uastauit. Campaniam depopulatus est, atque ad Praeneste uenit, milliarium ab urbe octauodecimo. Mox terrore exercitus, qui cum Consule sequebatur, in Campaniam se recepit. Legati ad Pyrrhum de redimendis captiuis missi, ab eo honorifice

cè suscepti sunt, captiuos sine precio Romā misit. Vnū ex legatis Romanorū Fabricium sic admiratus est, ut cum eum pauperem esse cognouisset, quarta parte regni promissa, sollicitare uoluerit, ut ad se transfiret, cōtemptusq; à Fabricio. Quare cū Pyrrhus ingēti Romanorū admiratione teneretur, legatū misit, qui pacem æquis cōditionib. peteret, precipuum uirū Cyneā nomine, ita ut Pyrrhus partē Italiae, quā iam armis occupauerat, obtineret. Pax displicuit, remādatūq; Pyrrho à Senatu est, eum cū Romanis, nisi ex Italia recessisset, pacē habere nō posse. Tum Romani iusserūt captiuos omnes, quos Pyrrhus reddiderat, infames haberi, q; armati capti fuissent: nec antè eos
ad

ad ueterem statū reuerti, quā
Sabinorū hostiū occisorū spolia
retulissent. Ita legatus Pyrrhi re-
uersus est. à quo cū quēreret Pyr-
rhus, qualē Romam cōperisset:
Cyneas dixit, regum se patriā uir-
disse, scilicet tales illic fermè om-
nes, qualis unus Pyrrhus apud
Epirū & reliquā Grēcīā putare-
tur. Missi sunt contra Pyrrhum
duces P. Sulpitius, & Decius
Mūmius Cofs. Certamine com-
misso, Pyrrhus uulneratus est,
elephanti interfecti, xx. millia cæ-
sa hostiū, & ex Romanis tantum
quinq; millia. Pyrrhus Tarētum
fugatus. Interiecto anno, cōtra
Pyrrhū Fabricius est missus: qui
prius inter legatos sollicitari non
poterat, quarta parte regni pro-
missa. Tum, cū uicina castra ipse
& rex

& rex haberent, medicus Pyrrhi ad eum nocte uenit, promittens ueneno Pyrrhum occisurū, si sibi aliquid polliceretur. Quem Fabricius uinctū reduci iussit ad dominum, Pyrrhoq̄ dici, quæ cōtra caput eius medicus sponondisset. Tunc rex admiratus, dixisse fertur: Ille est Fabricius, qui difficilius ab honestate quàm sol à cursu suo auerti potest. Tum rex in Siciliam profectus est. Fabricius uictis Samnitibus et Lucanis, triumphauit. Cōs. deinde, Marcus Curius Dentatus, & Cornelius Lentulus, aduersum Pyrrhum missi sunt. & Curius contra eum pugnauit, exercitum eius cecidit, Tarentum fugauit. Ea die cæsa hostiū xxiij millia. Curius in cōsulatu triumphauit. Primus Romā

c   elephan-

elephantos quatuor duxit. Pyrrhus etiam à Tarēto mox recessit, & apud Argos Græciæ ciuitatem occisus est.

Caio Fabricio Luscinio, & Claudio Cinna Cofs. anno urbis conditæ cccc. lxi. legati Alexandrini à Ptolemæo missi Romam uenēre, & à Romanis amicitiam quam petierant, obtinuerunt.

Quintio Gulone, C. Fabio Picēte Cofs. Picētes bellum commouere, & ab insequentib. Cofs. Publio Sempronio, Appio Claudio, uicti sunt: & de his triumphatum est. Conditæ à Romanis ciuitates, Ariminum in Gallia, & Beneuentum in Samnio.

Marco Attilio Regulo, Lucio Iunio Libone Cofs. Salentinis bellum indictū est, captiꝑ sunt
cum

cum ciuitate simul Brundusini,
& de his triumphatum est.

Anno cccc.lxxvij. cum iam clarum urbis Romæ nomen esset, arma tamē extra Italiā mota non fuerāt. Vt igitur cognosceretur, quę copię Romanorū essent, census est habitus. tum inuenta sunt capitū cc. xcij. millia, ccc. xxxiiij. quanquā à cōdita urbe nūq̄ bello cessassent. Et contra Afros bellum susceptū est primū, Appio Claudio, Quinto Fuluio Cofs. In Sicilia contra eos pugnatū est, & Appius Claudius de Afris & rege Siciliae Hierone triūphauit. Insequēti anno, Valerio Marco & Octacilio Cofs. in Sicilia à Romanis res magnę gestę sunt. Taurominitani, Catanenses, & præterea quinquaginta ciuitates in fidē

acceptæ sunt. Tertio anno in Sicilia cōtra Hieronē bellum paratum est. Is cū omni nobilitate Syracusanorū pacē à Romanis impetrauit, deditq; argenti talenta ducenta. Afri in Sicilia uicti sunt, & de his secundò Romæ triumphatū est. Quinto anno belli Punicī, quod contra Afros gerebatur, primū Romani Caio Duillio & Cneo Cornelio Asina Cōs. in mari dimicauerunt, paratis nauibus rostratis, quas Liburnas uocant. Cōsul Cornelius fraude deceptus est. Duillius cōmissō prelio, Carthaginensium ducē uicit, xxx. naues cepit, xiiij. merisit. vij. millia hostiū cepit, iij. millia occidit: neque ulla uictoria Romanis gratior fuit, q̄ inuicti terra, iam etiā mari plurimū possent. Caio
Aqui

Aquilio Floro, Lucio Scipione
 Cofs. Scipio Corficā & Sardinia
 uastauit, multa millia inde capti-
 uorū abduxit, triumphū egit. L.
 Manlio Volsone, M. Attilio Re-
 gulo Cofs. bellū in Africā transla-
 tum est cōtra Hamilcarē Cartha-
 ginensiu ducē, in mari pugnatū,
 uictusq; est. Nā perditis lxxiij. na-
 uibus, retro se recepit: Romani
 xxij. amiserūt. sed cum in Africā
 transissent, primā Clypeā Africę
 ciuitatē in deditiōē acceperunt.
 Consules usq; ad Carthaginem
 processerūt, multisq; uastatis op-
 pidis, Manlius uictor Romā re-
 diit, & xxvij. millia captiuorum
 reduxit. Attilius Regulus in Afri-
 ca remansit. Is cōtra Afros aciem
 instruxit, contra tres Carthagi-
 nensium duces dimicans, uictor
 c 3 fuit.

fuit. xviiij. millia hostium cæcidit, quincq; millia cum xviiij. elephantis cepit. lxxiiij. ciuitates in fidem accepit. Tum uicti Carthaginenses, pacem à Romanis petierunt: quã cum Regulus nollet nisi durissimis cõditionibus dare, Africæ auxilium à Lacedæmonijs petierunt: & duce Xantippo, qui à Lacedæmonijs missus fuerat, Romanorũ dux Regulus uictus est ultima perniciẽ. nam duo millia hominũ tantũ ex omni Romano exercitu refugerunt, quindecim millia cũ imperatore Regulo capta sunt, xxx. millia occisa, Regulus ipse in cathenas coniectus.

Marco Aemilio Paulo, Seruio Fuluio nobiliore Coss. ambo Romani consules in Africam profecti sunt, cum trecentarum nauum

uium classe Clypeam petunt, & contra Carthaginēses uenerunt, primum Afros nauali certamine superant. Aemilius consul centum & quatuor naues hostium demersit, triginta cum pugnatoribus cepit, quindecim milia hostium aut occidit, aut cepit, militem suum ingenti præda ditauit. Et subacta Africa tum fuisset, nisi tanta fames fuisset, ut diutius expectare exercitus non posset. Consules cum uictrici classe redeuntes, circa Siciliam naufragium passi sunt: & tanta tempestas fuit, ut ex quadringentis sexaginta quatuor nauibus, octoginta seruari uix potuerint. Neque ullo tempore tanta maritima tēpestas audita est. Romani tamen statim ducentas

naues reparauerunt, neq̄ in ali
quo animus his infractus fuit.

Cneus Seruilius Cepio, & G. Sē
pronius Blēsus Cofs. cum ducentis
sexaginta nauibus ad Africā
profecti sunt, aliquot ciuitates ce
perunt: prędam ingentem redu
centes, naufragiū pafsi sunt. Itaq̄
cum continuæ calamitates Ro
manis displicerēt, decreuit Sena
tus, ut à maritimis pręlijs discede
retur, & tantum sexaginta naues
ad præsidium Italiae saluæ essent.

Lucio Cæcilio Metello, Caio
Furio Pacillo Cofs. Metellus in
Sicilia Afrorū ducem cum c. xxx.
elephantis, & magnis copijs ue
nientem superauit, xx. millia ho
stium cæcīdit, sex & xx. elephan
tos cepit, reliquos errantes per
Numidas, quos in auxilium ha
bebat,

bebat, collegit, & Romam deduxit ingēti pompa, cum c. xxx. elephantorū numero omnia itinera compleret. Posthęc mala Carthaginenses Regulū ducē, quem ceperant, petierunt, ut Romam proficisceretur, & pacem à Romanis obtineret, ac permutacionem captiuorum faceret. Ille Romam cum uenisset, inductus in Senatum, nihil quasi Romanus egit, dixit que se ex illa die qua in potestatē Afrorum uenisset, Romanū esse desiuisse. itaq; & uxorem à complexu remouit, & Romanis sualit ne pax cum Pœnis fieret. Illos enim fractos tot casibus, spem nullam habere, se tanti nō esse, ut tot millia captiuorum propter unum se, & senem, & paucos qui ex Romanis capti fuerant,

rant, redderentur. Itaque obtinuit, nam Afros pacem petētes nullus admisit. Ipse Carthaginē rediit, offerentibusque Romanis, ut eum Romæ tenerent, negavit se in ea urbe mansurum, in qua postquam Afris servierat, dignitatem honesti civis habere non posset. Regressus igitur in Africam, omnibus supplicijs extinctus est. Post Ap-
pio Pulchro & L. Junio Cōs. Claudius contra auspicia pugnavit, & à Carthaginensibus victus est. Nam ex ducentis xx. cum pugnatoribus captæ sunt, demersæ cæteræ, uiginti millia capta. Alius quoque cōsul classem naufragio amisit, exercitum tamen saluum habuit, quia uicina litora erant. Caio Lucretio Catu-
lo,

lo, Aulo Posthumio Albino
Coss. anno belli Punicī xxiiij. Ca-
tulo bellum contra Afros com-
missum est. Profectus est cum
ccc. nauibus in Siciliam. Afri
contra ipsum cccc. parauerunt.
Nunquam in mari tantis copijs
pugnatū est. Luctatius Catulus
nauem æger ascendit: uulnera-
tus enim in pugna superiore fu-
erat. Contra Lilybæum ciui-
tatem Siciliae pugnatum est in-
genti uirtute Romanorum. nam
lxxiiij. Carthaginensium naues
captæ sunt, c. xxv demersæ, xxij.
millia hostium capta, xiiij. mil-
lia occisa: infinitum auri argen-
ti que prædæ in potestatem Ro-
manorum redactum. Ex clas-
se Romanorū xij. naues submer-
sæ. pugnatū est vi. idus Martias,
statim

statim Carthaginenses pacem petierunt. tributa est eis pax: captiui Romanorum, qui tenebantur à Carthaginēsis, redditi sunt. Etiā Carthaginenses petierūt, ut redimi eos captiuos liceret, quos ex Afris Romani tenebant. Senatus iussit, sine precio dari eos qui in publica custodia essent: qui autē à priuatis tenerentur, ut precio dominis reddito, Carthaginē redirēt, atq; id preciū ex fisco magis q̄ à Carthaginēsis solueretur.

Quintus Lucretius, Aulus Manlius Cōs. creati, bellum Faliscis intulerunt: quæ ciuitas Italiæ opulenta quōdam fuit. quod ambo Cōs. intra sex dies quàm uenerāt, transegerunt. xv. millia hominū cæsa: pace concessa, agro tamen ex medietate sublato.

Finito igitur Punico bello, quod per xxij. annos factum est, Romani iam clarissima gloria noti, legatos ad Ptolomæum Aegypti regem miserunt, auxilia promittentes, quia rex Syriae Antiochus ei bellum intulerat. Ille gratias Romanis egit, auxilia non accepit: iam enim fuerat pugna transacta. Eodem tempore potentissimus rex Siciliae Hiero Romam uenit ad ludos spectandos, & ducēta millia modiorum tritici populo dono dedit.

Lucio Cornelio Lentulo, Fulvio Flacco Coss. quibus Hiero Romam uenerat, etiā cōtra Ligures intra Italiam bellum gestum est, & de his triumphatū est. Carthaginenses tamē bellū reparare
tenta-

tentabant Sardinienſes qui ex
 conditione pacis Romanis pare-
 re debebant ad rebellandum im-
 pellētes. Venit tamē legatio Car-
 thaginēſium Romam, & pacē im-
 petrauit. Tito Mālio Torquato,
 Caio Attilio Balbo Coſs. de Sar-
 dis triumphatū eſt: & pace omni-
 bus locis facta, Romani nullū bel-
 lū habuerūt. Quod his poſt Ro-
 mam conditā ſemel tantū Numa
 Pompilio regnante contigerat.

Lucius Poſthumius Albinus,
 Fuluius Cneus Cētumalus Coſs.
 bellū contra Illyricos gesserūt: &
 multis ciuitatib. captis, etiā reges
 in deditiōnē acceperunt. ac tum
 primū de Illyricis triūphatū eſt.

Lucio Aemilio Coſ. ingentes
 Gallorū copię Alpes tranſierūt:
 ſed pro Romanis tota Italia cōſen-

fit, traditumq; est Fabio historico qui ei bello interfuit, d. ccc. milia hominum parata ad id bellū fuisse, sed res per Cos. tum prospere gesta est. xl. millia hostium interfecta sunt. & triumphus Aemilio decretus. Aliquot deinde annis post, cōtra Gallos intra Italiā pugnatū est. Finito bello, Marco Claudio Marcello, Cneo Cornelio Scipione Cofs. tū Marcellus cum parua manu equitū dimicauit, & regem Gallorū, Viridomarum nomine, manu sua occidit. Postea cum collega suo ingentes copias Gallorū peremit, Mediolanū expugnauit, grādem prēdā Romā pertulit, ac triūphās Marcellus spolia Gallorum stipiti imposita humeris suis uexit.

M. Minutio, P. Cornelio Cofs.

Histris

Histris bellum illatum est, quia
latrocinati naues Romanorum
fuerant, quę frumenta exhibebāt.
perdomitiq̄ sunt omnes.

Eodem anno BELLVM PV-
NICVM SECVNDVM Roma-
nis illatū est per Hannibalē Car-
thaginensiū ducē, qui Saguntum
Hispaniæ ciuitatē, Romanis ami-
cā, oppugnare aggressus est, agēs
uicesimū ætatis annū, copijs con-
gregatis cl. milliū peditū, & xx.
milliū equitū. Huic Romani per
legatos denūciauerūt ut bello ab-
stineret. Is legatis parēre noluit.
Romani etiā à Carthaginēsisib. pe-
tierūt ut mādareēt Hānibali ne bel-
lum cōtra socios populi Romani
gereret. dura responsa à Cartagi-
nensib. reddita. Sagūtini interea
fame uicti sunt. captiōq̄ ab Hanni-
bale,

bale ultimis poenis afficiuntur.
Tum Publius Cornelius Scipio
cum exercitu in Hispaniã profe-
ctus est, Tiberius Sēpronius in
Siciliã. bellũ Carthaginēsi. indi-
ctum est. Hannibal relicto in Hi-
spania fratre Hasdrubale, Pyre-
nẽũ trãsit, Alpes adhuc in ea par-
te inuias, sibi patefecit, traditur
ad Italiam lxxx. millia peditũ, &
xx. millia equitũ, septem & xxx.
elephãtes adduxisse. Interea mul-
ti Ligures & Galli Hannibali se
coniunxerunt. Sēpronius Grac-
chus cognito ad Italiam Hanni-
balis aduentu, è Sicilia exercitum
Ariminum traiecit. P. Cornelius
Scipio Hannibali primus occur-
rit, commisso prelio, fugatis suis,
ipse uulneratus in castra redijt.
Sempronius Gracchus & ipse
d con-

confluxit apud Trebidiã. Is quoque uincitur. Hannibali multi se in Italia dediderunt. Inde ad Thusciam ueniens Hannibal, Flaminiõ consuli occurrit, ipsum Flaminiũ interemit, Romanorum xxv. milia cæsa sunt, cæteri diffugerunt. Missus aduersus Hannibalẽ postea à Romanis Quintus Fabius Maximus. Is cum differendo pugnam, ab impetu fregit, mox inuenta occasione uicit. Quingentesimo & quadragesimo anno à condita urbe, Lucius Aemilius, P. Terentius Varro contra Hannibalem mittuntur, Fabioq; succedunt: qui Fabius ambos Cõs. monuit, ut Hannibalem callidum & impatientẽ ducem non aliter uincerent, quàm prælium differendo. uerum cum impatientia

Var

Varronis Cos. contradicēte con-
 fule altero, id est Aemilio Paulo,
 apud uicū qui Cānæ appellatur,
 in Apulia pugnātū esset, ambo
 Cofs. ab Hānibale uincūtur. iiii.
 millia Afrorum pereunt, magna
 pars de exercitu Hannibalis sau-
 ciatur: nullo tamen Punico bello
 Romani grauius accepti sunt. pe-
 rijt enim in eo Aemilius Paulus
 Cos. Cōsulares aut Prætorij xx.
 Senatores capti aut occisi xxx. no-
 biliores uiri ccc. militum xl. mil-
 lia, equitum iij. millia, & cccc. In
 quibus malis nemo tamen Ro-
 manorum pacis mentionem ha-
 bere dignatus est. Serui q̄ nunc̄
 antè, manumissi, & milites facti
 sunt. Post eā pugnā multę Italiae
 ciuitates quę Romanis paruerāt,
 se ad Hannibalem transtulerūt.

Hannibal Romanis obtulit, ut captiuos redimeret: responsumque est à Senatu, eos ciues non esse necessarios, qui cum armati essent, capi potuissent. Ille omnes postea uarijs supplicijs interfecit, & tres modios aureorum annulorum Carthaginem misit, quos è manibus equitum Romanorum, Senatorum, & militum detraxerat. Interea in Hispania, ubi frater Hannibalis Hasdrubal remanserat cum magno exercitu, ut eam totam Afris subigeret, à duobus Scipionibus Romanis ducibus uincitur, perditque in pugna xxxv. millia hominum. ex his capiuntur x. millia, occiduntur xxv. Mittuntur ei à Carthaginensibus ad reparandas uires xij. millia peditum, iij. millia equitum, xx. elephanti. Anno quarto postquam

quam in Italiam Hannibal uenit, Marcus Claudius Marcellus Cos. apud Nolam, ciuitatē Campaniæ, contra Hannibalem bene pugnavit. Hannibal multas ciuitates Romanorū per Apuliam, Calabriā, & Brutios occupauit. Quo tempore etiam rex Macedonię Philippus ad eum legatos misit, promittens auxilia contra Romanos: hac conditione, ut deleris Romanis, ipse quoq; contra Gręcos ab Hannibale auxilia acciperet. Captis igitur legatis Philippi, & re cognita, Romani in Macedoniā Marcū Valeriū Leuinum ire iusserūt: in Sardiniam Titum Mālium Torquatū Proconsulem. nam etiam ea sollicitata ab Hānibale, Romanos deseruerat. Ita uno tēpore quatuor locis

pugnabatur, in Italia cōtra Hannibalē, in Hispania contra fratrem eius Hasdrubalē, in Macedonia cōtra Philippū, in Sardinia cōtra Sardos, & alterū Hasdrubalem Carthaginensem. Is à Tito Manlio procōsule, qui ad Sardiniam missus fuerat, uiuus est captus. occisa cum eo xij. millia, capti mille quingenti, & à Romanis Sardinia subacta. Manlius uictor captiuos & Hasdrubalē Romam reportauit. Interea etiam Philippus à Leuino in Macedonia uincitur, & in Hispania a Scipionibus Hasdrubal & Mago tertius frater Hannibalis. Decimo anno postquam Hannibal in Italiam uenerat, P. Sulpitio, Cneo Fuluio Cofs. Hannibal usque ad quartum milliarium urbis accessit,

cessit, equites eius usque ad portas, mox consulum metu cum exercitu uenientium, Hannibal ad Campaniam se recepit. In Hispania à fratre Hasdrubale ambo Scipiones, qui per multos annos uictores fuerant, interficiuntur. exercitus tamen integer mansit; casu enim magis quàm uirtute erant decepti. Quo tempore etiam à consule Marcello Sicilia magna pars capta est, quam tenere Africæperant: & nobilissimæ urbis Syracusanæ præda ingens Romanam perlata est. Leuius in Macedonia cum Philippo & multis Græciæ populis, & rege Asiæ Attalo amicitiam fecit: & ad Siciliam profectus, Annonem, quendam Afrorum ducem apud Agrigētum ciuitatem cum

ipso oppido cepit, eumq; Romã
cum captiuis nobilibus misit, xl.
ciuitates in deditiõnem accepit,
xxvi. expugnauit. ita omni Sicilia
recepta, Macedonia fracta, ingē-
ti gloria Romam regressus est.
Hannibal in Italia Cneum Ful-
uium cõsulem subito aggressus,
cum octo millibus hominum in-
terfecit. Interea ad Hispanias, ubi
occisis duobus Scipionibus nul-
lus Romanus dux erat, Publius
Cornelius Scipio mittitur, filius
Publij Scipionis, qui ibidem bel-
lũ gesserat, annos natus quatuor
& xx. uir Romanorum omnium
& sua ætate, & posteriori tem-
pore ferè primus. Is Carthaginẽ
Hispaniæ capit, in qua omne au-
rum & argentum, & belli appa-
ratũ Afri habebãt. nobilissimos
quoq;

quoque obsides, quos ab Hispanis
acceperat, Magonem etiam fra-
trem Hannibalis ibi capit, quem
Romam cum alijs mittit. Romæ
ingens lætitia post hunc nuncium
fuit. Scipio Hispanorum obsides
parentibus reddidit. Quare om-
nes ferè Hispaniæ ad eum uno ani-
mo transierunt. Post quæ Hasdru-
balem Hannibalis fratrem, uictum
fugat, & prædam maximam ca-
pit. Interea in Italia Cos. Q. Fa-
bius Maximus Tarentum cepit,
in qua ingentes copiæ Hannibalis
erant. Ibi etiam ducem Hanniba-
lis Carthagonem occidit, xxv. mil-
lia captiuorum uendit, prædam
militibus dispertit, pecuniam
hominum ueditorum ad fiscum
retulit. Tum multæ ciuitates Ro-
manorum, quæ ad Hannibalem
d 5 transie-

transierant, se Fabio Maximo dederunt. Insequenti anno Scipio in Hispania egregias res egit, & per se, & per fratrem suum Lucium Scipionem, lxx. ciuitates receperunt. In Italia tamen male pugnatum est. Nam Claudius Marcellus Cos. ab Hannibale occisus est. Tertio anno postquam Scipio ad Hispaniam profectus est, rursus res inclytas gerit: regem Hispaniarum magno praelio uictum, in amicitiam accepit, et primus omnium a uicto obsides non poposcit. Desperans Hannibal Hispanias contra Scipionem ducem posse retineri, fratrem suum Hasdrubalem in Italiam cum omnibus copiis euocauit. Is ueniens eodem itinere quo etiam Hannibal uenerat, a consulis Appio Claudio Nerone, et Marco Liuio Salinatore, apud Senam

Senam Piceni ciuitatē, in insidias
cōpositas incidit: strenuè tamen
pugnans, occisus est. ingētes eius
copiæ captæ aut interfectę sunt.
magnū pondus auri atq; argenti
relatū. Post hæc Hānibal diffide-
re de belli cœpit euētu, Romanis
ingēs animus accessit. Itaq; et ipsi
euocauerūt ex Hispania Publiū
Cornelium Scipionē. Is Romam
cum ingēti gloria uenit. Quinto
Cæcilio, Lucio Valerio Cofs.
omnes ciuitates quæ in Brutijs
ab Hānibale tenebantur, Roma-
nis se tradiderūt. Anno xiiij. post
quàm in Italiã Hānibal uenerat,
Scipio qui multa bene in Hispania
egerat, consul est factus, & in
Africã missus. Cui uiro diuinum
quiddam inesse existimabatur:
adeò ut putaretur etiã cū numini
bus

bus habere sermonē. Is in Africa
cōtra Annonē ducem Afrorum
pugnauit, exercitum eius interfe-
cit, secūdo prēlio castra cepit, cū
quatuor millibus & quingentis
militibus, xi. millibus occisis. Sy-
phacem Numidiæ regem, qui se
Afris cōiunxerat, capit, & castra
eius inuadit. Syphax cū nobilissi-
mis Numidis, & infinitis spolijs,
ab Scipione Romā mittitur, qua-
re audita, omnis ferè Italia Hanni-
balē deserit, ipse à Carthaginensi-
bus in Africam redire iubetur,
quam Scipio uastabat. Ita anno
xvii. ab Hannibale Italia liberata
est, quā flēs dicitur reliquisse. Le-
gati Carthaginensiū pacem à Sci-
pione petierunt, ab eo ad Senatū
Romā missi sunt, xlv. diebus his
induciæ datæ sunt, quousq; Ro-
mam

nam ire & regredi possent, xxx. millia pondo argenti ab his accepta sunt. Senatus ex arbitrio Scipionis pacem iussit cum Carthagenensibus fieri. Scipio his conditionibus dedit, ne amplius quàm xxx. naues haberent, l. millia pondo argenti darēt, captiuos & perfugas redderent. Interim Hannibale ueniente ad Africā, pax turbata est, multa hostilia ab Afris facta sunt; legati tamē eorum ex urbe uenientes, à Romanis capti sunt, & iubēte Scipione dimissi. Hannibal quoq; frequentib. precibus uictus à Scipione, petit etiam ipse pacem. Cum uētum esset ad colloquiū, ipsē cōditionib. data est, quibus prius, addita quingentis millibus pondo argenti, c. millia librarū propter nouam perfidiam.

diam, Carthaginē sibus conditio-
nes displicuerūt, iusserūtq; Han-
nibalem pugnare: sed infertur à
Scipione, & Masinissa, alio rege
Numidarū, qui amicitiam cum
Scipione fecerat, Carthagini bel-
lum. Hannibal tres exploratores
ad Scipionis castra misit: quos ca-
ptos Scipio circūduci per castra
iussit, ostendiq; eis totum exerci-
tum, mox etiam prandium dari,
dimittiq; ut renunciarēt Hāniba-
li quæ apud Romanos uidissent.
Interea præliū ab utroq; duce in-
structū est, quale uix ulla memo-
ria fuit. Quum peritissimi uiri co-
pias suas ad bellum educerent,
Scipio uictor recedit penè ipso
Hānibale capto: qui primū cum
multis equitibus, deinde cū xx.
postremo cū quatuor euasit. In-

uenta

uenta in castris Hānibalīs argēti
 pondo cc. millia, auri octingēta,
 cætera supellectilis copiosa. Post
 id certamen pax cum Carthagi-
 nēsis facta est, Scipio Romam
 redijt, ingēti gloria triumphauit,
 atque Africanus ex eo appellari
 coeptus est. Finem accepit secun-
 dum Punicum bellum, post an-
 num xvij. quā coeperat.

LIBER QVARTVS.

TRANSACTO Punico bello,
 T secutū est Macedonicū con-
 tra Philippū regē, l. & quingente
 simo primo anno ab urbe cōdita,
 T. Quintius Flaminius aduersus
 Philippū regē mittitur, prospere
 gefsit, pax ei data est his legibus,
 ne Græciæ ciuitatibus, quas Ro-
 mani contra eum defenderant,
 bellum

bellum inferret, ut captiuos & transfugas redderet, l. solum naues haberet, reliquas Romanis daret, per annos decē quaterna millia pondo argenti præstaret, & obsidē daret filium suum Demetriū. T. Quintius Flaminius etiam Lacedæmonijs intulit bellum, ducem eorum Nauidem uicit: & quibus uoluit conditionibus, in fidem accepit. In gloriam duxit ante currum nobilissimos obsides, Demetrium Philippi filium, & Armenen Nauidis.

Transactō bello Macedonico, secutum est Syriacū contra Antiochum regem, P. Cornelio Scipione, Marco Attilio Glabrione Cofs. Huic Antiocho Hannibal se iunxerat, Carthaginē patriam suā, ne Romanis traderetur, relinquens.

linquens. Marcus Attilius Gla-
 brio in Achaia pugnauit bene.
 Castra regis Antiochi nocturna
 pugna capta sunt. ipse fugatur.
 Philippo, quia contra Antiochū
 Romanis auxilio fuisset, filius De-
 metrius redditus est. L. Corne-
 lio Scipione, C. Lælio Cofs. Sci-
 pio Africanus fratri suo Corne-
 lio Scipioni consuli, legatus con-
 tra Antiochū profectus est. Han-
 nibal qui cum Antiocho erat, na-
 uali prælio uictus est. Ipse postea
 Antiochus, circa Sipylum, ma-
 gnam iam Asię ciuitatem, à Cos.
 Cornelio Scipione, ingēti prælio
 fufus est. Auxilio fuit Romanis
 in ea pugna Eumenes, Attali re-
 gis frater, qui Eumeniã in Phry-
 gia cōdidit. xxx. millia peditum,
 iij. millia equitum eo certamine

ex parte regis occisa sunt. Tum rex Antiochus pacē iniit. Iisdem conditionibus data est à Senatu, quanq̃ uicto, quibus antè offerebatur, ut ex Europa & Asia recederet, atq̃ intra Taurū se cōtineret, x. millia talentorū, & xx. obli des prēberet, Hannibalē concitatorē belli dederet. Eumeni regi donatæ sunt omnes Asiæ ciuitates, quas Antiochus bello perdidit: & Rhodijs, qui auxiliū Romanis cōtra regē Antiochū tulerant, multę urbes concessæ sunt. Scipio Romā rediit, ingēti gloria triūphauit: nomē et ipse ad imitationē fratris Asiatici accepit, quia Asiam uicerat: sicut frater ipsius propter Africam domitā, Africanus appellabat̃. Spurio Posthumio Albino, Q. Martio Philippo, Cōs.

Cofs. Marcus Fuluius de Aetolis
 triūphauit. Hānibal qui uicto An-
 tiocho, ne Romanis traderet, ad
 Prusiā Bithyniæ regē fugerat, re-
 petitus etiā ab eo est per Titum
 Quintiū Flaminiū: & cū traden-
 dus esset Romanis, uenenū bibit,
 & apud Libyssam in finib. Nico-
 medensiū sepultus est. Philippo
 rege Macedonię mortuo, qui &
 aduersum Romanos bellū gesse-
 rat, & postea Romanis cōtra An-
 tiochū auxiliū tulerat, filius eius
 Perseus ī Macedonia rebellauit,
 ingentib. copijs ad bellū paratis.
 Nam adiutores habebat Cotyn
 Thraciæ regē, Illyrici regē Gen-
 tiū nomine. Romanis aut in auxi-
 liū erāt Eumenes Asię rex, Ariar-
 tes Cappadocię, Antiochus Syri-
 ę, Ptolemęus Aegypti, Masinissa

Numidiæ. Prusias autem rex Bithyniæ, quanq̃ sororem Persei uxore haberet, utrisq̃ se æquum præbuit. dux Romanorū P. Licinius Cos. & à rege graui prælio uictus: neq̃ tamē Romani quam superati, regi petēti pacem præstare uoluerūt, nisi his cōditionibus, ut se & suos Senatui & populo Rom. dederet. Mox missus contra eū Lucius Aemilius Paulus Cos. & in Illyricū C. Anitius prætor cōtra Gentiū. sed Gētius facile uno prælio uictus, mox se dedidit. Mater eius & uxor & filij, frater quoq̃ eius simul in potestate Romanorū uenerūt. Ita bello intra dies xxx. perfecto, antè cognitū est Gentiū uictū, q̃ cœptū bellū nūciaretur. Cū Perseo aut Aemilius Paulus Cos. tertio nonas

nonas Septembris dimicauit, uic-
titq; eū, xx. millibus peditū eius
occisis, equitatus cum rege fugit
integer. Romanorum c. milites
amissi sunt; urbes Macedoniæ
omnes quas rex tenuerat, Roma-
nis se dediderūt. ipse rex cū dese-
reretur ab amicis, uenit in Pauli
potestatē: sed honorem ei Aemi-
lius non quasi uicto habuit. nam
& uolentem sibi ad pedes cadere
nō permisit, & iuxta se in sella col-
locauit. Macedonibus et Illyricis
hæc leges datæ sunt, ut liberi essent,
& dimidium eorum tributorum
præstarent, quæ regibus præsti-
tissent, ut appareret Populū Ro-
manū pro æquitate magis quàm
auaritia dimicare. Itaq; in cōuen-
tu infinitorum populorum Pau-
lus hæc pronunciauit, & legatio-

nes multarum gentium, quæ ad
eū uenerāt, magnificētissimo cō-
uiuio pauit, dicens, Eiusdē homi-
nis esse debere, & bello uincere,
& cōuiuij apparatu elegātē esse.
Mox septuaginta ciuitates Epiri
quæ rebellarant, cepit: prædā mi-
litibus distribuit, Romā cum in-
genti pōpa redijt: in naue Persei,
quæ inusitatæ magnitudinis fuisse
traditur, adeò ut xvi. ordines ha-
buisse dicatur remorū, triumphauit
magnificētissimè in curru au-
reo cum duobus filijs utroq; la-
tere astantibus. ducti sunt ante
currū duo regis filij, & ipse Per-
seus xlv. annos natus. Post eum
etiam C. Anitius de Illyricis tri-
umphauit, Gētius cum fratre &
filijs ante currum ductus est. Ad
hoc spectaculum multarum gen-
tium

tium reges Romam uenerunt, inter alios etiam uenit Attalus atq; Eumenes Asiæ reges, atq; Prusias Bithyniæ magno honore accepti sunt. Permittente Senatu, dona quæ attulerant, in Capitolio posuerunt. Prusias etiã filium suum Nicomedem Senatui commendauit. Insequenti anno Lucius Memmius in Hispania bene pugnauit. Marcellus postea consul res ibidem prosperè gessit.

TERTIVM deinde bellũ contra Carthaginẽ suscipitur, dc. & altero anno ab urbe condita, L. Manlio Cæsarino, & Marco Manilio Cofs. anno li. postq; secũdũ Punicũ bellũ transactũ erat. Hi profecti Carthaginem expugnauerunt. Contra eos Hasdrubal dux Carthaginensũ dimicabat.

Famea dux alius equitatus præerat Carthaginensium. Scipio tunc Scipionis Africani nepos tribunus ibi militabat, huius apud omnes ingens metus & reuerentia erat. Nam & paratissimus ad dimicandum, & consultissimus habebatur. Itaque per eum multa prosperè à Cos. gesta sunt. Neque quicquam magis uel Hasdrubal uel Famea uitabant, quàm contra eam Romanorum partem committere, ubi Scipio dimicabat. Per idem tempus Masinissa rex Numidarum, per annos sexaginta ferè amicus populi Romani, anno uitæ suæ xcviij. mortuus est, xliiij. filijs relictis. Scipionem diuisorem regni inter filios esse iussit. Cũ igitur clarũ Scipionis nomen esset, iuuenis adhuc Cos. est

est factus: & cōtra Carthaginem missus, eam cepit, ac diruit. spolia ibi inuenta, quæ de uariarum ciuitatum excidijs Carthago collegerat: & ornamenta urbium ciuitatibus Siciliae, Italiae, Africae reddidit: quæ sua recognoscebant. Ita Carthago septuagesimo anno quàm condita erat, deleta est. Scipio nomē quod auus eius acceperat, meruit, scilicet ut propter uirtutem etiam ipse Africanus iunior uocaretur.

Interim in Macedonia quidam pseudophilippus arma mouit: et Romanum prætorem Publium Iuencium contra se missum, ad internecionē uicit. Post eum Q. Cæcilius Metellus dux à Romanis cōtra pseudophilippū missus est: & uiginti quinque millibus

ex militibus eius occisis, Macedonia recepit. Ipsum etiã pseudophilippũ in potestatem suam redegit.

Corinthijs quoq; bellũ indictũ est, nobilissimæ Græciæ ciuitati, propter iniuriam legatorum Romanorũ. Hanc Mummius cepit, ac diruit. Tres igitur Romæ simul celeberrimi triũphi fuerũt: Africani, ex Africa: ante cuius currum ductus est Hasdrubal. Metelli, ex Macedonia: cuius currum præcessit Andriscus, qui & pseudophilippus. Mũmij, ex Corintho: ante quem signa ænea & pictæ tabulæ, & alia urbis clarissimæ ornamenta prælata sunt. Iterum in Macedonia pseudoperseus, qui se Persei filium esse dicebat, collectis seruis, rebellauit.

uit. & cum septendecim armatorum millia haberet, à Trebellio questore superatus est. His diebus Androgynus Romæ uisus, iussu aruspicum in mare merfus est. Eodem tempore Metellus in Celtiberia apud Hispanos res egregias gessit. Successit ei Quintus Pompeius, nec multo post Quintus quoque Cepio ad idem bellum missus est, quod quidem Viriatus contra Romanos in Lusitania gerebat. Quo metu Viriatus à suis interfectus est, cum quatuordecim annos Hispanias aduersum Romanos mouisset. pastor primò fuit, mox latronum dux; postremò tantos ad bellum populos concitauit, ut assertor contra Romanos Hispaniæ putaretur.

Cum

Cum interfectores eius præmiũ à Scipione consule peterent, responsum est, nunquam Romanis placuisse, imperatores à suis militibus interfici.

Quintus Pompeius deinde cõsul à Numantinis, quæ Hispaniæ ciuitas fuit opulētissima, superatus, pacem ignobilem fecit. Post eum Caius Hostilius Mancinus Cos. iterum cum Numātinis pacem fecit infamem, quã Pop. & Senatus iussit infringi, atq; ipsum Mancinum hostibus tradi: ut in illo quem auctorem fœderis habebant, iniuriam soluti fœderis uindicarent. Post tantam igitur ignominiam, qua à Numantinis bis Romanus exercitus fuerant subiugati, Publius Scipio Africanus secundo Consul factus, &
ad

ad Numantiam missus est. Is primum militem uitiosum & ignauium exercendo magis quam puniendo, sine aliqua acerbitate correxit. Tum multas Hispaniæ ciuitates partim cepit, partim in deditiōem accepit. Postremò ipsam Numantiam diu obsesam, fame uicit, & è solo euertit: reliquam prouinciam in fidem accepit. Eo tempore Attalus rex Asiæ, frater Eumenis, mortuus est, hæredemque Populum Romanum reliquit. ita imperio Romano per testamētum Asia accessit. Mox etiam Decimus Iunius Brutus de Gallicijs & Lusitanis triumphauit magna gloria. & Publius Scipio Africanus de Numantinis secundum triumphum egit xiiij. anno post

postq̄ priorē de Africa egerat.

Motū interea in Asia bellum est ab Aristonico Eumenis filio, qui ex concubina susceptus fuerat. Is Eumenis frater Attali fuerat. Aduersus eum missus est Licinius Crassus, infinita regum habens auxilia. Nam & Bithyniæ rex Nicomedes Romanos iuuit: & Mithridates Ponticus, cum quo postea bellū grauisimum fuit: & Ariarathes Cappadox, & Pylemenes Paphlagon: uictus est tamen Crassus in prælio, & interfectus. caput Aristonico oblatum est, corpus Smyrnæ sepultum. Postea Perpenna consul Romanus, qui successor Crasso ueniebat, audita belli fortuna, ad Asiam celerauit: & acie uictum Aristonicum, apud Stratonice

tonicen ciuitatem, quò fugerat, fame ad deditiōem compulit. Stratonicus iussu Senatus, in carcere strangulatus: triumphari enim de eo nō poterat, quia Perpenna apud Pergamū rediens, diem obierat.

Lucio Cæcilio Metello, & Tito Quintio Flaminio Cōs. Carthago in Africa iussu Senatus reparata est, quæ nunc manet. Annis duobus & uiginti, postquam à Scipione fuerat euerfa, deducti eò sunt ciues Romani.

Anno dc. xxvij. ab urbe condita, Caius Cassius Longinus, & Sextus Domitius Caluinus cōsules, Gallis Transalpinis bellum intulerunt, & Aruernorum nobilissimæ tum ciuitati,

atq;

atq; eorum duci Bituito, infini-
tamq; multitudinem iuxta Rho-
danum fluuium interfecerunt.
Præda ex torquibus Gallorum
Romam perlata est. Bituitus se
Domitio dedit, atq; ab eo Ro-
mam deductus est, magnaq; glo-
ria Consules ambo triumphau-
erunt.

Marco Portio Catone, &
Quinto Marcio rege Cofs. de
xxx. anno & tertio ab urbe con-
dita, Narbona in Gallia colonia
deducta est. Annoq; eodem à L.
Metello, & Quinto Mutio Scæ-
uola Cofs. de Dalmatia trium-
phatum est.

Ab urbe condita anno dc.
xxxv. Caius Cato consul Scor-
discis intulit bellum, ignominio-
seq; pugnavit.

C. Cæ

C. Cæcilio Metello, & Cneo Carbone Cofs. duo Metelli fratres eodem die alterum ex Africa, ex Sardinia alterum triumphum egerunt. Nunciatum que Romæ est, Cymbros è Callia in Italiam transisse.

P. Scipione Nasica, & L. Calphurnio Bestia Cofs. Iugurthæ Numidarum regi bellum illatum est, quòd Adherbalem & Hiempsalem, Micipsæ filios, fratres suos, reges, & P. R. amicos interemisset. missus aduersus eum Cos. Calphurnius Bestia, corruptus regis pecunia, pacem cum eo flagitiosissimam fecit, quæ à Senatu improbata est. Postea contra eundem insequenti anno Spurius Albinus Posthumus profectus est. Is quoque

f per

per fratrem ignominiose contra Numidas pugnauit. tertio missus Quintus Cæcilius Metellus consul, exercitum ingenti seueritate & moderatione correctum, cum nihil in quenquam cruentum faceret, ad disciplinam Romanam reduxit. Iugurtham uarijs prælijs uicit, elephantos eius occidit, uel cepit. Et cum iam bello finem positurus esset, successum est ei à C. Mario.

Is Iugurtham, & Bocchum Mauritanix regem, qui auxilium Iugurthæ ferre coeperat, pariter superauit. Aliquanta ei oppida Numidiæ cepit, belloque terminum posuit: capto Iugurtha per quæstorem suum Cornelium Syllam, ingentem uirum, tradente Boccho Iugurtham, qui
pro

pro eo antè pugnauerat.

A Marco Iunio Syllano, collega Quinti Metelli, Cymbri in Italia uicti sunt, & à Minutio Rufo in Macedonia Scordisci & Triballi, & à Seruilio Cepione in Hispania Lusitani subacti sunt. Et duo triūphi de Iugurtha, primus per Metellum, secūdus per Marium acti sunt. ante currum tamē Marij Iugurtha cum duobus filijs ductus est cathenatus.

LIBER QVINTVS.

DVM bellum in Numidiā contra Iugurtham geritur, Romani consules Marcus Manilius & Quintus Cepio à Cymbris & Teutonibus & Tigurinis & Ambronibus, quæ erant Germanorum & Gallorum

f 2 gentes,

gentes uicti sunt iuxta flumen Rhodanum: & ingenti interne-
cione attriti, etiam castra sua &
magnam partem exercitus per-
diderunt. Timor Romæ gran-
dis fuit, quantum uix Hanniba-
lis tempore Punicis bellis, ne ite-
rum Galli Romam uenirent.

Ergo Marius post uictoriam lu-
gurthinam secundo Cos. est fa-
ctus, bellum que ei contra Cym-
bros & Teutones decretum est.
Tertio quoque ei & quarto dela-
tus est cōsulatus: quia bellū Cym-
bricū protrahebatur. sed in quar-
to consulatu collegam habuit
Quintum Lucratium Catulum.
cum Cymbris itaque conflixit,
& duobus prælijs cc. millia ho-
stium cæcîdit. lxxx. millia cepit,
et ducem eorū Theutobodum.

propter

propter quod meritum absens
 quinto Cos. est factus. Interea
 Cymbri & Teutones, quorum
 copia adhuc infinita erat, ad I-
 talem transierunt. Iterum à
 Caio Mario & Quinto Catu-
 lo contra eos dimicatum est: sed
 à Catuli parte foelicius. Nam
 eo prælio quod simul ambo ges-
 serunt, c. xl. millia aut in pugna,
 aut in fuga, cæsa sunt, lx. millia
 capta. Romani milites ex u-
 troque exercitu † trecenti perie-
 runt. Tria & triginta signa
 Cymbris sublata sunt. ex his ex-
 ercitus Marij duo reportauit,
 Catuli exercitus xxx. & unum.
 Is belli finis fuit, triumphus utriq;
 decretus est.

*Aliàs I H. id
 est, ter mille:
 quod est ue-
 rificius.*

Sexto Iulio Cæsare, & L. Mar-
 cio Philippo Cos. dc. 1. anno

ab urbe condita cum propè alia omnia bella cessarent, in Italia grauiſſimum bellum, Picentes, Marſi, Peligni que mouerunt.

Qui cum annis numerosis iam Pop. Rom. obedirent, tum libertatem ſibi æquam aſſerere cœperunt. Pernicioſum admodum hoc bellum fuit. P. Rutilius conſul in eo bello occiſus eſt:

Cepio nobilis iuuenis & Porcius Cato alius, Coſs. Duces autem aduerſus Romanos Picentibus & Marſis fuerunt, Titus Vietius, Hierus Aſinus, Titus Legennius, Aulus Cluentius. A Romanis bene contra eos pugnatum eſt, à C. Mario, qui ſexies conſul fuerat: & à Cneo Pompeio: maxime tamen à Lucio Cornelio Sylla, qui inter

ter alia facta egregia ita Cluentium, hostium ducem, cum magnis copijs fudit, ut ex suis nec unum amitteret. Quadriennio, cum graui tamen calamitate, hoc bellum tractum est. Quinto demum anno finem accepit per Lucium Cornelium Syllā Cos. cum antea in eodē bello ipse multa strennue prætor gessisset.

Anno urbis conditæ dc. lxxij. primum Romæ bellum ciuile commotum est: eodem anno etiam Mithridaticum. Causam bello ciuili sexies Cos. dedit. Nam cum Sylla consul contra Mithridatem gesturus bellum, qui Asiam & Achaiam occupauerat, mitteretur: is que exercitum in Campania paulisper teneret, ut belli socialis

(de quo diximus) quod intra Italiam gestum fuerat, reliquiæ tollerentur, Marius affectavit, ut ipse ad bellum Mithridaticum mitteretur. Quare Sylla commotus, cum exercitu ad urbem venit. Illic contra Marium & Sulpitiū dimicavit. primus urbem Romam ingressus est, Sulpitiū interfecit, Marium fugavit, atque ita Coss. ordinatis futuro anno, Cneo Octavio, et L. Cornelio Cinna, ad Asiam profectus est. Mithridates enim qui Ponti rex erat, atque Armeniam minorem, & totum Ponticum mare in circuitu cum Bosphoro tenebat, primò Nicomedem amicū P. R. Bithynia uoluit expellere: Senatuicq; mandavit, bellum se ei propter iniurias quas passus

passus fuerat, illaturum. à Senatu responsum est, Mitridati si id faceret, quod & ipse bellum à Romanis pateretur. Quare iratus, Cappadociam statim occupavit, & ex ea Ariobarhanem regem & amicum populi Romani fugavit. Mox etiam Bithyniam inuasit, & Paphlagoniam, pulsus ex ea regibus, amicis Pop. Rom. Pylemene & Nicomede. inde ad Ephesum contendit: & per omnem Asiam literas misit, ut ubicunq; inuenti essent ciues Romani uno die occiderentur. Interea etiam Athenæ ciuitas Achaiaë ab Aristone Atheniensi Mitridati tradita est. Miseratenim iam ad Achaïam Mitridates Archelaum ducem suum, cum c. xx. millibus equitum

ac peditum: per quem etiam reliqua Græcia occupata est. Sylla Archelaum apud Piræum non lōge ab Athenis obsedit, ipsamq̄ urbem cepit. postea commisso prælio cōtra Archelaum, ita eum uicit, ut ex cxx. millibus uix decem superessent Archelao, & de Syllæ exercitu xiiii. tantum homines interficerentur. Hac pugna Mithridates cognita, lxx. millia lectissima ex Asia Archelao misit. contra quem Sylla iterum commisit. Primo prælio uiginti millia hostium interfecta sunt, filiusque Archelai Diogenes: secundò omnes Mithridatis copiæ extinctæ sunt: Archelaus ipse triduò nudus in paludibus latuit. Hac re audita Mithridates, cum Sylla de
pace

pace agere coepit. Interim eo tempore Sylla etiam Dardanos, Scordiscos, Dalmatas & Moesos partim uicit, alios in fidem accepit. Sed cum legati à rege Mithridate qui pacem petebant, uenissent, non aliter se daturum Sylla esse respondit, nisi rex relictis his quæ occupauerat, ad regnum suum redisset. Postea tamen ad colloquium ambo uenerunt. pax inter eos ordinata est, ut Sylla ad bellum ciuile festinans, à tergo periculum non haberet. Nam dum Sylla in Achaia atque Asia Mithridatem uicit, Marius qui fugatus erat, & Cornelius Cinna unus ex consulibus, bellum in Italia repararunt: & ingressi urbem Romam, nobilissimos ex Senatu & Con

& Consulares uiros interfece-
runt, multos proscripserunt: ipsi-
us Syllæ domo euerfa, filios &
uxorem in fugam compulerunt.
uniuersus reliquus Senatus ex
urbe fugiens, ad Syllam in Græ-
ciam uenit, orans ut patriæ sub-
ueniret. Ille in Italiam traiecit,
bellum ciuile gesturus aduer-
sus Norbanum & Scipionem
Cofs. & primo prælio cōtra Nor-
banum dimicauit, non longe à
Capua. tū vñ. millia eius cæcīdit,
vi. millia cepit. c. xxiiij. suorum
amisit. Inde etiam se ad Scipio-
nem conuertit, & ante prælium
totum eius exercitum sine sangui-
ne in deditiōem accepit. sed cū
Romæ mutati consules essent,
& Marius, Marij filius, ac Papy-
rius Carbo, consulatum accepit
sent,

ſent, Sylla contra Marium iunio-
rem dimicauit: & xx. millib. eius
occifis, iij. millia de ſuis pdidit.
Mox etiam urbem ingreſſus.

Marium, Marij filium, Præneste
perſecutus, obſedit, & ad mortē
compulit. Rurſus pugnam gra-
uiſſimam habuit contra Lampo-
nium & Carinatem duces par-
tis Marianæ ad portam Collinā.
lxx. millia hoſtium in eo prælio
contra Syllam fuiſſe dicuntur.
xij. millia ſe Syllæ dediderunt.

Cæteri in acie, in caſtris, in fuga,
inſatiabili ira uictoris conſum-
pti ſunt. Cneus quoque Car-
bo Cos. alter, ab Arimino ad Si-
ciliam fugit, & ibi per Cneum
Pompeium interfectus eſt: quem
adoleſcentem Sylla annos unum
et xx natū, cognita eius induſtria,
tradi-

traditis exercitibus præfecerat,
ut secundus à Sylla haberetur.

Occiso ergo Carbone, Pompeius Siciliam recepit. Transgressus inde ad Africam, Domitium Marianæ partis ducem, & Hiarbam regem Mauritaniæ, qui Domitio auxilium ferebat, occidit. Posthæc Sylla de Mithridate ingenti gloria triumphauit.

Cneus etiam Pompeius quod nulli Romanorum tributum erat, quartum et xx. annum agens, de Africa triumphauit. Hunc finem habuerunt duo bella funestissima, Italicum quod est Sociale dictum: & ciuile. quæ ambo tracta sunt per annos decē. consumpserunt ultra cl. millia hominum, uiros consulares xxiiiij. prætorios vij. ædilitios lx. senatores ferè ccc.

MARCO Aemilio Lepido,
Quinto Catulo cōsulibus,
cum Sylla Rempublicam com-
posuisset, bella noua exarserunt:
unum in Hispania, aliud in Pam-
philia & Sicilia, tertium in Ma-
cedonia, quartum in Dalmatia.
Nam Sertorius, qui partium Ma-
rianarum fuerat, timens fortu-
nam eorum qui interempti erāt,
ad bellum commouit Hispanias.
Missi sunt contra eum duces,
Quintus Cæcilius Metellus, fi-
lius eius qui Iugurtham uicit:
& Lucius Domitius prætor.
A Sertoriū duce Herculeo Do-
mitius occisus est. Metellus
uario successu contra Sertori-
um dimicauit. Postea cum im-
par pugnæ solus Metellus puta-
retur,

retur: Cneus Pompeius ad Hispanias missus est. ita duobus du-
 cibus, aduersus Sertorium for-
 tuna uaria sæpe pugnavit. O-
 ctavo decimo anno à suis occi-
 sus est. & finis ei bello datus est
 per Cneum Pompeiũ adolescen-
 tem, & Quintũ Metellũ Pium,
 atq; omnes prope Hispaniæ in de-
 ditionem Po. Ro. redactę sunt.

Ad Macedoniam missus est
 Appius Claudius. post consula-
 tum leuia prælia habuit, contra
 uarias gentes, quæ Verodopam
 prouinciã incolebãt. atq; ibi mor-
 bo mortuus est. Missus ei suc-
 cessor Cneus Stribonius Curio
 post consulatum. is Dardanos ui-
 cit, & usq; ad Danubium penetra-
 uit, triumphumq; meruit, et intra
 triennium finem bello dedit.

Ad

Ad Ciliciam & Pamphiliam missus est P. Seruilius ex consule uir strenuus. Is Ciliciam subegit, Lyciæ urbes clarissimas oppugnauit, & cepit. In his Phaselidem, Olympum, Coricum Ciliciæ, Isauros quoque aggressus, in deditiōem coëgit, atq; intra triennium bello finem dedit. Primus omnium Romanorum in Isauriam iter fecit. Reuertens triumphum accepit, & nomen Isaurici meruit.

Ad Illyricum missus est Cneus Cosconius Proconsul, multam partem Dalmatiæ subegit, Salonas cepit: & cōposito bello, Romam post biennium rediit.

Isdem tēporibus, consul Marcus Aemilius Lepidus, Catuli collega, bellum ciuile uoluit com

g moue-

mouere: intra tamen unam æstatem nixus eius oppressus est. Ita uno tempore multi simul triumphauerunt: Metelli, ex Hispania: Pompeij, secundus ex Hispania: Curio, ex Macedonia: Seruilij, ex Isauria.

Anno urbis cōditę dc. lxxvi. L. Licinio Lucullo, et Marco Aurelio Cotta Cofs. mortuus Nicomedes rex Bithynię, ex testamento populum Romanum fecit hæredem. Mithridates pace rupta, Bithyniam & Asiam rursus uoluit inuadere. Aduersus eum ambo consules missi, uariam habuerunt fortunam. Cotta apud Chalcedonem uictus, ab eo acie etiam intra oppidū coactus est, & obsessus. Sed cum se inde Mithridates Cyzicum transtulisset, ut Cyzico

zico capta, totam Asiam inuaderet, Lucullus ei alter consul occurrit: ac dum Mithridates in obsidione Cyzici moratur, ipse eum à tergo obsedit, fameque consumpsit, & multis prælijs uicit. Postremò Byzantium (quæ nunc Constantinopolis est) fugauit, nauali quoq; prælio duces eius Lucullus oppressit. Ita una hyeme & æstate, à Lucullo centum ferè millia hominū ex parte regis extincta sunt.

Anno urbis Romę dc.lxxviij. Macedoniam prouinciam M. Licinius Lucullus accepit, consobrini eius, qui contra Mithridatem bellum gerebat. Et in Italia nouum bellum subitò commotum est. lxx. enim & quatuor gladiatores, ducibus Sparthaco,

Chryso, & Oenomāno, effracto
 Capuæ ludo effugerunt; & per
 Italiam uagātes, penè non leuius
 bellum in ea quàm Hānibal mo-
 uerunt. nam multis ducibus, &
 duobus simul Romanorum con-
 sulibus uictis, sexaginta ferè mil-
 lium armatorum exercitum con-
 gregauerūt: uictiꝫ sunt in Apu-
 lia à M. Licinio Crasso procon-
 sule. & post multas calamitates
 Italiae, tertio anno, bello huic fi-
 nis imponitur.

Sexcentesimo octogesimo &
 primo urbis conditæ anno, Cor-
 nelio Lentulo, & Cneo Aufidio
 Oreste Cofs. duo tantum grauiā
 bella in imperio Romano erant,
 Mithridaticū & Macedonicum;
 hæc duo Luculli agebant, L. Lu-
 cullus & M. Lucullus, L. ergo
 Lucul-

Lucullus post pugnam Cyzice-
nam, qua uicerat Mithridatem
& naualem, qua duces eius op-
prefferat, persecutus est eum: &
recepta Paphlagonia atq; Bithy-
nia, etiam regnum eius inuasit. Si-
nopen & Amyson, ciuitates Pon-
ti bellicosissimas, cepit. secundo
prelio apud Gabyra ciuitatē, que
ingentes copias ex omni regno
adduxerat Mithridates, cū xxx.
millia lectissima regis, à quinque
Romanorum millibus uastata
essent, Mithridates fugatus, &
castra eius direpta. Armenia
quoq; minor, quam tenuerat, ei-
dem sublata est: susceptus tamen
est Mithridates post fugam à Ti-
grane Armenię rege, qui tum in-
genti gloria imperabat: Persas se-
pe uicerat, Mesopotamiam oc-

cupauerat, & Syriam, & Phœnicis partem. Ergo Lucullus repertens hostem fugatum, etiam regnum Tigranis, qui Armenijs imperabat, ingressus est. Tigranocertam, ciuitatem Armeniæ nobilissimã, cepit. Ipsum regem cum sexcentis millibus clybanariorum, & centum millibus sagittariorum & armatorum uenientem, octodecim millia militũ habens, ita uicit, ut magnã partem Armeniorum deleuerit. Inde Nisibin profectus, eam quoque ciuitatem cum regis fratre cepit. Sed hi quos in Ponto Lucullus reliquerat, cum exercitus parte, ut regiones uictas iam Romanorum tuerentur, negligenter se & auarè agentes, occasione iterum Mithridati in Pontũ irrumpen-

di dederunt, atq; ita bellum renouatum est. Lucullo parati, capta Nisibi, contra Persas expeditionem, successor est missus. Alter Lucullus, qui Macedoniam administrabat, Bessis Romanorum primus intulit bellum, atq; eos ingenti praelio in Hæmo monte superauit. oppidum Vscudamam, quod Bessi habitabant, eodem die quo aggressus est, uicit: Cabylen cepit, usque ad Danubium penetrauit. Inde multas super Pontum positas ciuitates aggressus est. Illic Apolloniam euertit, Calatim, Parthenopolim, Tomos, Histrum, Buciam omnem cepit: belloq; confecto, Romam redijt. ambo tamen triumphauerunt: Lucullus qui contra Mithridatem pugauerat,

maiori gloria cum tantorum re-
gnorum uictor rediisset. Confe-
cto bello Macedonico, manente
Mithridatico, quod recedente
Lucullo, rex collectis auxilijs re-
parauerat, bellum Creticum or-
tū est. ad id missus Cæcilius Me-
tellus, ingentibus prælijs intra
triennium omnem prouinciam
cepit, appellatusq; est Creticus,
atq; ex insula triumphauit. Quo
tempore Libya quoq; Romano
imperio per testamentum Ap-
pionis, qui rex eius fuerat, acces-
sit: in qua inclytæ ciuitates erant,
Berenice, Ptolemis, & Cyrene.

Dum hæc geruntur, piratæ
omnia maria infestabant, ita ut
nauigatio Romanis toto orbe ui-
ctoribus, sola tuta nō esset. Qua-
re id bellum Cneo Pompeio de-
cretum

cretum est: quod intra paucos
 meses ingenti fœlicitate & cele-
 ritate confecit. Mox ei delatum
 bellum etiam contra Mithrida-
 tem regem: quo suscepto, Mi-
 thridatem in Armenia minore,
 nocturno tempore, prælio ui-
 cit, castra diripuit: quadraginta
 millibus eius occisis, triginta tan-
 tum de exercitu suo perdidit, &
 duos centuriones. Mithridates
 cum uxore fugit, duobus comi-
 tibus. Neque multo post, cum
 in suos fœuïret, Pharnacis filij sui
 instinctu, militum seditione ad
 mortem coactus, uenenum hau-
 sit. Hunc finem habuit Mithri-
 dates, periit autẽ apud Bospho-
 rum, uir ingentis industriæ con-
 silijq̃. Regnauit annos quadra-
 ginta, uixit septuaginta duobus.

Tigrani deinde Pompeius bellum intulit. ille se ei dedit, & in castra Pompeij sextodecimo milionario ab Artaxata uenit: ac diadema suū, cum procubisset ad genua Pompeij, in manus eius collocauit. quod ei Pōpeius reposuit, honorificēq; eum habitum, regni tamen parte multauit, & grandi pecunia. adempta est & Syria, Phœnice, Sophene. Sex millia præterea talentorū argenti, quæ populo Romano daret, quia bellum sine causa Romanis commouisset.

Pompeius mox etiam Albanis bellum intulit, & eorum regem, Orodem scilicet, prudēter uicit: postremò per epistolas & munera rogatus, ueniā ei ac pacē dedit. Iberiæ quoque regem Arthacen uicit

uicit acie, & in deditiōe accepit. Armeniam minorem Deiotaro Gallaciæ regi donauit, quia focus belli Mithridatici fuerat. Attalo & Pylemeni Paphlagoniã dedit. Aristarchum Colchis regem imposuit, mox Ituræos & Arabes uicit: & cum uenisset in Syriam, Seleuciam uicinam Antiochiæ ciuitatem, libertate donauit, quòd regem Tigranem non recepisset. Antiochensibus obsides reddidit: aliquantum agrorum Daphnēsis dedit, quo locus ibi spaciosior fieret, delectatus amoenitate loci, & aquarum abundantia. Inde ad Iudæam transgressus, Hierosolymam caput gentis tertio mense cepit: duodecim millibus Iudæorū occisis, cæteris in fidem acceptis.

His

His gestis, in Asiam se recepit, & finem antiquissimo bello dedit.

Marco Tullio Cicerone, & Cneo Antonio Coss. anno ab urbe condita dc. lxxxix. Lucius Sergius Catilina, nobilissimi generis uir, sed ingenij prauissimi, ad delendam patriam cōiurauit, cum quibusdam claris quidem, sed audacibus uiris. A Cicerone urbe expulsus est. Socij eius deprehensi, in carcere strangulati sunt. Ab Antonio, altero cōsule, Catilina ipse prælio uictus est, & interfectus.

Sexcentesimo nonagesimo anno ab urbe condita, D. Junio Syllano, & L. Murena Coss. Metellus de Creta triumphauit, Pompeius de bello piratico et Mithridatico. Nulla unquã pompa triumphi

umphū similis fuit. ducti sunt ante eius currum filij Mithridatis, filij Tigranis, Aristobolus rex Iudæorum. prælata est ingens pecunia, auri atq; argenti infinitū pondus. Hoc tēpore nullum per orbem terrarum graue bellū erat.

Anno urbis cōditæ dc. xcviij. Caius Iulius Cæsar, qui postea imperauit, cum L. Bibulo consul est factus. decreta est ei Gallia, & Illyricū legionibus decem. Is primò uicit Heluetios, qui nunc Sequani appellātur: deinde uincendo per bella grauissima, usq; ad Oceanum Britannicum accessit. Domuit autem annis ferè ix. omnem Galliam, quæ inter Alpes, flumē Rhodanum, Rhenum, & Oceanū est, & circuitu patet ad bis tricies centena millia passuū.
Britan-

Britannis mox bellū intulit, quibus ante eum ne nomen quidem Romanorum cognitum erat. & eos quoque uictos, obsidibus acceptis, stipendiarios fecit. Gallie autem tributi nomine annum imperauit sestertium quadringentes: Germanosque trans Rhenum aggressus, immanissimis praeliis uicit. Inter tot successus ter male pugnavit: apud Aruernos semel presens, et absens in Germania bis. nam legati eius duo, Titurius & Arunculeus, per insidias cęsi sunt.

Circa eadē tempora, anno urbis condite dc. xcix. Mar. Licinius Crassus, collega Cnei Pompeii Magni, in consulatu secundo, contra Parthos missus est: & cum circa Carras contra omnia & auspicia dimicasset, à Surena Orodis regis

regis duce uictus, ad postremū
interfectus est, cum filio clarissi-
mo & præstātissimo iuvene. Re-
liquiæ exercitus per C. Cassium
questorē seruatę sunt: qui singula-
ri animo perditas res tāta uirtute
restituit, ut Persas, rediēs trās Eu-
phraten, crebris prælijs uinceret.

Hinc iam bellū ciuile successit
execrandū & lachrymabile, quo
p̄ter calamitates quę prælijs acci-
derūt, etiā Romani nominis for-
tuna mutata est. Cęsar, n. rediēs ē
Gallia uictor, cœpit poscere alte-
rū cōsulatū: atq; cū sine dubitate
aliqua deferreret, cōtradictū est à
Marcello Cos. à Bibulo, à Pōpe-
io, à Catone, iussusq; dimissis ex-
ercitib. ad urbē redire. p̄pter quā
iniuriā, ab Arimino, ubi milites
cōgregatos habebat, aduersum
patriam

patriam cū exercitu uenit. Cōs. cum Pōpeio, Senatusq; omnis, atq; uniuersa nobilitas ex urbe fugit, & in Græciam trāsiiuit, apud Epirum, Macedoniã, Achaiam. Pompeio duce, contra Cæsarem bellū parauit. Cæsar uacuam urbem ingressus, Dictatorem se fecit. inde Hispanias petijt, ibi Pōpeij exercitus ualidissimos & fortissimos, cum tribus ducibus, L. Afranio, M. Petreio, M. Varro- ne, superauit. inde regressus, in Græciã transijt, aduersum Pompeium dimicauit. primo prælio uictus est, & fugatus: euasit tamen: quia nocte interueniente, Pompeius sequi noluit. dixitq; Cæsar, nec Pompeium scire uincere, & illo tantū die se potuisse superari. Deinde in Thessalia apud

apud Pharfaliã productis utrinque ingentibus copijs dimicauerunt. Põpeiij acies habuit xl. millia peditũ, equitũ in sinistro cornu viij. millia, in dextro d. Præterea totius Orientis auxilia, totamq; nobilitatem, innumeros Senatores, Prætorios, Cõsulares, & qui magnorũ iam populorũ uictores fuissent. Cæsar in acie sua habuit peditũ non integra xxx. millia, equites mille. Nunq; adhuc Romanæ copię neque maiores, neq; meliorib. ducibus conuenerant, totum terrarũ orbem facile subacturę, si cõtra Barbaros duceretur. pugnatũ tamẽ est ingenti contentione: uictusq; ad postremum Põpeius, & castra eius direpta sunt. ipse fugatus, Alexãdriã petit, ut à rege Aegypti, cui tutor

h   à Se-

à Senatu datus fuerat, propter iuuenilem eius ætatē, acciperet auxilia: qui fortunā magis quā amiciam secutus, occidit Pōpeium: caput eius & anulum Cæsari misit, quo conspecto, Cæsar lachrymas fudisse dicitur, tanti uiri intuens caput, & generi quondam sui. Mox Cæsar Alexandriam uenit, ipsi quoque Ptolemæus parare uoluit insidias: qua causa regi bellum illatum est. uictus in Nilo perijt, inuentumque est corpus eius cum lorica aurea. Cæsar Alexandria potitus, regnum Cleopatrag dedit, Ptolemæi sorori, cum qua consuetudinem stupri habuerat: que postea regio comitatu urbem ingressa est. Rediens inde Cæsar, Pharnacem Mithridatis magni filium, qui Pōpeio in auxiliū apud Thessa-

Theſſaliam fuerat, rebellantē in Ponto, & multas Pop. Ro. provincias occupantē, peruicit: poſtea ad mortē coëgit. inde Romā reſſus, tertio ſe conſulem fecit cum M. Aemilio Lepido, qui & magiſter equitum dictatori ante annū fuerat. Inde in Africā profectus eſt, ubi infinita nobilitas cū Iuba Mauritanie rege bellū repa- rauerat. duces autē Romani erāt, P. Cornelius Scipio, ex genere antiquiſſimo Scipionis Africanū: (hic etiā ſocer magni Pōpeij fue- rat) M. Petreius, Q. Varro, M. Porcius Cato, L. Cornelius Fau- ſtus, Syllæ quondā dictatoris fi- lius, Pōpeij gener à Cēſare inter- ſectus eſt. Poſt annum Cēſar Ro- mā reſſus, quarto ſe cōſulē fe- cit, et ſtatim ad Hispanias eſt pro-
h 2 fectus.

fectus, ubi Pompeij filij Cneus et Sextus, ingens bellum præparauerant, multa prælia fuerunt. ultimum prælium apud Mundam ciuitatem: in quo adeò Cæsar penè uictus est, ut fugientibus suis, se uoluerit occidere, ne post tãtam rei militaris gloriam, in potestatem adolescentium, natus annos sex & quinquaginta, ueniret. deniq; reparatis suis, uicit, et Sextus Pompeij filius maior occisus est, minor fugit. Inde Cæsar toto orbe bellis ciuilibus cõpositis, Romam redijt, agere insolētius cœpit, & contra libertatē Romanæ libertatis. Cum ergo & honores ex sua uolūtate præstaret, qui populo antea deferebantur, nec Senatui ad se uenienti assurgeret, aliaq; regia ac penè tyrannica faceret,

ret, coniuratū est in eum à lx. uel
 amplius Senatorib. equitibusq;
 Romanis. præcipui fuerunt inter
 coniuratos, duo Bruti, ex eo ge-
 nere Bruti qui primus Romę cō-
 sul fuerat, & reges expulerat, C.
 Cæsius, & Seruilius Cæsa. Ergo
 Cæsar, cum Senatus die inter cæ-
 teros uenisset ad curiã, xxiiij. uul-
 neribus confossus est.

LIBER SEPTIMVS.

ANNO urbis dcc. ferè ac no-
 ano, interfecto Cæsare, bella
 ciuilia reparata sunt. percussori-
 bus enim Cæsaris Senatus faue-
 bat. Antonius consul partiū Cæ-
 saris, ciuilibus bellis opprimere
 eos conabat. Ergo turbata Rep.
 multa Antonius scelera commit-
 tēs, à Senatu hostis iudicatus est.

missi ad eum persequendū duo
Cofs. Pāsa & Hircius, et Octauia
nus adolescēs annos xvij. natus,
Cesaris nepos: quē ille testamēto
heredē reliquerat, et nomē suum
ferre iusserat. hic est qui postea
Augustus est dictus, & rerū po-
titus. Quare profecti cōtra Anto-
niū tres duces, uicerūt eū. euenit
tamē, ut uictores Cofs. ambo mo-
rerētur. Quare tres exercitus uni
Cæsari paruerunt, fugatus Anto-
nius, amisso exercitu, cōfugit ad
Lepidū, qui Cæsari magister equi-
tum fuerat, & tum copias militū
grādes habebat. à quo susceptus
est. Mox Lepido operā dāte, Cē-
sar cū Antonio pacē fecit: et qua-
si uindicaturus patris sui mortē,
à quo per testamentū fuerat ado-
ptatus, Romam cū exercitu pro-
fectus,

fectus, extorsit, ut sibi xx. anno
consulatus daretur. Senatū pro-
scripsit cum Antonio & Lepido,
& Rēp. armis tenere cœpit. per
hos etiam Cicero orator occisus
est, multiq; aliij nobiles. Interea
Brutus & Cassius, interfectores
Cæsaris, ingens bellū mouerunt.
erant enim per Macedoniam &
Orientem multi exercitus, quos
occupauerant. Profecti sunt igitur
contra eos, Cæsar Octauia-
nus Augustus, & M. Antonius.
remanerat enim ad defenden-
dam Italiam Lepidus. apud Phi-
lippos, Macedoniae urbē, contra
eos pugnauerūt. primo prælio ui-
cti sunt Antonius & Cæsar: periit
tamen dux nobilitatis Cassius. se-
cundò Brutū et infinitā nobilitatē
quæ cū illis bellū gesserat, inter-

fecerunt, ac sic inter eos diuisa est
Resp. ut Augustus Hispanias,
Gallias, Italiã teneret: Antonius
Asiam, Pontum, Orientem. Sed
in Italia L. Antonius Cos. bellũ
ciuile commouit, frater eius qui
cum Cæsare contra Brutum &
Cassium dimicauerat. Is apud Pe-
rusium Tuscię ciuitatem uictus
& captus est, neque occisus. Inte-
rim à Sexto Põpeio, Cnei Pom-
peij filio, ingens bellum in Sicilia
cõmotũ est, his qui superfuerant
ex partibus Bruti Cassijq; ad eũ
confluentibus. bellatum per Cæ-
sarem Augustum Octauianum,
& M. Antoniũ, aduersus Sextũ
Põpeiũ: pax postremò cõuenit.
Eo tẽpore M. Agrippa in Aequi-
tania prosperè gessit. & L. Venti-
dus Bassus irrupẽtes in Syriam,
Persas,

Persas, tribus prælijs uicit. Par-
 thorū regis Orodīs filiū interfe-
 cit eo ipso die, quo olim Orodes
 Persarū rex per ducē Surenam
 Crassum occiderat. Hic primus
 de Parthis iustissimū triumphū
 egit. Interim Pompeius pacē ru-
 pit: & nauali prælio uictus, fugiēs
 ad Asiam, interfectus est. Anto-
 nius qui Asiā & orientē tenebat,
 repudiata sorore Cæsaris Augu-
 sti Octauiāni, Cleopatram, regi-
 nam Aegypti, duxit uxorē. Con-
 tra Persas ipse etiā pugnauit: pri-
 mis eos prælijs uicit. regrediens
 tamen, fame & pestilentia labora-
 uit: & cum instarēt Parthi fugien-
 ti, ipse p̄ uictore celsit. Hic quo-
 que ingens bellū ciuile cōmouit,
 cogēte uxore Cleopatra, regina
 Aegypti, dum cupiditate mulie-

bri optat etiam in urbe regnare. uictus est ab Augusto, nauali pugna clara & illustri, apud Acciū, qui locus in Epiro est: ex qua fugit in Aegyptū. & desperatis rebus, omnes ad Augustum transferunt. ipse se interemit. Cleopatra aspidē admisit, et ueneno eius extincta est. Aegyptus per Octavianum Augustum imperio Romano adiecta est: præpositusq; Cn. Cornelius Gallus, hunc primum Aegyptus Romanū iudicē habuit. Ita bellis toto orbe confectis, Octavianus Augustus Romā rediit, xij. anno postq; consul fuerat, ex eo Remp. per xliiij. annos solus obtinuit. antè enim xij. annis cū Antonio & Lepido tenuerat. Ita ab initio principatus eius usq; ad finem lvi. fuere. extinctus

ctus morte communi in oppido
 Campaniæ Attela, Romæ in cam-
 po Martio sepelitur: uir qui non
 immeritò ex maiori parte Deo si-
 milis est putatus, neq; enim facile
 ullus eo aut in bello felicior fuit,
 aut in pace moderatior: ciuilibi-
 mè uixit, in cunctos liberalissi-
 mus, in amicos fidissimus: quos
 tantis euexit honoribus, ut penè
 æquaret fastigio suo. Nullo tēpo-
 re res Romana magis floruit, nā
 exceptis ciuilib. bellis, in quibus
 inuictus fuit, Romano adiecit im-
 perio Aegyptū, Cantabriā, Dal-
 matiam sæpe ante uictā, sed peni-
 tus tunc subactam: Pannoniam,
 Aquitaniam, Illyricum, Rhe-
 tiam, Vindelicos, & Salassos in
 Alpibus, omnes Ponti mariti-
 mas ciuitates: in his nobilissimas,
 Bospho-

Bosphorum, & Ponticapen. Vicit autem prælijs Dacos, Germanorum ingentes copias cæcidit: ipsos quoque trans Albim fluuium submouit, qui in Barbarico lōgè ultra Rhenū est. hoc tñ per Dru sum priuignū suū administrauit, sicut per priuignū Tiberiū alterum Pannonicū. quo bello cccc. millia captiuorum ex Germania transtulit, & supra ripā Rheni in Gallia collocauit. Armeniā à Parthis recepit: obsides, quod nulli antea, Persę ei dederūt: etiā signa Romana, quæ Crasso uicto ademerant. Scythæ & Indi, quibus antea Romanorum nomen incognitum fuerat, munera & legatos ad eos miserunt. Galatia quoque sub hoc prouincia facta est, cum antea regnū fuisset. pri-
musq̃

musq; eam M. Lollius pro Præ-
 tore administravit. Tāto autem
 amore apud Barbaros fuit, ut re-
 ges, Pop. Ro. amici, in honorem
 eius conderēt ciuitates, quas Cæ-
 sareas nominarēt: sicut in Mauri-
 tania à rege Iuba, & in Palæstina,
 quæ nūc est urbs clarissima. Mul-
 ti autem reges ex regnis suis ue-
 nerunt, ut ei obsequerētur: & ha-
 bitu Romano, togato scilicet, ad
 uehiculum uel currum ipsius cu-
 currerunt. Moriens Diuus ap-
 pellatus est, Rempub. beatissi-
 mam Tiberio successorī reliquit:
 qui priuignus, mox gener, po-
 stremò adoptione filius fuerat.

Tiberius ingenti fœcordia im-
 perium gessit, graui crudelitate,
 et scelestā auaritia, turpi libidine.
 nam nusquam ipse pugnauit, bel-
 la

la per legatos suos gessit. quosdam reges per blanditias euocatos, nunquam remisit, in quibus Archelaum Cappadocem: cuius etiam regnum in prouinciæ formam redegit, & maximam ciuitatē appellari suo nomine iussit, quæ nunc Cæsarea dicitur, cum Mazaga antea uocaretur. Hic tertio & uigesimo imperij anno, ætatis lxxix. ingēti omnium gaudio mortuus est in Campania.

Successit ei Caius Cæsar, cognomento Caligula, Drusi priuigni Augusti, & ipsius Tiberij nepos, sceleratissimus ac funestissimus, & qui etiã Tiberij dedecora purgauerit. Bellum contra Germanos suscepit: & ingressus Sueuiã, nihil strenuè fecit, supra sororibus intulit, ex una etiã natã filiam
cogno

cognouit. Cum aduersum cunctos ingēti auaritia, libidine, crudelitate sæuaret, interfectus in palatio est, anno ætatis suæ xxxix. imperij iij. mense x. diēq; viij.

Post hunc Claudius fuit, patrus Caligulæ, Drusi (qui apud Magōciam cum filio monumentum habet, cuius & Caligula nepos erat) frater. hic Moediæ imperauit, multa gerens tranquille atque moderatè, quædam crudeliter atq; insulse. Britannis intulit bellum, quos nullus Romanorum post Iulium Cæsarem attingerat: eaq; deuicta per Cneum Sentium & Aulum Plautium, illustres & nobiles uiros, triumphum celebrè egit. Quasdam insulas etiã ultra Britannias in Oceano positas, Romano imperio addi-

addidit, quæ appellantur Orca-
des. Filio autē suo Britannici no-
men imposuit. tam ciuilis autem
circa quosdam amicos extitit, ut
etiā Plautiū nobile uirū, qui in ex-
peditione Britannica multa egre-
giè fecerat, triūphantē ipse profe-
queret, & cōscendēti capitolium le-
uus incederet. Is uixit annos lxxiij
imperauit xiiij. post mortē con-
secratus est, Diuusq; appellatus.
Successit huic Nero, nepos Caij
Caligulæ, auunculo suo similli-
mus: qui imperium Romanū &
deformauit, et diminuit: inusitate
luxuriæ sumptuūq; ut qui exem-
plo Caij Caligulæ, calidis & frigi-
dis lauaret unguentis, retibus au-
reis piscaretur, quæ blatteis funi-
bus extrahebat. In finitā partē Se-
natus interfecit, bonis omnibus
hostis

hostis fuit. ad postremum se tanto dedecore prostituit, ut saltaret & cantaret in scena citharœdico habitu & Tragico. parricidia multa commisit. fratre, uxore, matre, interfectis, urbem Romam incendit, ut spectaculi eius imaginē cerneret: quali olim Troia capta arserat. in re militari nihil omnino ausus, Britāniam penē amisit. Nā duo sub hoc nobilissima oppida capta illic, atq; euerfa sunt, Armeniam Parthi sustulerunt, legionesq; Romanas sub iugū miserunt: duę tamen prouincię sub eo factę sunt: Pontus Polemoniacus, concedente rege Polemone, & Alpes, Gothię regedefunctio. Per hæc Romano orbi execrabilis ab omnibus simul destitutus, & à Senatu hostis iudicatus, quū

quæreretur ad pœnam (quæ pœna erat talis, ut nudus per publicũ ductus, furca capiti eius inserta, uirgis usq; ad mortem cederetur, atq; ita præcipitaretur de saxo) è palatio fugit: & in suburbano liberti sui, quod est inter Salariam & Numentanam uiam, ad quartum urbis milliarium interfectus est. Is ædificauit Romæ thermas, quæ antè Neronianę dictæ, nunc Alexandrinæ appellantur. Obijt xxxij. ætatis anno, imperij xiiij. atq; in eo omnis familia Augusti consumpta est.

Huic Seruius Galba successit, antiquissime nobilitatis Senator, cum lxxiiij. annum ageret ætatis, ab Hispanis & Gallis imperator electus, mox ab uniuerso exercitu libenter acceptus est. Nam pri
uata

uata eius uita insignis fuerat militari-
 bus & ciuilibus rebus. sæpe
 consul, sæpe proconsul, frequen-
 ter dux in grauissimis bellis.

Huius breue imperium fuit, &
 quod bona haberet exordia, nisi
 ad seueritatem propensior uide-
 retur. Insidijs tamen Othonis
 occisus est; imperij mēse septimo.
 iugulatus in foro Romæ, sepul-
 tusq; in hortis suis qui sunt Aure-
 lia uia, nō lōge ab urbe Romana.

Otho, occiso Galba, inuasit im-
 perium: materno genere nobilior
 q̄ paterno, neutro tamē obscuro:
 in priuata uita mollis, & Neroni
 familiaris. in imperio documentū
 sui nō potuit ostendere. Nam cū
 iisdē tēporib. quibus Otho Gal-
 bā occiderat, etiā Vitellius factus
 esset à Germanicianis exercitib.

ī 2 impera

imperator, bello cōtra eum suscepto, cum apud Bebriacū in Italia breui praelio uictus esset, complures tamen copias haberet, sponte semetipsum occidit. petentibus militibus, ne tam cito de belli desperaret euentu, cum tanti se non esse dixisset, ut propter eum ciuile bellū oriretur, uolūtaria morte obiit, xxx. et octauo etatis anno, nonagesimo & quinto imperij die.

Dein Vitellius imperij potitus est, familia honorata magis quā nobili. Nam pater eius non admodum clarè natus, tres tamen ordinarios gesserat consulatus. hic cū multo dedecore imperauit, et graui sæuitia notabilis, præcipue in gluuie & uoracitate. quippe cum de die sepe quarto uel quinto feratur epulatus, notiss, certè cœna
memo-

memoriæ mandata est, quam ei
 Vitellius frater exhibuit: in qua
 super cæteros sumptus, duo mil-
 lia piscium, septem auium millia
 apposita traduntur. Hic cum Ne-
 roni similis esse uellet, atq; id adeò
 præ se ferret, ut etiam exequias
 Neronis, quæ humiliter sepultæ
 fuerant, honoraret. A Vespasia-
 ni ducibus occisus est, interfectio
 prius Sabino Vespasiani impera-
 toris fratre, quem cum Capitolio
 incendit. Interfectus autem, & cū
 magno dedecore tractus, per ur-
 bem Romam publicè, nudus, ere-
 cta coma, & capite, subiecto ad-
 mentum gladio stercore inuolu-
 lutum, & pectus ab omnibus ob-
 uis appetitum. Postremò iu-
 gulatus, & in Tiberim deiectus,
 etiam communi caruit sepultura.

Perijt autem etatis anno septimo
et quinquagesimo, imperij mēse
xviiij. & die uno.

Vespasianus huic successit, factus apud Palæstinā imperator: princeps quidem obscure natus, sed optimis cōparāndus. priuata uita illustris, ut qui à Claudio in Germaniā, deinde in Britanniam missus, tricies & bis cū hoste conflixerit: duas ualidissimas gentes, xx. oppida, insulam Vectam Britanniae proximā, imperio Romano adiecerit. Romae se in imperio moderatissime gessit: pecuniae tamē auidior fuit, ita ut eā nullis iniuste auferret. Quā cū omni diligentiae prouisione colligeret, tamē studiosissime largiebatur, praecipue indigentibus. Nec facile ante eū cuiusquam principis uel maior est liberalitas

beralitas cōperta, uel iustior: placidissimę lenitatis, ut qui maiestatis quoq; contra se reos non facile puniret ultra exilij pœnam. Sub hoc Iudęa Romano accessit imperio: et Hierosolyma, quę fuit urbs clarissima Palęstinae: Achaiã, Lyciam, Rhodũ, Byfantiũ, Samum, quę libere ante hoc tēpus fuerāt: item Thraciam, Ciliciam, Tracheam Comagenem, quę sub regib. amicis erant, in prouinciarum formam redegit. Offensarũ & inimicitiarum immemor fuit: conuicia à cauidicis et philosophis in se dicta, leniter tulit, diligens tamen coercitor disciplinæ militaris. Hic cū Tito filio de Hierosolymis triumphauit. Per hæc cū Senatui, populo, postremò cūctis amabilis ac iucūdus esset, pfluuio uētris

extinctus est in uilla propria, circa Sabinos, annum ætatis agens lxxix. imperij nonum, & diem septimum, atq; inter diuos relatus est. Genituram filiorum ita cognitam habuit, ut cum multe contra eum coniurationes fierent, quas patefactas ingenti dissimulatione contempsit, in senatu dixerit, aut filios sibi successuros, aut neminem.

Huic Titus filius successit, qui et ipse Vespasianus est dictus: uir omnium uirtutum genere mirabilis, adeò ut amor & deliciae humani generis diceretur: facundissimus, bellicosissimus, moderatissimus: causas latinè egit, poemata & tragœdias græcè composuit. In oppugnatione Hierosolymorum sub patre militans, xij. propugnato

gnatores xij. sagittarum ictibus
 confixit. Romæ tantæ ciuilitatis
 in imperio fuit, ut nullum omni-
 no puniret: conuictos aduersum
 se coniurationis, ita dimisit, ut in
 eadē familiaritate qua antea habu-
 erit. Facilitatis tantæ fuit & libera-
 litatis, ut nulli quicquam nega-
 ret: & cum ab amicis reprehende-
 retur, respondit, Nullum tristem
 debere ab Imperatore discedere.
 Præterea cum quadam die in cœ-
 na recordatus fuisset, nihil se illo
 die cuiquam præstitisse, dixerit,
 Amici hodie diem perdidi. Hic
 Romæ amphitheatrum ædifica-
 uit, & quinque millia ferarum in de-
 dicatione eius occidit. Per hæc
 inusitato fauore dilectus, morbo
 periit in ea qua pater uilla, post
 biennium et menses octo, dies xx.

quàm imperator erat factus, ætatis anno altero & xl. tātus luctus eo mortuo publicus fuit, ut omnes tãquã in ppria doluerint orbitate. Senatus obitu ipsius circa uesperã nūciato, nocte irrupit in curiã: & tantas ei mortuo gratias laudesq̃ cōgessit, quãtas nec uiuo unquã egerat, nec præsenti. Inter diuos relatus est.

Domitianus mox accepit imperiũ, frater ipsius iunior: Neroni aut Caligulę, aut Tiberio similior, q̃ patri uel fratri suo. primis tamē annis moderatus in imperio fuit: mox ad ingentia uitia p̃gressus, libidinis, iracundię, crudelitatis, auaritię, tantũ in se odiũ concitauit, ut merita & patris & fratris aboleret. Interfecit nobilissimos ex Senatu. Dominũ & Deũ primus

mus se appellari iussit. nullā sibi
 nisi aureā & argenteam statuā in
 Capitolio poni passus est. conso-
 brinos suos interfecit, superbia
 quoq; in eo execrabilis fuit: expe-
 ditiones quatuor habuit, unā ad-
 uersus Sarmatas, alterā aduersus
 Cattos, duas aduersum Dacos.
 de Dacis Cattisq; publicē quidē
 triumphū egit, de Sarmatis solā
 Laureā usurpauit. multas quidem
 calamitates iisdē bellis passus est.
 nā in Sarmatia legio eius cū duce
 interfecta est: & a Dacis Appius
 Sabinus consularis, & Cornelius
 Fuscus præfectus prætorij, cū ma-
 gnis exercitib. occisi sunt. Romę
 quoq; multa opera fecit. in his Ca-
 pitoliū & forū trāsitoriū, Odæū,
 porticus Iſiū, ac Serapium, ac Sta-
 diū. Verū cū ob scelera uniuersis
 exosus

exosus esse cœpisset, interfectus est suorum cœiuratione in palatio, anno ætatis xlv. imperij quinto decimo. funus eius cum ingenti dedecore per uespillones exportatum, & ignobiliter sepultum.

LIBER OCTAVVS

ANNO octingentesimo & quinquagesimo ab urbe cœdita, Vetere & Valente consulibus. Respub. ad prosperrimũ statum redijt, bonis principibus ingenti foelicitate commissa. Domitiano enim exitiali tyranno Nerua successit, in priuata uita moderatus, & strenuus, nobilitatis mediæ: qui senex admodum operam dante Petronio Secũdo præfecto prætorij, item Parthenio interfectore Domitiani, imperator factus, æquissi-

æquissimum se præbuit. Reipub. diuina prouisione consuluit, Traianum adoptando. mortuus est Romæ post annum & quatuor menses imperij sui, ac dies octo: ætatis lxx. & altero anno. atq; inter diuos relatus est.

Successit ei Vlpus Traianus Crinitus natus Italicæ in Hispania, familia antiqua magis quam clara (Nã pater eius primus cos. fuit) imperator autẽ apud Agrippinã in Gallijs factus est. Remp. ita administrauit, ut omnib. principibus meritò præferatur. inusitatae ciuilitatis & fortitudinis fuit. Romani imperij, quod post Augustum defensum magis fuerat, quam nobiliter ampliatum fines longè lateq; diffudit: urbes trans Rhenum in Germania reparauit, Daciam

Daciam Decibalo uicto subegit,
 prouincia trans Danubiũ facta in
 his agris, quos nunc Thaiphali,
 nunc Victophali, & Theruingi.
 Ea prouincia decies centena mil-
 lia in circuitu tenuit. Armeniam
 quam occupauerant Parthi, rece-
 pit, Sarmato rege occiso qui eam
 tenebat. Albanis regem dedit. Li-
 berorum regem & Sauromata-
 rum & Bosporanorum & A-
 rabum & Osdroænorũ & Col-
 chorũ in fidẽ accepit. Adiabenos
 Marchomodes occupauit: & An-
 temusiũ magnã Persidis regionẽ,
 Seleuciam & Ctesiphontẽ, Baby-
 lonem & Edessios uicit, ac tenuit
 usque ad Indiæ fines. & mare ru-
 brũ accessit, atq; ibi tres prouinci-
 as fecit, Armeniã, Assyriam, Me-
 sopotaniam, cum his gentibus
 quæ

HIST. ROM. LIB. VII. 139
quæ Madenam attingūt. Arabiã
postea in prouinciæ formã rede-
git. in mari rubro classem institu-
it, ut per eam Indię fines uastaret.
Gloriã tamen militarẽ ciuilitate
et moderatione superauit, Romę
& per prouincias æqualem se om-
nibus exhibens, amicos salutãdi
causa frequentans, uel ægrotãtes,
uel cum festos dies habuissent: cõ-
uiuia cū iisdẽ in discreta uicissim
habens, sæpe in uehiculis eorum
sedens, nullum senatorum lædēs,
nihil iniustum ad augendum fi-
scum agens. liberalis in cunctos
fuit, publicè priuatimq; ditãs, om-
nes & honorib. augens, quos me-
diocritate cognouisset: orbẽ ter-
rarum ædificãs, multas immunita-
tes ciuitatib. tribuēs, nihil nõ tran-
quillũ & placidum agēs, adeò ut
omni

omni eius ætate unus tantū Sena-
tor damnatus sit, at is tamen per
Senatum ignorāte Traiano, ob
hoc per orbem terrarū Deo pro-
ximus, nihil nō uenerationis me-
ruit, & uiuus & mortuus. Inter a-
lia dicta hoc illius fertur egregiū.
amicis em̄ culpātib. quod nimis
circa omnes comis esset, respon-
dit, Talem se Imperatorē esse pri-
uatis, quales esse sibi Imperator
priuatos optasset. Post ingentem
igitur gloriam belli domiq; quæ-
sitam, ē Perside rediens, apud Se-
leuciam Isauriæ profluuio uentris
extinctus est. obiit autem ætatis
anno lxxj. mēse nono, & die quar-
to. Inter diuos relatus est. Solus
omniū intra urbem sepultus est.
Ossa collata in urnam auream, in
foro quod ædificauit, sub colūna
sita

sita sunt: cuius altitudo c. xl. pedes habet. Huius tantum memorie delatum est, ut usque ad nostram aetatem non aliud in Senatu principibus, acclameetur, nisi FELICIOR AVGVSTO, MELIOR TRAIANO. adeo in eo gloria bonitatis obtinuit, ut uel assentantibus occasione magnificetissimi praestet exempli.

Defuncto Traiano, Aelius Adrianus creatus est princeps, sine aliqua quidem uoluntate Traiani, sed operante Plotina, Traiani uxore, nam cum Traianus, quantum consobrinae filium, uiuens noluerat adoptare, natus est ipse Italice in Hispania: qui Traiani gloriae inuidens, statim prouincias tres reliquit, quas Traianus addiderat, id est, Assyriam, Mesopotamiam, & Armeniam,

meniã, reuocauit exercitus, ac finẽ imperij esse uoluit Euphratẽ. Idẽ de Dacia facere conatũ, amici deterruerunt, ne multi ciues Romani Barbaris traderentur. propterea quia Traianus uicta Dacia, ex toto orbe Romano infinitas eò copias hominũ transtulerat, ad agros & urbes colẽdas. Dacia enim diuturno bello Decibali fuerat exhausta, pacẽ tamẽ omni tẽpore imperij sui habuit. semel tantũ per præsidẽ dimicauit, orbẽ Romanũ circuit, & multa ædificauit: facundissimus Latino sermone, Græco eruditissimus fuit: nõ magnã clemẽtiẽ gloriã habuit, diligentissimus tamen circa ærariũ, & militum disciplinam. Obijt in Campania, maior sexagenario, imperij anno xxi. mense

mēse x. die xxix. ipsius. Senatus ei tribuere noluit diuinos honores. tñ cū successor ipsius Titus Aurelius Fuluius Antoninus hoc uehementer exigeret, et uniuersi senatores palā resisterēt, tādē obtinuit.

Ergo Adriano successit M. Antoninus Fuluius Boioinus, idem etiā Pius nominatus, genere claro, sed nō admodū uetere: uir insignis, & qui meritò Numæ Pōpilio cōparatur, ita ut Romulo & Traiano æquetur. uixit ingēti honestate priuatus: maiori, in imperio, nulli acerbus, cunctis benignus, in re militari moderata gloria, defendere magis prouincias quàm amplificare studens, uiros iustissimos ad administrandam Remp. quærēs, bonis honorem habēs, improbos sine aliqua

acerbitate detestās, regibus amicis uenerabilis non minus q̄ terribilis: adeò ut Barbarorum plurimæ nationes, depositis armis, ad eum cōtrouersias suas litesq̄ deferrent, sententiæq̄ eius parerēt. Hic ante imperiū ditissimus, opes quidem suas stipendijs militum, & circa amicos liberalitatibus minuit, uerùm ærariū opulentum reliquit. Pius propter clementiam dictus est. Obijt apud Lorios, uillam suam, milliario ab urbe xij. uitæ anno lxxviij. imperij xxiij. atque inter deos relatus est, & meritò consecratus.

Post hūc imperauit M. Antoninus Verus, haud dubiè nobilissimus: quippe cum eius origo paterna à Numa Pōpilio, materna à Salentino rege penderet. Cum

eo L. Annius Antoninus Verus. tumq; primū Romana Resp. duobus æquo iure imperiū administrantibus paruit, cum usq; ad eū singulos semper habuisset Augustos. Hi & genere inter se coniūcti fuerūt, et affinitate. nam Verus Annius Antoninus, M. Antonini filiā in matrimoniū habuit. M. Antoninus gener Antonini Pij fuit, per uxore Valeriam Faustina, iuniorē consobrinam suā. Hi bellū cōtra Parthos gesserunt: qui post uictoriam Traiani primū rebellauerāt. Verus Antoninus ad id profectus est: qui Antiochiæ & circa Armeniā agēs, multa per duces & ingētia patrauit: Seleuciā Assyriæ urbē nobilissimā cum cccc. millibus hominum cepit: Parthicū trium
 k 3 phum

phum reuexit, cū fratre eodemq̄
 focero triumphauit. Obijt tamē
 in Venetia, cū à Cōcordia ciuita-
 te Altinū proficisceretur, & cum
 fratre in uehiculo sederet, subito
 sanguine ictus, casu morbi, quē
 Græci ἀπὸ πλῆξις uocant, uir in-
 genij parum ciuilis, reuerentia ta-
 men fratris nihil unquam atrox
 ausus. Cū obijisset xi. imperij an-
 no, inter deos relatus est.

Post eum Marcus Antoninus
 solus Remp. tenuit, quem mirari
 facilius quis, q̄ laudare possit. A
 principio uitæ tranquillissimus,
 adeò ut in infantia quoque uultū
 nec ex gaudio, nec ex mœrore
 mutaret. Philosophiæ deditus
 Stoicæ ipse etiā, non solum uitæ
 moribus, sed etiā eruditione phi-
 losophus. tantę admirationis ad-

huc

huc iuuenis, ut eum successorem parauerit Adrianus relinquere, adoptato tamen Antonino, Piū generum esse ei idcirco uoluerit, ut hoc ordine ad imperium perueniret. Institutus est ad philosophiam per Apollonium Chalcedonium, ad scientiā Græcarum literarum per Cheronensem, Plutarchi nepotem. Latinas autem literas eum Fronto orator nobilissimus docuit. Hic cum omnibus Romę equo iure egit, ad nullam insolentiam elatus est imperij fastigio, liberalitatis prōptissimę, prouincias ingenti benignitate et moderatione tractauit. Contra Germanos eo principe res feliciter gestę sunt. Bellū ipse unū gessit Marcomannicū, sed quantum nulla memoria fuit, adeo ut

Punicis conferatur, quod eo grauius est factum, q̄ uniuersi exercitus perierant. sub hoc enim tantus casus pestilentiae fuit, ut post uictoriam Persicā, Romae ac per Italiā puouinciasq̄, maxima hominum pars, militū omnes ferē copiae lāguore defecerint. Ingenti ergo labore & moderatione, cum apud Carnuntū iugi triennio perseuerasset, bellū Marcōmannicum confecit, quod cum his Quadi, Vandali, Sarmatae, Sueui, atq̄ omnis Barbaria commouerat: multa hominum millia interfecit: ac Pannonijs seruitio liberatis, Romae rursus cū Commodo Antonino filio suo, quem iam Cēsarem fecerat, triūphauit. Ad huius belli usum ærario exhausto, cū largitiones nullas haberet,

beret, neq; indicere prouincialibus aut senatui aliquid uellet, instrumenta regij cultus facta in foro diui Traiani sectione, distraxit. uasa aurea, pocula crySTALLINA & murrina, uxoriã ac suam sericam, ac auream uestem, multa ornamenta gemmarũ, ac per duos continuos menses uenditio habitata est, multumq; auri redactum. Post uictoriã tamẽ emptoribus precia restituit, qui reddere comparata uoluerunt, molestus nulli fuit, qui maluit semel empta retinere, hic permisit uiris clarioribus, ut conuiuia eodẽ cultu quo ipse, & ministris similibus exhiberẽt. In editione munerũ post uictoriã adeo magnificus fuit, ut centum simul leones exhibuisse tradat. Cũ igitur fortunatã Remp.

& uirtute & māfuetudine reddi-
disset, obiit xviiij. imperij anno, ui-
tæ lxi. & omnibus certatim adni-
tentibus, inter deos relatus est.

Huius successor L. Antoninus
Cōmodus, nihil paternū habuit,
nisi q̄ cōtra Germanos foeliciter
& ipse pugnavit. Septembrem
mēsem ad nomē suū trāsferre co-
natus est, ut Commodus dicere-
tur: sed luxuria & obscœnitate
deprauatus, gladiatorijs armis se-
pissimè in ludo, deinde etiam in
amphitheatro cū huiusmodi ho-
minib. sepe dimicauit, obiit mor-
te subita, adeò ut strāgulatus, uel
ueneno interfectus putaret̄, cum
annis xij. post patrē, & viij. mēsi-
bus imperasset, tāta execratione
omniū, ut hostis humani generis
etiam mortuus iudicaretur.

Huic

Huic successit Pertinax, grandæuus iam, ut qui septuagenariã attigisset ætatē, præfecturam urbis tum agens, ex s. C. imperare iussus. octogesimo imperij die prætorianorum militum seditio- ne, & Iuliani scelere occisus est.

Post eū Saluius Iulianus Rēp. inuasit, uir nobilis et iure peritissi- mus, nepos Saluij Iuliani, qui sub diuo Adriano perpetuum com- posuit edictū. Victus est à Seue- ro apud Miluiū pontem, interfe- ctus in palatio, uixit mensibus se- ptem, postq̃ cœperat imperare.

Hinc imperij Romani admini- strationē Septimius Seuerus ac- cepit, oriūdus ex Africa puincia Tripolitana, oppido Lepti. solus omni memoria & ante & postea ex Africa impator fuit. hic primū
Fisci

Fisci aduocatus, mox militaris tribunus, per multa deinde et uaria officia atq; honores usq; ad administrationē totius Reip. puenit. Pertinacē se appellare uoluit, in honorē eius Pertinacis qui à Iuliano fuerat occisus. Parcus admodum fuit, natura seuus, bella multa & foeliciter gessit. Pescenniniū Nigrū, qui in Aegypto & Syria rebellauerat, apud Cyzicū interfecit: Parthos uicit, & Arabas interiores, & Adiabenos. Arabas quoq; superauit, ut etiā prouinciā ibi faceret: idcirco Parthicus, Arabicus, et Adiabenicus dictus est. multa toto Romano orbe reparauit, sub eo etiā Clodius Albinus, qui in occidēdo Pertinace socius fuerat Iuliano, Cefarem se in Gallia fecit: uictusq; apud Lugdunum,

dunum, est interfectus. Seuerus autē præter bellicā gloriā, etiā ciuilib. studijs clarus fuit, & literis doctus, philosophiæ scientiā ad plenū adeptus. nouissimū bellū in Britānia habuit: utq; receptas prouincias omni securitate muniret, uallum per xxxv. millia passuū à mari ad mare deduxit. Decessit Eboraci admodū senex, imperij anno xvi. mēse iiii. & Diuus appellatus est. nā filios duos successores reliquit, Bassianū & Geta: sed Bassiano Antonini nomē Senatus uoluit imponi. itaq; dictus est M. Aurelius Antoninus Bassianus: patriq; successit. Nam Geta hostis publicus iudicatus, confestim perijt.

Marcus igitur Aurelius Antoninus Bassianus, idēq; Caracalla,
 morum

morum ferè paternorū fuit, pat-
 lō asperior, & minax. opus Ro-
 mæ egregium fecit lauacri, quæ
 Antoninianæ appellantur. nihil
 præterea memorabile. Impatiens
 libidinis, ut qui nouercam suam
 Iuliam, uxorem duxerit. Defun-
 ctus est in Osdroene apud Edel-
 sam, moliens aduersum Parthos
 expeditionem, anno imperij vi.
 mense ij. uix egressus ætatis xliij.
 annū. funere publico elatus est.

Opilius deinde Macrinus, qui
 præfectus p̄torij erat, cū filio Dia-
 dumeno facti imperatores, nihil
 memorabile ex temporis breui-
 tate gesserūt. nā imperiū eorū ij.
 mēsiū, et unius anni fuit. seditione
 militari ambo pariter occisi sunt.

Creatus est post hos M. Aure-
 lius Antoninus. hic Antonini Ca-
 racallæ

racallę filius putabatur, sacerdos
 autē Heliogabali tēpli erat. Is cū
 Romę & militū & Senatus expe-
 ctatione uenisset, probris se om-
 nib. cōtaminauit. Impudicissimē
 & obscœnissimē uixit, biēniōq;
 post & viij. mētib. tumultu inter-
 fectus est militari, & cū eo mater
 Semiasyra. Successit huic Au-
 relius Alexāder, ab exercitu Cæ-
 sar, à Senatu Augustus nomina-
 tus, iuuenis admodū. susceptoq;
 aduersus Persas bello, Xerxē Xe-
 renorū regē gloriosissimē uicit.
 militarē disciplinā seuerissimē re-
 xit. quasdā tumultuarias legiōes
 integras exautorauit. Assessorē
 habuit, uel scriniij magistrum, Vi-
 pianum, iuris conditorem. Ro-
 mæ quoq; fauorabilis fuit. Perijt
 in Gallia, militari tumultu, xiiij.
 impe-

imperij anno, & die viij. in matrē
suam Mammeam unicè pius.

LIBER NONVS.

POST hūc Maximinus ex cor-
pore militari primus ad im-
perium accessit, sola militum uo-
lūtate, cum nulla Senatus inter-
cessisset autoritas, neq; ipse sena-
tor esset. Is bello aduersus Ger-
manos fœliciter gesto, cum à mi-
litibus esset imperator appella-
tus, à Pupieno Aquileiæ occisus
est, deserentibus eum militibus
suis, cum filio adhuc puero, cum
quo imperauerat triēnio, & pau-
cis diebus.

Postea tres simul Augusti fue-
rūt, Pupienus, Balbinus, & Gor-
dianus. duo superiores obscuris-
simo genere, Gordianus nobilis:
quippe

quippe cuius frater senior Gordianus cōsensu militū cū proconsulatum Africæ gereret Maximiano imperante princeps fuisset electus. Itaq; cum Romam uenissent Balbinus & Pupienus, in palatio interfecti sunt, soli Gordiano imperio reseruato.

Gordianus admodum puer, cum Tranquillam Romæ duxisset uxorē Ianū geminū aperuit: & ad Orientem profectus, Parthis bellum intulit, qui iam moliebantur erūpere. quod quidem mox foeliciter gessit, prælijsq; ingentibus Persas afflixit. Rediens haud longe à Romanis finibus interfectus est fraude Philippi, qui post eum imperauit. Miles ei tumultū xx. milliario à Circesso, quod castrum nunc Romanorum est, Euphrati

phrati imminens, ædificauit, ex-
equias Romam reuexit, ipsum di-
uum appellauit.

Philippi duo, filius et pater Gor-
diano occiso, imperiū inuaserūt:
atq; exercitu incolumi reducto, ad
Italiā ē Syria pfecti sunt. His impe-
rantib. millesimus annus Romæ
urbis ingēti ludorū apparatu spe-
ctaculorūq; celebratus est. ambo
inde ab exercitu interfecti sunt: se-
nior Philippus Vecong, Romę iu-
nior. Annis quinq; imperauerūt.
inter diuos tamen relati sunt.

Post hos Decius ē Pānonia in-
feriore, Bubaliæ natus, imperium
sumpsit. bellū ciuile quod in Gal-
lia motū fuerat, oppressit. filiū su-
um Cæsarē fecit, Romæ lauacrū
ædificauit. Cū biēnio ipse & filius
eius imperassent, uterq; in Barba-
rico

rico interfecti sunt, senior meruit inter diuos referri.

Mox imperatores creati sunt, Gallus Hostilianus, et Galli filius Volusianus. sub his Aemilianus in Mœsia res novas molitus est: ad quem opprimendū, cū ambo pfecti essent, Interamnē interfecti sunt, nō cōpleto biēnio. nihil omnino clarū gesserunt, Sola pestilētia morbis atq; ægritudinib. notus eorum principatus fuit.

Aemilianus obscurissimē natus, obscurius imperavit, ac tertio mēse extinctus est.

Hinc Licinius Valerianus in Rhetia & Norico agēs, ab exercitu Imperator, & mox Augustus est factus. Galienus quoq; Romæ à Senatu Cæsar est appellatus. Horū imperiū Romano nomini per-

niciosum, & penè exitiabile fuit, ita ut uel infelicitate principum, uel ignauia Germani Rauennam usq̃ uenirent. Valerianus in Mesopotamia bellū gerens, à Sapore Persarum rege superatus est. mox etiā captus, apud Parthos ignobili seruitute cōsenuit. Nam quā diu uixit rex eiusdem prouinciā, incuruato eo, pedem eius ceruicibus imponens, solitus erat equum conscendere.

Galienus cum adolescens factus esset Augustus, imperiū primum feliciter, mox commode, ad ultimū perniciose gessit. Nam iuuenis in Gallia & Illyrico multa strēnue fecit, occiso apud Mursiam Ingenuo qui purpurā sumpserat, & Trebelliano. diu placidus & quietus, mox in omnem la
 sciuiam

sciuiam dissolutus, tenēde Reip.
 habenas probrosa ignauia & de-
 speratione laxauit. Alemanni ua-
 statis Gallijs in Italiam penetraue-
 runt. Dacia quæ à Traiano ultra
 Danubium fuerat adiecta, amissa
 est. Græcia, Macedonia, Pontus,
 Asia uastata per Gothos. Panno-
 nia à Sarmatis Quadisq; popula-
 ta est. Germani usq; ad Hispanias
 penetrauerunt, & ciuitatem nobi-
 lem Tarraconē expugnauerunt.
 Parthi Mesopotamia occupata,
 Syriam sibi ceperant uindicare,
 cum iam desperatis rebus, & dele-
 to imperio Romano, Posthumus
 in Gallia obscurissime natus pur-
 puram sumpsit. & per annos de-
 cem ita imperauit, ut consumptas
 penè prouincias ingenti uirtute et
 moderatione reparauerit, qui se-
 ditione

ditione militum interfectus est, quod Mogunciacum quæ aduersum eum rebellauerat, Lolliano res nouas moliente, diripiendam militibus tradere noluisse. Post eum Marius uilissimus opifex purpuram sumpsit, & secundo die interfectus est. Victorinus postea Galliarum accepit imperium, uir strennuissimus: sed cū nimix libidinis esset, & matrimonia aliena corrumpere, Agrippinæ occisus est, actuario quodam machinante dolum, imperij sui anno secundo. Huic successit Tetricus Senator, qui Aquitaniam honore præsidis administrans, absens à militibus Imperator electus est, & apud Burdegalam purpuram sumpsit, seditiones multas militum pertulit. Sed cum hæc
in Gal

in Gallia agerentur, in Oriēte per Odenatum Persæ uicti sunt, defensa Syria, recepta Mesopotamia. usq; ad Ctesiphontem Odenatus penetrauit. Ita Galieno Remp. deserente, Romanum imperium in Occidente per Posthumium, per Odenatum in Oriente seruatum est. Galienus interea fraude Aureoli ducis sui, Mediolani cum fratre Valeriano occisus est, imperij anno nono.

Claudiusq; successit, à militibus electus, à Senatu appellatus Augustus. Hic Gothos, Illyricum, Macedoniaq; uastates, ingenti prælio uicit: parcus uir, ac modestus, & iusti tenax, & Reip. gerendæ idoneus: qui tamen intra biennium morbo periit, et Diuus appellatus. Senatus ingēti eū

1 4   honore

honore decorauit, scilicet ut in curia clypeus ipsi aureus, item in Capitolio statua aurea, poneretur.

Quintilius post eum, Claudij frater, consensu militum imperator electus est: uir unicæ moderationis & ciuilitatis, æquandus fratri uel præponendus; cōsensu à Senatu appellatus Augustus, septimo decimo die imperij occisus est.

Post eum Aurelianus cœpit imperium, Dacia ripensi oriundus: uir in bello potens, animi tamen immodici, & ad crudelitatem propensior. Is quoque Gothos strenuissime uicit. Romanam ditionem ad fines pristinos, uaria bellorum scelicitate reuocauit, superauit in Gallia Tetricum: qui à militibus imperator electus apud Catalaun-

nios, ipso Tetrico prodente exercitum suum, cuius assiduas seditiones ferre non poterat: quin etiam per literas occultas Aurelianium ita fuerat deprecatus, ut inter alia uersu Virgiliano uteretur, Eripe me his inuicte malis. Zenobiam quoque occiso marito Odenato, qui Occidentem tenebat, haud longè ab Antiochia non sine graui prelio cepit: ingressusque Romam, nobilem triumphum quasi receptor Orientis Occidentisque egit. currum præcedentibus Tetrico & Zenobia. Qui quidem Tetricus etiam corrector Lucaniae postea fuit, ac priuatus diutissime uixit. Zenobia autem, posteros, qui adhuc manent Romae, reliquit. Hoc imperante etiam monetarii in urbe rebellauerunt

uerunt uiciatis pecunijs & Foellicis. Rationali interfecto. quos Aurelianus uictos, ultima crudelitate cōpescuit, plurimos nobiles capite dānauit, seuus ac sanguinarius, ac necessarius magis in quibusdam, quàm in ullo amabilis Imperator. Trux omni tempore, etiam filij sororis interfector, disciplinae tamen militaris & morum dissolutorum magna ex parte corrector. Urbem Romam muris firmioribus cinxit, templum Soli aedificauit, in quo infinitum auri, gemmarumq̄ constituit. Prouinciam Daciam, quam Traianus ultra Danubium fecerat, intermisit, uastato omni Illyrico, & in Mœsia collocauit. & est in dextera Danubio, in mare fluenti, cum antea fuerit in læua.

Occi-

Occiditur serui sui fraude, qui ad quosdam militares uiros amicos ipsius nomina pertulit annotata, falso manum eius imitatus, tanquam Aurelianus ipsos pararet occidere. itaque ut preueniretur ab hisdem, interfectus est in itineris medio, quod inter Constantinopolim & Heraclium est stratae ueteris. Locus Zenophurium appellatur. mors tamen eius inulta non fuit. meruit quoque inter diuos referri. imperauit annos v. menses vi.

Tacitus post hunc suscepit imperium, uir egregie moratus, & Reip. gerendae idoneus: nihil tamen clarum potuit ostendere, intra uimensem imperij morte preuentus.

Florianus qui Tacito successerat, duob. mensibus, & diebus xx. in impe-

in imperio fuit, neq; quicquam dignum memoria egit.

Post hunc Probus uir illustris gloria militari, ad administrationem Reipub. accessit. Gallias à barbaris occupatas, ingenti preliorum foelicitate restituit. Quosdam imperium usurpare conatos, scilicet Saturninum in Oriente, Proculum & Bonosum Agrippinae, certaminibus oppressit: uineas Gallos & Pannonios habere permisit. opere militari Almu montem apud Syrmium & Auræum, apud Mœsiam superiorē uineis conseruit, & prouincialibus colēdas dedit. Hic cum bella innumera gessisset, pace parta, dixit breui milites necessarios nō futuros. uir acer ac strēnuus, iustus, & qui Aurelianū æquaret gloria
mili

militari, morum tamen ciuilitate superaret. Interfectus autem est Syrmio tumultu militari in turre ferrata, imperauit annos vi. menses quatuor.

Post hunc Carus est factus Augustus, Narbonæ natus in Gallia. is confestim Carinum & Numerianum filios Cæsares fecit, cū quibus regnauit duobus annis. sed dum bellum aduersum Sarmatas gerit, nunciato Persarum tumultu, ad Orientem profectus, res contra Persas nobiles gessit: ipsos prælio fudit, Corchen & Ctesiphontem urbes nobilissimas cepit: & cum castra supra Tigridem haberet, ictu diuini fulminis periit. Numerianus quoque filius eius quem secum ad Persas duxerat, adolescens egregiæ

gregiæ indolis, cū oculorū dolore correptus, lecticula ueheretur, impulsore Apro, qui socer eius erat, per insidias occisus est. et cum dolo occultaret, ipsius mors foetore cadaueris prodita est. milites enim qui eum sequebantur, foetore commoti, diductis lecticulæ palliis, post aliquot dies mortem eius notam habere potuerunt. Interea Carinus, quem Cæsarem in Parthos proficiscēs, Carus in Illyrico, Gallia, Italia, reliquerat, omnibus se sceleribus coinquinauit : plurimos innoxios fictis criminibus, occidit : matrimonia nobilia corrupit : discipulis quoque qui eum in auditorio uel leui fatigatione taxaerant, perniciosus fuit. Ob quæ omnibus bonis inuisus, non multo post

tò post pœnas dedit. Nam de
 Perfide uictor exercitus rediens,
 cum Carum Augustum fulmine,
 Numerianum Cæsarem insidijs
 perdidisset, Diocletianum Impe-
 ratorem creauit Dalmatia oriun-
 dum, uirũ obscurissimẽ natum: a-
 deò ut à plerisq; scribæ filius, à nõ
 nullis Amullini senatoris liberti-
 nus fuisse credatur.

Is prima militum concione iu-
 rauit Numerianum nullo suo do-
 lo interfectum. & cum iuxta eum
 Aper, qui Numeriano insidias
 fecerat, constitisset, in conspectu
 exercitus manu Diocletiani per-
 cussus est. Postea Carinum om-
 ni odio et detestatione uiuentẽ, a-
 pud Murgum ingenti prælio ui-
 cit proditum ab exercitu suo, quẽ
 fortiorem habebat, certè desertũ
 inter

inter Viminatium atq; Auræum
montem. Ita rerum Romanarum
potitus, cū tumultum rustici in
Gallia concitassent, et factioni suę
Baucadarum nomen imponerēt,
duces aut haberent Amandum
& Aelianum, ad subigendos eos
Maximianum Herculeum Cæsa
rem misit, qui leuibus prælijs a
grestes domuit, & partem Gallię
reformauit. Post hæc tempo
ra etiam Carausius, qui uilissime
natus, in serenæ militiæ ordine fa
mam egregiam fuerat consecutus
cum apud Bononiam per tractū
Belgię & Armoricę paran
dum mare accepisset, quod Fran
ci & Saxones infestabant, mul
tis barbaris sæpe captis, nec præ
da integra, aut prouincialibus
reddita, aut imperatorib. missa,
cum

cum suspicio esse cœpisset, con-
 sultò ab eo admitti Barbaros, ut
 transeuntes cum præda excipe-
 ret, atq; hac se occasione ditaret.
 à Maximiano iussus occidi, pur-
 puram sumpsit, & Britannias oc-
 cupavit. Ita cum per omnem or-
 bem terrarū res turbatæ essent,
 & Caransius in Britannijs rebel-
 laret, Achilles in Oriente, Afri-
 cam Quinquegētiani infestaret,
 Narseus Orienti bellū inferret,
 Diocletianus Maximinianū Her-
 culeum ex Cæsare fecit Augustū,
 Constantium & Maximianum
 Cæsares. Quorum Constantius
 per filiā nepos Claudij traditur.
 Maximianus Galerius in Dacia
 haud longè à Sardyca natus, atq;
 ut eos affinitate cōiungeret, Con-
 stantius priuignā Herculei Theo-
 m doram

doram accepit, ex qua postea sex
 liberos Cōstātini fratres habuit,
 Galerius filiā Diocletiani Valeri
 am, ambo uxores quas habuerāt,
 repudiare cōpulsi. Cū Carausio
 tamē cū bella frustra tētata essent
 contra uirū rei militaris peritissi
 mū, ad postremū pax cōuenit, eū
 post septenniū Allectus socius e
 ius occidit, atq; ipse post eū Britā
 nias triēnio tenuit, qui ductu A
 sclepiodoti p̄fecti p̄torio est
 oppressus. Ita Britannia decimo
 anno recepta est. Per idē tēpus à
 Constantio Cæsare in Gallia pu
 gnatum est, circa Lingonas, die
 una aduersam & secundā fortu
 nam expertus est, nam cum re
 pētē Barbaris ingruētibus, intra
 ciuitatē esset coactus, tam præci
 piti necessitate, ut clausis portis,
 per

per murū funibus tollēretur, uix
 quinq; horis medijs aduentante
 exercitu, lx. ferè millia Alemanno
 rum cecidit. Maximianus quoq;
 Augustus bellū in Africa profligauit,
 domitis Quinquegētianis,
 & ad pacē redactis. Diocletianus
 obsessum Alexandriae Achilleū,
 viij. ferè mense superauit, eumq;
 interfecit. uictoria acerbè usus
 est. totā Aegyptū grauibus pro-
 scriptionibus cædibusq; foeda-
 uit. Ea tamē occasione ordinauit
 prouidè multa, & disposuit quæ
 ad nostram ætatem manent. Ga-
 leriū Maximianus primum ad-
 uersum Narseū præliū & secun-
 dum habuit, inter Gallicinū Car-
 rasq; cōgressus, cū incōsultè ma-
 gisq; ignauè dimicasset. admodū
 em̄ parua manu cū copiosissimo
 m 2 hoste

hoste commisit. Pulsus igitur, & ad Diocletianū profectus, cum ei in itinere occurrisset, tāta insolentia fertur à Diocletiano exceptus, ut per aliqua passuum milia purpuratus tradatur ad uehiculum cucurrisse. mox tamē per Illyricum Mæsiamq; contractis copijs, rursus cum Narseo Ormisdæ & Saporis auo, in Armenia maiori pugnavit successu ingenti, nec minore consilio simul, & fortitudine: quippe qui etiam speculatoris munus cum altero aut tertio equite suscepit. pulso Narseo, castra eius diripuit, uxores, sorores, liberos cepit, infinitam extrinsecus Persarum nobilitatem, gazam Persicam copiosissimam. ipsum in ultimas regionis solitudines egit. quare à Diocletia-

detiano, in Mesopotamia tum
 morante, ouans regressus, ingen-
 ti honore susceptus est. Varia
 deinceps simul & uiritim bella
 gesserunt, Carpis & Basternis
 subactis, Sarmatis uictis, quarū
 nationum ingentes captiuorum
 copias in Romanis finibus loca-
 uerūt. Diocletianus moratus cal-
 lidè fuit, sagax præterea, & admo-
 dum subtilis ingenio, & qui seue-
 ritatē suam aliena inuidia uellet
 explere: diligentissimus tamē &
 solertissimus princeps, & qui im-
 perio Romano primus regiae cō-
 fuetudinis formam magis, quàm
 Romanæ libertatis inuexit, ado-
 rariq; se iussit. cum ante eum cun-
 cti salutarentur, ornamenta gem-
 marum uestibus calceamentisq;
 indidit. Nā prius imperij insigne

in chlamyde purpurea tātū erat:
reliqua cōmunia. Herculeus autē
propalā ferus et inciuilis ingenij,
asperitatē suā etiā uultus horrore
significans. hic naturę suæ indul-
gēs, Diocletiano in omnibus est
sanioribus cōsilijs obsecutus. Cū
autem ingrauescente æuo, parū
se idoneum Diocletianus mode-
rādo imperio esse sentiret, autor
Herculeo fuit, ut in priuatā uitā
concederent, & stationē tuendæ
Reip. uiridioribus iunioribusq̃
mandarēt. cui egrè collega obtē-
perauit. tamē uterq̃ uno die pri-
uato habitu, imperij insigne mu-
tauit, Nicomediæ Diocletianus,
Herculeus Mediolani, post triū-
phū inclytū, quē Romę ex nume-
rosis gētibus egerāt, pōpa fercu-
lorū illustri, qua Narsei cōiuges
& li

& liberi ante currum ducti sunt. Concesserunt tum Salonā unus, alter in Lucaniam. Diocletianus priuatus in uilla quæ haud procul à Salonis est, præclaro ocio se nuit, inusitata uirtute usus: ut solus omnium post conditum Romanum imperium, ex tanto fastigio spõte ad priuatę uitæ statum ciuilitatemq; remearet. Contigit igitur ei, quod nulli post natos homines, ut cū priuatus obisset, inter diuos tamen referretur.

LIBER DECIMVS.

HIS igitur abeuntibus in administrationem Reip. Constantius & Galerius Augusti creati sunt, diuisusq; inter eos Romanus orbis, ut Galliam, Italiam, Africam, Constantius: m 4 Illy.

Illyricum, Asiam, Orientem Galerius obtineret, sumptis duobus Cæsaribus, Constantius tamen contentus dignitate Augusti, Italię atq; Africę administrandę sollicitudinem recusauit: uir egregius, & præstantissimę ciuitatis, diuitijs prouincialium ac priuatorũ studens, fisci commoda non admodum affectans: dicensq; Melius publicas opes à priuatis haberi, quàm intra unũ claustrum reseruari: adeò autem cultus modici, ut festis diebus, si amicis numerosioribus esset epulandum, priuatorum eis argento ostiatim petito triclinia sternerentur, his non modò amabilis, sed etiam uenerabilis Gallis fuit: præcipuè quod Diocletiani suspectam prudentiam, & Maximiani

miani sanguinariã te meritatem imperio eius euaserant. Obijt in Britannia, Eboraci, principatus anno tertio decimo, atq; inter diuos relatus est. Galerius uir & probè moratus, & egregius in re militari, cum Italiã quoq; sinente Constantio administrationi suæ accessisse sentiret, Cæsares duos creauit. Verùm Cōstantio mortuo, Constantinus ex obscuriori matrimonio eius filius in Britannia creatus est imperator, & in locum patris exoptatissimus moderator accessit. Romæ interea prætoriani excitato tumultu, Maxentium Herculei filiũ, qui haud procul ab urbe in uia publica morabatur, Augustum nuncupauerunt. quo nuncio Maximianus Herculeus ad spem erectus resu-

m 5 mendi

mendi fastigij, quod inuitus ami-
 serat, Romã aduolauit è Lucania,
 quam sedē priuatus elegerat, in
 agris amœnissimis cōsenescens:
 Diocletianumq; etiã per literas
 adhortatus est, ut depositã resu-
 meret potestatē. quas ille irritas
 habuit, sed aduersum motũ præ-
 torianorũ atq; Maxētij, Seuerus
 Cęsar Romam missus à Galerio,
 cum exercitu uenit: obsidensq;
 urbē, militũ suorũ scelere deser-
 tus est, auctæ Maxētio opes, con-
 firmatumq; imperiũ. Seuerus fu-
 giens, Rauennæ interfectus est.
 Hercules tamen Maximianus,
 post hæc in cōcione exercituum
 filium Maxentium nudare cona-
 tus, seditionē & cōuicia militum
 tulit. Inde ad Gallias profectus
 est: dolo composito, tanquã à
 filio

filio esset expulsus, ut Constantino genero iūgeretur, moliens tamen Constantinū reperta occasione interficere, qui in Gallijs, & militum & prouincialium ingentiam fauore regnabat, cæsis Francis atq; Alemannis, captisque eorum regibus: quos etiā bestijs, cū magnificum spectaculū muneris parasset, obiecit. Detectis igitur insidijs per Faustam filiam, quæ dolum uiro nunciauerat, profugit Hercules Mafsiliam, ibiq; oppressus (ex ea etenim nauigare ad filiū preparabat) pœnas dedit iustissimo exitu: uir ad omnem asperitatē sæuitiamq; procliuus, infidus, incommodus, ciuilitatis penitus expers.

Per hoc tempus Licinius à Galerio imperator est factus,
Dacia

Dacia oriūsus, notus ei antiqua consuetudine, & in bello quod aduersus Narsecum gesserat, strenuis laboribus & officijs acceptus, mors Galerij cōfestim secuta est. Resp. tum ab his quatuor imperatorib. tenebatur, Cōstantino & Maxētio, filijs Augustorum, Licinio & Maximiano nouis hominibus. Quinto tamen Constantinus imperij sui anno, bellum aduersum Maxentium ciuile cōmouit, copias eius multis prælijs fudit: ipsum postremò Romæ aduersus nobiles omnibus exitijs sæuientem, apud Pontem Miluium uicit, Italiaq; est potitus. Non multo post deinceps in Orientem quoq; aduersus Licinium Maximianus res nouas molitus, uicinū exitium fortuita apud

apud Tarsum morte præuenit. Constantinus tamē uir magnus, & omnia efficere nitens quæ animo præparasset, simul principatus totius orbis affectās, Licinio bellum intulit, quamuis necessitudo illi & affinitas cum eo esset, nam soror eius Cōstantia, nupta Licinio erat. Ac primò eū in Pannonia, secundò ingenti apparatu bellum apud Cybalas instruentem, repentinus oppressit: omniq; Dardania, Mœsia, Macedonia potitus, numerosas prouincias occupauit: uaria deinceps inter eos bella, & pax reconciliata, ruptaq; est. Postremò Licinius nauali & terrestri prælio uictus apud Nicomediam, se dedidit, et cōtra religionē sacramēti Thessalonicae priuatus occisus est. Eo

tem.

tempore res Romana sub uno Augusto & tribus Cæsaribus; (quod nunquam aliàs) fuit, cum liberi Constantini Galliæ, Orienti, Italiæq; præessent. Verùm insolentia rerum secundarum aliquantulum Constantinum ex illa fauorabilis animi docilitate mutauit. Primùm necessitudines persecutus, egregium virum, et sororis filium, commodè indolis iuuenem interfecit, mox uxorem, post numerosos amicos. Vir primo imperij tempore optimis principibus, ultimo medijs comparandus. Innumera in eo animi corporisq; uirtutes claruerunt, militaris gloriæ appetentissimus, fortuna in bello prospera fuit: uerùm ita, ut non superaret industriã. Nam etiam

Go

Gothos post ciuile bellum uariè profligauit. Pace his ad postremum data, ingentemq̃ apud barbaras gentes memoriam gratiæ collocauit: ciuilibus artibus, & liberalibus studijs deditus, affectator iustitiæ & amoris, quæ omnino sibi & liberalitate & docilitate quæsiuit, sicut in nonnullos amicos dubius, ita in reliquos egregius: nihil occasionum prætermittens, quo opulentiores eos clarioresq̃ præstaret. multas leges rogauit, quasdam ex bono & æquo, pluresq̃ superfluas, nonnullas seueras, primusq̃ urbem nominis sui ad tantum fastigium euehere molitus est, ut Romæ æmulam faceret. Bellum aduersum Parthos moliens, qui iam Meso-

Mesopotamiam fatigabant, uno
 et trigesimo anno imperij, ætatis
 sexto & sexagesimo, Nicomedie
 in uilla publica obiit. denunciata
 mors eius etiam per crinitã stel-
 lam, quæ inusitate magnitudinis
 aliquandiu fulsit. Eam Græci *κο-
 μήτηρ* uocant. atq; inter diuos
 meruit referri.

Successores filios tres reliquit,
 atq; unum fratris filium. uerum
 Dalmatius Cæsar prosperrima
 indole, neque patruo absimilis,
 haud multo post oppressus est
 factione militari, & Constantio
 patruole suo finēte potius quàm
 iubente. Constantinum porrò
 fratri bellum inferentē, & apud
 Aquileiam incōsultius prælium
 aggressum, Constantis duces in-
 terimerūt. ita Resp. ad duos Au-
 gustos

gustos redacta est. Cōstantij imperium strenuum aliquandiu, & iustum fuit. mox cum & ualetudine improspera, & amicis prauioribus uteretur, ad graua uitia cōuersus, cum intolerabilis prouincialibus, militibus iniucūdu esset, factiōne Magnenti occisus est. Obijt haud longè ab Hispanijs, in castris cui Helene nomen est, anno imperij xvij. ætatis trigesimo: rebus tamē plurimis strenuè in militia gestis, exercituiq; per omnē uitam & tempus sine graui crudelitate terribilis. Diuersa Cōstantis fortuna fuit. à Persis enim multa & graua perpeffus, sæpe captis oppidis, obsessis urbibus, cæsis exercitibus. nulumq; ei cōtra Saporem prosperum præliū fuit: nisi quòd apud
 n Singa

Singaram, haud dubiam uictoriam ferocia militum amisit: qui pugnam seditiosè & stolidè contra rationem belli, die iam præcipiti poposcerunt. Post Constantis necem, Magnentio Italiam, Africam, Gallias, obtinēte, etiam Illyricum res nouas habuit: Veteranione ad imperium cōsensu militū electo: quem grande uum iam, & cunctis amabilem, diuturnitate & felicitate militiæ, ad tuendum Illyricum principes creauerant: uirum probum, & morum ueterum, ac iucundæ ciuilitatis: sed omnium liberalium artium expertem: adeo ut ne elementa quidem prima literarū, nisi grandæuus, & iam imperator, acceperit. Sed à Constantio, qui ad ultionem fraternæ necis, bellum ciuile

uile commouerat, abrogatū est
 Veteranioni imperiū: qui nouo
 inusitatoq; more, consensu mili-
 tum deponere insigne cōpulsus
 est. Romæ quoq; tumultus fuit:
 Nepotiano, Constantini sororis
 filio, per gladiatoria manum im-
 perium uendicante. qui seuis ex-
 ordijs dignum exitū nactus est.
 uigesimo enim atq; octauo die à
 Magnentianis ducib. oppressus,
 poenas dedit: caputq; eius pilo
 per urbem circumlatum est. gra-
 uissimæ proscriptioes & nobi-
 lium cædes fuerunt. Non multo
 post Magnētius apud Mursam
 profligatus acie est, ac penè ca-
 ptus. ingentes Romani imperij
 uires ea dimicatione consumptæ
 sunt, ad quælibet bella externa
 idoneæ, quæ multum triumpho-

rum possent securitatisq; conferre. Orienti mox à Cōstantio Cæsar est datus, patruī filius Gallus. Magnentiūsq; diuersis pręlijs uictus, uim uitæ suæ apud Lugdunum attulit, imperij anno tertio, mense septimo: frater quoq; eius Senonis, quem ad tuendas Gallias Cæsarē miserat. Per hæc tempora etiam à Constantio multis inciuilibus gestis, Gallus Cæsar occisus est: uir natura ferox, et ad tyrannidem pronior, si suo iure imperare licuisset. Syluanus quoque in Gallia res nouas molitus, ante diē trigessimū extinctus est. Mox Iulianū Cæsarē ad Gallias misit, patruelē suū, Galli fratrem: tradita ei in matrimoniū sorore. Cum multa oppida Barbari expugnassent, alia obsiderēt, ubiq; fœda

foeda uastitas esset, Romanumque imperium dubia iam calamitate nutaret: ab hoc modicis copijs apud Argentoratum, Galliae urbem, ingētes Alemannorum copiae extinctae sunt. rex nobilissimus captus: Gallie restitute: multa postea per eundem Iulianum egregia aduersum Barbaros gesta sunt: submotique ultra Rhenū Germani: & finibus suis Romanum imperiū restitutum. Neque multo post, cum Germanici iam exercitus à Galliarum praesidio tollerentur, consensu militum Iulianus factus Augustus est: interiectoque anno, ad Illyricum obtinendum profectus est: Constantio Parthicis bellis occupato, qui rebus cognitis, ad bellum ciuile conuersus, in itinere obiit: inter

Ciliciam Cappadociamq̄, anno imperij octauo & trigesimo, ætatis quinto & quadragesimo, meruitq̄ inter diuos referri: uir egregiæ trāquillitatis, placidus, nimis amicis & familiaribus credens. mox etiã uxoribus deditior: qui tamē primis imperij annis ingenti se modestia egerit, familiarium etiam locupletator: neq̄ inhonoros sinens, quorum laboriosa expertus fuisset officia. ad seueritatem tamen propēsior, si suspicio imperij moueretur. mitis aliàs, & cuius in ciuilib. magis q̄ in externis bellis sit laudāda fortuna.

*Eutropius
de se.*

Hinc Iulianus rerum potitus est: ingentiq̄ apparatu Parthis intulit bellū. cui expeditioni ego quoq̄ interfui. Aliquot oppida et castella Persarū in deditionem

acce-

accepit, uel uí oppugnauit. Assy-
 riamq; populatus, castra apud
 Ctesiphontē statiuā aliquandiu
 habuit. remeansq; uictor, dum se
 incōsultius praelijs inserit, hostili
 manu interfectus est, sexto kal. Iu-
 lias, imperij anno septimo, ætatis
 altero & trigesimo. atq; inter di-
 uos relatus est: uir egregius, &
 Remp. insigniter moderaturus,
 si per fata licuisset. liberalibus di-
 sciplinis apprimè eruditus: Græ-
 cis doctior: atq; adeò, ut Latina
 eruditione nequaquã cum Græ-
 ca scientia conueniret. facundia
 ingenti & prompta, memorię te-
 nacissimę. in quibusdam philoso-
 pho propior. in amicos liberalis:
 sed minus diligens quàm princi-
 pem decuit. fuerunt enim non-
 nulli, qui uulnera glorię eius in-
 ferrent.

ferrent. in prouinciales iustissimus: & tributorū, quatenus ferri posset, repressor. ciuilis in cunctos, mediocrem habens ærarij curam, glorię auidus, ac per eam animi plerūq; immodici. religionis Christianæ insectator: perinde tamen, ut cruore abstineret. Marco Antonino nō absimilis: quem etiam æmulari studebat.

Post hūc Iouinianus, qui tunc modestius militabat, ad obtinendum imperium consensu exercitus electus est: commendatione patris q̄ sua militibus notior, qui iam turbatis rebus, exercitu quoque inopia laborante, uno à Persis atque altero prælio uictus, pacem cum Sapore necessariā quidem, sed ignobilem fecit: multatis finibus, ac nonnulla imperij
Romani

Romani parte tradita: quod ante
 eū annis ccc. & xxij. ferè, ex quo
 Romanum imperium cōditum
 erat, nunquā accidit. Quinetiam
 legiones nostrę, ut apud Caudiū
 per Pontium Thelesinum, ita &
 in Hispania apud Numantiā, &
 in Numidiā sub iugū missæ sunt,
 ut nihil tamē finium traderetur.
 Ea pacis cōditio non penitus re-
 prehendenda foret, si fœderis ne-
 cessitatem, cum integrū fuit, mu-
 tare uoluisset: sicut à Romanis
 omnib. his bellis quę cōmemora-
 ui, factū est. Nam & Samnitibus
 & Numantinis & Numidis con-
 festim bella illata sunt: neq; pax
 rata fuit. Sed dum æmulum im-
 perij ueretur, intra Orientem re-
 sidens, gloriæ parum consuluit.
 Itaq; iter ingressus, atq; Illyricum

*Eutropius
 suadet per-
 fidiam.*

petens, in Galatiæ finibus repentina morte obiit: uir aliàs neque iners, neq; imprudens. multi ex animatum opinantur nimia cruditate: nimis enim epulis inter cœnandum indulserat, aliq; odore cubiculi, quod ex recenti tectorio calcis, grauè quiescentibus erat. quidam nimia prunarum, quas graui frigore adoleri multas iusserat. Deceffit imperij mense septimo, tertio decimo kal. Martias: ætatis, ut qui plurimum ac minimum tradūt, tertio & trigesimo anno. ac benignitate principum qui ei successerūt, inter diuos relatus est. Nam & ciuilitati propior, & natura admodum liberalis fuit. Is status erat Romane rei, Iouiniano eodem & Varroniano Cofs. anno urbis conditæ millesimo

mo centesimo, nono & decimo.

Quia autem ad inclytos principes uenerandosq; peruentum est, interim operi modum dabimus. Nam reliqua stilo maiore dicenda sunt: quæ nunc non tam prætermittimus, quàm ad maiorem scribendi diligentiam referuamus.

FINIS.

ERRATA.

Pagina 5. uers. ult. pro 18. lege 38. 125. uersu 18.
pro Gothiæ, Cotticæ. 188. uersu 16. pro paran
dum, pacandum.

INDEX

INDEX RERVM IN EVTROPIO MEMORABILIVM.

A	Aemilij Pauli mors	47
A	Ccium Epiri locus	Aemilianus Rom. imper-
	folio	118 rat tres tantum men-
	Achaia in prouincia	ses 159
	formam redacta	131 Aemilianus in Moesia
	Achilleus interficitur	res nouas molitur
	175	159
	Adherbales interficitur	Aesquilinus mons urbi
	77	adiunctus 6
	Adiabenos superat Se-	Aequorum urbs à Ca-
	uerus imperator	152 millo capta 18
	Adiabenos occupat Tra-	Aetoli à Fulvio uicti 63
	ianus	138 Africa à Quinquegen-
	Aegyptus Romano im-	tianis infestatur 173
	perio adijcitur	118 Africa cur à Romanis
	Aelianus rusticorum	non subacta 38
	dux	172 Afri nauali praelio supe-
	Aelius Hadrianus Ro-	rati 35
	manorum imp.	141 Afri à Catulo debellati
	Aemilius Paulus in Afri	39
	cam mittitur	34 Afri à Romanis debel-
	Aemilius Paulus classem	lantur 31
	Carthaginensium mer-	Afri in Sicilia uicti 32
	git	35 Agrigentum ciuitas à
	Aemilius Paulus contra	Leuino capta 51
	Perseum missus	64 Agricultura studiosus
		Qu.

I N D E X.

Qu. Dictator	14	Amandus dux rusticorum	172
Agrippina Gallia	137	Amicitia Romanorum	
Albani ubi	4	petit Ptolemæus rex	
Albani ab Hostilio uiti	4	30	
Albanis bellum infert Pompeius	102	Amphitheatrum à Vespasiano ædificatum	
Albanis regem dat Traianus	138	Amullinus Diocletiani imp. pater	171
Alexandria quando à quo condita	22	Amyson ciuitas à Lucullo capta	97
Alexandrinae thermæ	126	Ancus Martius, quartus Romanorum rex	5
Alemanni trucidantur	175	Andriscus in triumpho Metelli ante currum ductus	70
Alemanni à Constantino cæsi	183	Androgynus Romæ uisus	71
Alemanni in Italiam penetrant	161	Annon Afrorum dux à Leuino captus	51
Algidus mons	14	Annius Antoninus	145
Allectus Carausium occidit	174	Annulorum tres modij ex interfectis Romanis collecti	48
Allia fluuius, Romanorum strage nobilitatus	17. & 18	Annus in decem menses diuisus	4
Almus mōs uitifer	168	Antennates à Romulo uicti	
Alpes transit Hannibal	45		

I N D E X.

uicti	3	Antoninus Caracallæ fi-
Antomusium occupat		lius fictitius 154
Traianus	138	Antonini Caracallæ imp
Antiochus circa Sipy-		peratoris facta 154
lum uictus	61	Antonini Commodi fa-
Antiochus Ptolemæum		cta 150 (144
debellat	41	Antonini Veri facta
Antiochus captus	61	Appia uia ab Appio
Antiochus Syriæ rex p		Claudio strata 24
Romanis pugnat	63	Appius Claudius in Ma-
Antiochi cum Romanis		cedoniâ mittitur 92
pax	62	Ap. Claudius Cēsor 23
Antiochenſibus obſides		Appij Claudij decēuiri
redduntur	103	neſanda libido 15
Antoninus Pius Ro. im		Appij Claudij mors 92
perator 143. et 144		Appius Sabinus à Da-
Antonius in Italia bel-		cis interfectus 135
lum ciuile mouet	156	Appion rex Pop. Rom.
Antonius uincitur	114	heredē inſtituit 100
et 115		Apollonia euerſa 99
Antonij et Cleopatæ		Apollonius Chalcedoni-
coniugium	117	us Antonini imp. pro-
Antonij mors	113	ceptor 147
Antonius à ſenatu ho-		Apri militis mors 171
ſtis patriæ iudicatur		Apro impuſſore occidi-
113		tur Numerianus 170
Antonini Baſſiani Ro.		Appuliæ ciuitates occu-
imperatoris facta	153	pat Hannibal 49
		Aqui-

I N D E X.

Aquitania bello uexa- tur	116	Aristones Atheniensis	85
Arabia prouincia facta	138	Aristonicus bellum Ro- manis infert	74
Arabes uincit Seuerus imperator	152	Ariminum ciuitas à Ro- manis ædificatur in Gallia	30
Arabes à Pompeio uicti	103	Armenia minor Mithri- dati sublata	97
Archelaus Mithridatis dux	85	Armenia à Parthis sub- acta	125
Archelaus à Sylla obfes- sus & uictus	86	Armenia Parthis ere- pta	138
Archelai Cappadocis regnum in prouinciæ formam redactū	122	Armenia prouincia fa- cta	138
Ardea à Tarquinio Su- perbo oppugnata	7	Armenia à Parthis rece- pta	120
Ariarathes Cappadox	74	Arthacen Iberiæ regem nincit Pompeius	102
Ariartes Cappadociæ rex pro Romanis pu- gnat	63	Arunculeius Cæsaris le- gatus interfectus	106
Ariobarhanes ex Cap- padocia fugatur	85	Aruernorum capta ciui- tas	75 (9)
Aristarchus Colchorū rex	103	Arūtis Tarquinij mors	
Aristobolus rex Iudæo- rum	105	Asclepiodotus præfe- ctus prætorius	174
		Asia à Gothis uastatur	

Assyria

I N D E X.

Assyria provincia facta	animi	38
138	Auaritia Vespasiani	130
Attalus moriens hære-	Auentinus mons urbi	
dem populum Roma-	adiectus	5
num instituit	73 Augustus Dictator	12
Attalus rex honorificè	Aulus Plautius	123
à Romanis exceptus	Aulus Cluentius Marso-	
67	rum dux	82
Attali & Leuini amici-	Aurelianus imperator	
tia	51 Romanorum	164
Attalo regi Paphlago-	Aurelij Alexandri im-	
niam dat Pöpeius	peratoris facta	155
103	Aurelij Fuluij Ro. impe-	
Athene Mithridati tra-	ditur	85
85	ratoris facta	143
Attela Campaniæ ciui-	Aurelius imp. cur Pius	
tas	119 cognominatus	144
Attilius Glabrio in A-	Aurelia uia	127
chaia pugnat	61 Aureus mons uitifer	
Attilius Regulus pacem	168. & 172	
Romanis cū Cartha-	Aureolus dux, Galieni	
ginensib. dissuadet	37 interfectior	163
Attilius Regulus contra		B
tres duces simul pu-	Babylonia à Traiano	
gnat	33 subacta	138
Attilius Regulus à Xan-	Balbinus Romanorum	
tippo uictus	34 imperator	156
Attilij Reguli fides	38 Balbini mors	157
Attilij Reguli fortitudo	Basianus Seueri impe-	
	ratoris	

I N D E X.

ratoris filius	153	cit	106
Baucadaram nomē	172	Brundusini à Romanis	
Bebriacum Italiae ciui-		capti	30
tas	128	Brutianorum ciuitates	
Bellum ob raptas uirgi-		ab Hannibale ad Ro-	
nes	3	manos deficiunt	55
Berenice Libyaē ciui-		Brutiorum urbes occu-	
tas	100	pat Hannibal	49
Bessis Romanorum pri-		Brutus Cæsaris interfe-	
mus bellum Lucullus		clor	113
intulit	99	Brutus cum suis interfe-	
Bithynia à Lucullo re-		citur	113
cepta	97	Brutus concitat populū	
Bituitus Auernorū dux		aduersus Tarquiniū	7
à Longino uictus	76	Bruti consulis mors	9
Bocchus rex à C. Mario		Brutij cum Pyrrho re-	
superatus	78	ge coniuncti, Romam	
Bonosus à Probo oppri-		depopulantur	26
mitur	168	Brutiū Romanæ matro-	
Britannia recepta	174	næ interfectum luxe-	
Britānia Neronis socor-		runt	9
dia ferè amissa	125	Bubalia	158
Britanni à Claudio de-		Burdegala ciuitas	162
bellati	123	Bythiniam Mithridates	
Britanni à Vespasiano		inuadit	85
debellati	130	C	
Britānos Cæsar uincit,		Cabylo urbs capta	99
& stipendiarios sa-		Cæcilius Metellus cur-	
		o	
		Creticus	

I N D E X.

Creticus cognomina-	interficitur	115
tus	100 C. Marius contra Boc-	
Cæcilius Metellus Iugur	chum regem	78
tham bello uincit	78 C. Marius Iugurtham	
Cæsarea	122 debellat	78
Cæsar à Pompeio ui-	C. Marius Thuscus bel-	
ctus	108 lo uincit	20
Cæsaris aduersus Pom-	C. Sulpitius dictator	
peium acies	109 Gallos uincit	20
Cæsaris & Pompeij bel	Calabriæ urbes occu-	
lum ciuile	107 pat Hannibal	49
Cæsaris de Pompeio di	Calatim cepit Lucullus	
cterium	108 dux Ro.	99
Cæsares Romani tres si	Calphurnij cum Iugur-	
mul creati	156 tha pax flagitiosissi-	
C. Antius Prætor	46 ma	77
Caius Cæsar Dictator	Caligulæ imperatoris	
quando fuerit	12 gesta	122
Caius Cæsar quã ob cau	Camillus Capitolium ab	
sam interfectus	112, 113 obsidione Gallorum li	
Cai Caligulæ imperato	berat	17
ris gesta	122 Camillus cur in exilium	
C. Casius quæstor	107 pulsus	17
C. Casius in mortẽ Cæ-	Camillus contra Veien-	
saris conspirat	113 tes missus	16
Casius Cæsaris interfe-	Camilli mors	19
ctor	115 Campania à Pyrrho re-	
Casius nobilitatis dux	ge depopulata	26
	Cannensis	

I N D E X.

Cannensis clades	47	Carinates Marianæ par-	
Catabria ab Octauiano		tis dux	89
subacta	119	Carinus Cari imperato-	
Capitoliū à Tarquinio		ris filius	169
Prisco inchoatum	3	Carinus uictus	171
Capitolium à Gallis Se-		Carini scelera	170
nonibus obsessum	17	Carthabones dux à Fa-	
Capitoliū incēsum	129	bio occiditur	53
Cappadocia à Mithri-		Carthago capta & di-	
date occupata	85	ruta	67. & 69
Captiui infames apud		Carthago in Africa à	
Romanos habiti	27.	Romanis reparata	75
& 48		Carthago Hispaniæ à	
Captiui Romanorum à		Scipione capta	52
Carthaginensibus red-		Carthaginēses aduersus	
diti	40	Romanos bellū susci-	
Captiuos ab Hannibale		piunt	33
nolunt redimere Ro-		Carthaginenses bellum	
mani	48	contra Romanos re-	
Captiuos Carthaginēses		parant	41
uēdit Fabius Max.	53	Carthaginēses Claudiū	
Caput Pompeij Cæsari		Romanū uincunt	38
oblatū	110	Carthaginenses pacem	
Carausius miles insi-		à Romanis petūt	40.
gnis	172	& 56. & 34	
Carbo à Pompeio inter		Carthaginensium bel-	
fectus	89 (169)	lum tertium	67
Cari Augusti res gestæ		Carthaginensiu legati à	
		0 2 Roma	

I N D E X.

Romanis capiuntur	57	Cheronensis Antonini	
Carthaginensibus bellū		præceptor	147
à Romanis indicitur		Chrysus gladiatorum	
45		dux	96
Carnuntus	148	Cicero Catilinam urbe	
Catalaunij	164	expellit	104
Catanenses à Romanis		Ciceronis mors	114
deuicti	31	Cilicia à Seruilio sub-	
Catilina patriam expu-		acta	93
gnare conatur	104	Cilicia in prouinciæ for-	
Catilinæ impietas in pa-		mam redacta	131
triam, & mors	104	Cincinatus aduersus	
Cattos Domitianus de-		Prænestinos missus	18
bellat	135	Circus à Tarquinio ædi-	
Catulus in pugna aduer-		ficatus	5
sus Afros uulneratur		Ciuile bellū inter Cæsa-	
39		rem & Pompeiū	107
Censura Appij Claudij		Ciuile bellum primum	
23		quando auspiciū	83
Census à Seruio Tullio		Ciuitas Vespasiani iu-	
primus ordinatus	6	nioris	133
Census in urbe secundus		Claudia aqua in urbem	
14		ab Appio introducta	
Census Romæ habitus		24	
20. & 31		Claudius cōtra auspicia	
Centum à Romulo sena-		pugnans uincitur	38
tores lecti	3	Claudij Augusti facta	
Cepionis mors	82	163	

Claudij

I N D E X.

Claudij Marcelli mors	Cœninenſes à Romulo	
54	uicti	3
Claudij Romanorū im-	Collatinus Lucretiæ ma-	
peratoris geſta	123 ritus	7
et 124	Cometa inuſitata ma-	
Cleopatra aſpidem ad-	gnitudinis	188
mittit	118 Comodi imperatoris	
Cleopatræ et Antonij	facta	150
coniugium	117 Conſtantia Maximini	
Cleopatræ regnum	110 imperatoris ſoror	185
Cleopatræ mors	118 Conſtantini in Gallia	
Cloacas fecit Tarquini-	prælium	174
us Priſcus	5 Conſtantis diuerſa for-	
Clodius Albinus	152 tuna	190
Clypea Ro. accepta	33 Conſtantis mors	190
Clypeus aureus in hono-	Conſtantius Auguſtus	
rem Claudij in curiâ	179 Conſtantij imperatoris	
poſitus	164 uirtutes	180
Cn. Coſconius procon-	93 Conſtantij diſteriū	180
ſul	93 Conſules primi quando	
Cn. Pompeij Magni	Conſules Romæ creati	8
mors	110 Conſules noui ſingulis	
Cn. Cornelius Gallus	118 annis cur creati	8
Cn. Sentius	123 Conſules duo cur apud	
Cn. Stribonius Curio	92 Romanos creati	8
Dardanos uincit	92 Conſules quinq; uno an-	
Cœlius mons urbi addi-	4 no Romæ creati	10
tus		
	0 3 Conſules	

I N D E X.

Consules decē facti Ro-	15	72	C. Hostilius Mancinus	
mae				
Consulare imperiū Ro-	15		C. Julius Cæsar	105
mae quādo cessauerit			C. Lælius	61
Cōsularis dignitas ad-			C. Lucretius Catulus	38
pta & restituta	19		C. Marius	89
			C. Marius secundò con-	
CONSVLES RO			sul	82
MANI.			C. Marius tertio consul	
	64	80		
Appius Claudius Nero			C. Marius quarto con-	
Appius Claudius	30.	31	sul	80
Appius Pulcher	38		C. Marius quinto absens	
A. Manlius	40		consul factus	81
A. Posthumius Albinus			C. Marius sexto consul	
	39			82
Aquilius Florus	33		Cn. Antonius	104
C. Aquilius Florus	33		Cn. Aufidius Orestes	96
C. Attilius Balbus	42		Cn. Carbo	77. & 89
C. Cassius Longinus	75		Cn. Cornelius Asina	32
C. Cato	76		Cn. Cornelius Scipio	43
C. Cæcilius Metellus	77		Cn. Fulvius	50. &
C. Claudius Cinna	30	52		
C. Duillius	32		Cn. Fulvius Centumalus	
C. Fabius Pictor	30	42		
C. Fabritius Luscinus			Cn. Octavius	84
	30		Cn. Pompeius secundò	
C. Furius Pacillus	36		consul	106
				Cn.

I N D E X.

Cn. Sempronius	36	L. Iunius	38
Cn. Seruilius Cepio	36	L. Iunius Labeo	30
Cornelius Lentulus	29	L. Licinius Lucullus	
Cornelius Lentulus	96	94	
Decius Mummius	28	L. Manlius	33
D. Iunius Syllanus	104	L. Manlius Censorinus	
Fabius Cæso	13	67	
Fabius Maximus	46	L. Marcellus Philippus	
Fulvius Flaccus	41	81	
Horatius Pulvillus	10	L. Metellus	76
Iouinianus consul	199	L. Murena	104
Iulius Cæsar tertio con- sul	111	L. Posthumius Albinus	42
Iulius Cæsar quarto cõ- sul	111	L. Scipionis cõsulatus	33
Iunius Syllanus	104	Lucius Valerius	55
L. Aemilius	42	M. Aemilius Lepidus	111
L. Aemilius Paulus	64	M. Aemilius Lepidus	91
L. Antonius	113. & 116	M. Aemilius Lepidus	93
L. Bibulus	105	M. Aemilius Paulus	34
L. Cecilius Metellus	36	M. Aurelius Cotta	94
& 75		M. Attilij Reguli consi- latus	30. & 33
L. Calphurn. Bestia	77	M. Claudius Marcus	43
L. Cornelius Cinna	84	M. Claudius Marcellus	
L. Cornelius Lætulus	41	49. & 54	
L. Cornelius Scipio	61	M. Curius Dětatus	24.
L. Cornelius Sylla	83	& 29.	
L. Genutius	19	M. Licinius Crassus	106
		0 4	M. Li

I N D E X.

M. Livi ^{us} Salinator	54	Qu. Cæcilius	55 ⁿ
M. Manilius	67	Qu. Cæcilius Metellus	
& 79		73	
M. Minutius	43	Qu. Catulus	93
M. Portius Cato	76	Quintus Catulus	91
M. T. Cicero	104	Qu. Cepio	79
M. Valerius	31	Qu. Fab. Maximus	53
Marcellus	67. & 107	Qu. Fulvius	31
Octacilius	31	Qu. Gulo	80
Octavianus	115	Qu. Luctatius Catulus	
Pansa	114	80	
Papyrius Carbo	88	Qu. Luctatius	40
Perpenna	74	Qu. Martius	76
Portius Cato	82	Qu. Martius Philippus	
P. Rutilius	82	62	
P. Cornelius Cossus	43	Q. Mutius Scævola	76
P. Cornelius Rufinus	24	Qu. Pompeius	72
P. Cornelius Scipio	55	Qu. Servilius	19
P. Licinius	64	Seruius Fulvius Nobilior	34
P. Scipio Nasica	77		
P. Scipio Africanus	2.	Sextus Domitius Calpurnius	75
consul	72	nus	
P. Scipionis Africani iunioris		Sextus Iulius Cæsar	81
consulatus	69	Singara	190
P. Sempronius	30	Spurius Lucretius	10
Publius Sulpitius	50.	Spurius Posthumius	23
& 28		Spurius Posthumius Albinus	62
P. Terentius Varro	46	binus	

I N D E X.

T. Manlius Torquatus	42	nonem uincit	56
		Cornelius Scipio Sypha	
T. Qu. Flaminius	75	cē captiuū abducit	56
T. Virginius	13	Cornelij Scipionis pie-	
T. Veturius	23	tas & diuinitas	55
Valerius Publicola	9	Corfica à Scipione de-	
Varonianus	199	uastata	33
		Cotta apud Chalcedo-	
CONSULVM		nem uincitur	94
FINIS.		Cottia Alpes	125
		Cotis Thraciæ rex con-	
Corches urbs capta	169	tra Romanos	63
Coricum urbem expu-		Coruini nomen cur Va-	
gnat Seruilius	93	lerio datum	21
Corioli à Romanis sub-		Coruus pro M. Valerio	
acti	12	pugnat	21
Corinthus capta & di-		Crassi mors	117
ruta	70	Crassi mors & sepultu-	
Corinthijs bellum à Ro-		ra	74
manis indictum	70	Crassi Licinij mors	107
Cornelius Dolobella		Creticum bellum	100
Gallos, Thufcos, &		Crudelitas Aureliani	
Sannites subiugat	25	166	
Cornelij Fusci mors	135	Crudelitas Carini	170
Cornelius Sylla Iugur-		Crudelitas Constantini	
tham captiuum abdu-		183	
cit	78	Crudelitas Diocletiani	
Cornelius Scipio Han-		175	

I N D E X.

Crudelitas Domitiani	134	Cyneæ de Romanis	28
Crudelitas Herculei	183	pophthegma	28
Crudelitas Neronis	126	Cyrene Libyæ ciuitas	100
Ctesiphontē uincit Tra-		Cyzicum	152
ianus	138	Cyzicum se transfert	
Ctesiphontem urbē ex-		Mithridates	94
pugnat Carus	169	Cyzici obsidio	95
Curius Dentatus aduer-		D	
sus Pyrrhum missus		Dacia à Traiano uicta	
29		141. & 138	
Cymbri à Syllano deui-		Dacia ripensis	164
cti	79	Dacia Romanis adent-	
Cymbri duobus prælijs		pta	161 (120)
à Romanis uicti	80	Dacos uicit Octavianus	
Cymbri è Gallia in Ita-		Dalmatia à Cosconio	
liam transeunt	77	subacta	93
Cymbri Romanos uin-		Dalmatia ab Octauiano	
cunt	79	penitus subacta	119
Cymbricum bellum Ma-		Dalmatia subacta	76
rio commissum	80	Dalmatas subegit Sylla	
Cymbrorū clades cruen-		87	
tissima	81	Dalmatius Cæsar oppri-	
Cymbrorum in Italiam		mitur	188
transitus	81	Daphnensibus agri à	
Cyneas Pyrrhi legatus		Pompeio dati	103
Romam ad petendam		Dardani à Stribonio	
pacem mittitur	27	Curione uicti	92
		Dardani	

I N D E X.

Dardani à Sylla uicti	Diogenes Archelai fi-	
87	lius	86
Decemuiralis sublata	Domitiani Ro. Caesaris	
potestas	15 res gestæ	134
Decemuiro quando pri-	Domitius Caluinus Bi-	
mum Romæ facti	15 tuitū ducē uincit	76
Decibalus à Traiano	Domitius Marianæ par-	
uincitur	138 tis dux	90
Decij imperatoris res	Domitij Prætoris mors	
gestæ	158 91	
Dei otarø regi Armeniã	Drusus Octauiani pri-	
minorē donauit Pom	uignus	120
peius	103 Duillius Carthaginensi	
Demetrius Philippo pa-	um ducem uincit	32
tri redditus	61	E
Deum se adpellari man-	Edessa	154
dat Domitianus	135 Edeffios debellat Tra-	
Dictatores quando ex-	ianus	138
cur Romæ primùm	Elephantes quando pri-	
creati	11 mum Romã ducti	29
Diocletianus imp.	171 Elephantorū nouitate	
Diocletianus abdicans	Pyrrhus Romanos ui-	
se imperio, rusticam	cit	25
agit uitam	179 Epiri urbes ab Aemilio	
Diocletiani imperato-	captæ	66
ris uiriutes	177 Equitum magistri quan-	
Diocletiani crudelitas	do Romæ primùm	
175	creati	11

I N D E X.

Eumenia Phrygiæ ciuitas à quo condita	61	iterum uincit Sannites	24
Eumenes Asiæ rex pro Romanis pugnat	63	Fabius Maximus damnatur	23
Eumenes pro Romanis pugnat contra Antiochum	61	Fabricius contra Pyrrhū regē mittitur	28
Eumenes rex honorificè à Romanis tractatus	67	Fabricius munera à Pyrrho oblata contemnit	27
Eumenis frater Attali	74	Fabricius Romanus à Pyrrho muneribus ornatus	27
Eumeni regi donatæ Asiæ ciuitates	62	Fabricij pietas in hostem	29
Exilium Tarquinij Superbi	10. & 11	Facilitas Vespasiani	133
F		Faliscis bellum inferunt Romani	40
Fabia gens cōtra Veientes bellū suscipit	14	Falisci à Camillo subacti	16
Fabiorum clades crudelissima	14	Famea Carthaginensium dux	68
Fabius cunctatione frangit Hannibalem	46	Fames Antonij	117
Fabius historicus insignis	43	Fame Aristonicum Perpenna uincit	74
Fabius Maximus à Sannitibus uictus	24	Fames Numantinorum	73
Fabius Maximus pater		Fames in Romanorum exercitu maxima	35
		Fames	

I N D E X.

Fames Saguntinorū	44	Fulvius ab Hannibale	
Fames Romanorum	17	interfectus	52
Fausta	183	Fulvius Nobilior in A-	
Faustina Valeria	145	fricam cum classe pro	
Fidenates aduersus Ro-		ficiscitur	34
manos bellum susci-		Furius Camillus contra	
piunt	15	Veientes mittitur	16
Fidenates à Romulo ui-		Furij Camilli mors	19
ti	3	G	
Fidenates ab Hostilio su-		Gabij à Tarquinio Su-	
perati	4	perbo uicti	7
Fidenæ captæ & exci-		Galatia quando prouin-	
sæ	16	cia facta	120
Flaminius ab Hanniba-		Galerius Augustus	179
le interemptus	46	Galerij imperatoris uir-	
Florianus imperator		tutes	181
167		Galerij mors	184
Fortitudo Romanorum		Galienus Romanorum	
ab hostibus decantata		imp. 159. & 160	
26		Gallicij à Bruto uicti	
Forum Transitoriū fa-		73	
cit Domitianus	135	Gallia omnis à Iulio Cæ-	
Franci à Constantino		sare domita	105
caesi	183	Galliæ rustici tumultuo-	
Fronto orator insignis		si	172
147		Gallias à Barbaris occu-	
Fulmine ictus Hostilius		patas restituit Pro-	
5		bus	163
		Galli	

I N D E X.

Galli à Sulpitio Dicta- tore uicti	20	Gallus imperator	193
Galli bellum contra Ro- manos suscipiunt	19	Gallus prouocator à Va- lerio Coruino occisus	21
Galli contra Romanos bellum suscipiunt	24	Gentius ab Anitio ui- ctus	64
Galli imperatoris mors	192	Gētius Illyrici rex con- tra Romanos	63
Galli Hannibali se con- iungunt	45	Gētius uictus, cum filijs ante currum in triumpho ductus	66
Galli Trāsalpini à Lon- gino bello uexati	75	Germani à Iulio Cesare subacti	106
Galli Senones auro & muneribus corrupti, ab obsidione urbis de- fistunt	17	Germani à Vespasiano debellati	130
Galli Senones Romam occupant	17	Germani in Hispaniam penetrant	161
Gallorum bellum ciuile	158	Germanos uicit Octa- uianus	120
Gallorum copiae Alpes transeunt	42	Geta Seueri imperato- ris filius	153
Gallorum copiae à Mar- cello deletae	43	Gothi à Claudio debella- ti	163
Gallum prouocatorem occidit Manlius	20	Gothi ab Aureliano de- uicti	164
Gallus Hostilianus im- perator Ro.	159	Gothi multas prouin- cias uastant	161
		Gordianus Ro. impera- tor	

I N D E X.

167	156. & 157	Hasdrubal apud Sentanā	
Gladiatorum bellū	95	interficitur	58
Græcia ab Archelao oc cupata	86	Hasdrubal à Manlio ca ptus	50
Græcia à Gothis uasta- tur	161	Hasdrubal captiuus Rō mam ducitur	50
H		Hasdrubal contra Man lium Censorinum & Manilium	67
Hæmo mons	99	Hasdrubal à Scipioni- bus profligatus	50
Hamilcar Carthagenen siū dux aduersus Ro- manos parat bellū	33	Hasdrubal fugatur à Sci pione	52
Hannibal Romanos de- bellat	44	Hasdrubal Scipiones oc cidit	51
Hannibal nauali prælio uictus	61	Hasdrubalis in Hispania exercitus	48
Hannibal pacē Cartha- ginensium cum Roma nis perturbat	57	Hasdrubal in Italiā ab Hānibale euocatur	54
Hannibal fugit ad Bru- siam regem	63	Hasdrubal in triumpho Scipionis ante currū ductus	70
Hannibal prope urbem castra ponit	50	Heluctij à Cæsare pri- mū uicti	105
Hannibal uenenū mor- tale bibit	63	Herculeus Sertorij dux	91
Hannon Afrorū dux à Scipione uictus	56	Herculeus Cōstātino in sidiatur	132. & 133
Hasdrubal à duobus Sci pionibus uincitur	48		

Hercu-

I N D E X.

Herculij feritas & inci-	rentibus reddit Scipio
uilitas	178 53
Hierbas Mauritanie	Histris cur bellum à Ro-
rex	90 manis illatum 44
Hiempsales interficitur	Hostia colonia ubi con-
77	dita 5
Hierosolyma Romano	Hostilij Mancini pax
accedit imperio	131 cum Numàtinis igno-
Hierosolyma à Pompe-	bilis 72
io capta	103 Hostilius Mancinus ho-
Hiero pacem à Roma-	sibus mittitur 72
nis impetrat	32 Hostilij mors 5
Hiero rex debellatur in	Humilis Seruij Tullij
Sicilia	32 fortuna 6
Hiero rex Siciliæ ab Ap-	I
pio Claudio uictus	31 Iani templum reclusum
Hieronis regis liberali-	157
tas erga Romanos	41 Ianiculus urbi additus 5
Hierus Asinus Marforū	Illyricum bellum 93
dux	82 Illyrici à Posthumio Al-
Hirtius	114 bino bello uexati 42
Hispani aduersus Rom.	Illyricis leges à Roma-
bellum suscipiunt	71 nis datæ 65
Hispaniæ ciuitates à Sci	Imperatores tres simul
pione captæ	73 creati 156
Hispanias petit Cæsar	Impietas Martij in pa-
108	triam 13
Hispanorum obsides pa-	Ingenuus apud Murfiâ
	truci-

I N D E X.

trucidatur	160	Iugurtha à Metello ui-	
Ingratitudo Romanorū	Ætus	Ætus	78
erga Camillum	16	Iugurtha in triūphum	
Interregnum post Ro-		ductus	79
mulum raptum	3	Iugurthinū bellum	77
Inuidia Romani populi		Iulia Caracallæ nouer-	
in Camillum	16	ca & uxor	154
Iouinianus imp.	196	Iulianus Cæsar	192
Iouis templum in Capi-		& 193	
tolio	7	Iuliani Romani impera-	
Isauros aggreditur Ser-		toris facta	151
uilius	93	Iulius Cæsar quoties ma-	
Italia à Lepido defendi		le pugnauerit	106
tur	115	Iulij Cæsaris egregia sa-	
Italia ab Hannibale defi-		cta	105
cit	56	Iulius Cæsar se Dictato-	
Italiæ ciuitates à Roma		rem facit	108
nis deficiunt	47	Iunius Brutus primus	
Italicum bellum	88	Romanorū consul	8
Ituræi uicti	103	L	
Iuba Mauritanix rex		Lacedæmonij Carthagi-	
111		nenſibus aduerſus Ro-	
Iudæa Romano accedit		manos auxilia mittūt	
imperio	131	34	
Iudæi à Pompeio miſe-		Lamponius Marianæ	
rè ſubacti	103	partis dux	89
Iugurtha à C. Mario ui-		Largius primus apud	
Ætus	78	Romanos Dictator	12

I N D E X.

Latini ab Anco Martio uicti	5	Lētulus contra Pyrrhū regem missus	29
Latini cur à Romanis debellati	21	Lepidus Italiam defendit	115
Latrocinia Romanorū	4	Lepidus Cæsaris equitū magister	114. & 115
Lauacrum à Decio ædificatum	158	Leuinus Philippum in Macedonia bello uincit	50
Legati Alexandrini à Ptolemæo Romam mittuntur	30	Leuini & Philippi amicitia	51
Legati Carthaginensium à Romanis capiuntur	57	Liberalitas Hieronis erga Romanos	41
Legati Philippi regis à Romanis capti	49	Liberalitas Vespasiani iunioris	133
Legati ad Pyrrhum ad redimendos Romanos mittuntur	26	Libya Romanorum habitas	100
Legati Romanorum ad Hannibalem mittuntur	44	Libyssæ Hannibal sepelitur	63
Legati Romanorum à Tarentinis iniuria affecti	25	Licinius Crassus aduersus Aristonicū missus	74
Leges à Numa institutæ	4	Licinius Crassus contra Parthos mittitur	106
Legiones decē quot milites comprehendāt	20	Licinius Crassus uictus & interfectus	74
		Licinius	

I N D E X.

Licinius imperator	183	facta	156
Licinijs mors	185	L. Aemilius cōtra Hān-	
Licinio Maximinianus		nibalem mittitur	46
bellum infert	185	L. Afranius Pompeij	
Licinius Valerianus im-		cōtra Cēsare dux	108
perator Ro.	159	L. Annius Antoninus	
Ligures in Italia uincun-	145		
tur	41	L. Cornelius Faustus	112
Ligures se Hānibali con-		L. Cornelij Syllæ facta	
iungunt	45	34 & 83	
Lilybæum expugnant		L. Domitius Prætor	91
Romani	39	L. Iunius Brutus primus	
Lollianus	162	consul	8
Lucani cōiuncti Pyr-		Lucij Luculli facta	96.
rho, Romam depopu-		& 97	
lantur	26	L. Mēmius in Hispaniā	
Lucretius Catulus cōtra		prosperè pugnat	67
Afros nauali prælio		L. Papyrius Samnites	
pugnat	39	bello uincit	23
Lucretius matronarū Ro-		L. Quintius Cincinna-	
manarum ob Publico		tus Dictator	14
lam defunctum	11	L. Scipionis res in Hi-	
Lucretius Romanarum mu-		spania gestæ	54
lierum ob Brutum in-		L. Sergius Catilina con-	
terfectum	9	spirat cōtra patriā	104
Ludi Romani quando		L. Ventidius Bassus	116
& à quo instituti	5	Lucretia à Tarquinio	
L. Antonini Commodi		stuprata	7

I N D E X.

Lucretius Tricipitinus,	Macedoniam Gothi uac-	
Lucretiae pater, con-	stant	163
ful	10	Macedonicū bellum 96
Lucretij Tricipitini	Macedonici belli finis	
mors	10	100
Luculli fortia facta	95	Macedonibus à Roma-
Lusitani à Bruto uicti		nis leges datae 69
73		Macrinus imperator
Lusitani à Seruilio Ce-	Romanorum	154
pione subacti	79	Magnentius captus 191
Luxuriosa Commodi ui-	Magnentius quoties ui-	
ta	150	ctus 192
Luxuria Vitellij	129	Magistri equitum RO-
Lycia in prouinciae for-	mae quando primum	
mam redacta	131	facti 11
Lyciae urbes à Seruilio	Magnificentia Antoni-	
expugnatae	93	ni 149
M		Mago à Scipionibus ul-
Macedonia à Gothis uac-	ctus	50
statur	161	Mago à Scipione iuue-
Macedonia à Licinio	ne captus	53
Lucullo subacta	95	Mammea Aurelij impe-
Macedonia à Leuino	ratoris mater	156
fracta	52	Manlius Volso aduersus
Macedonia à Metello re-	Hamilcarem	33
cepta	70	Marcellus Viridomarū
Macedoniae urbes à Per-	occidit	43
seo deficiunt	65	Marcellus feliciter con-
		tra

I N D E X.

tra Hannibalem pu- gnat	49	96	M. Licinij Crassi facta
Marcelli in Hispania res gestæ	67	97	M. Luculli facta
Marcomannicum bel- lum	147		M. Lollius Galatiae ad- ministrator
Marchomodes Traia- nus occupat	138		M. Petreius
M. Agrippa in Aquita- nia feliciter pugnat	116		M. Petreius, Põpeij ad- uersus Cæsarem dux
M. Attilius Glabrio in Achaia pugnat	61		M. Portius Cato dux
M. Antoninus	196		M. Valerius Coruinus Gallum prouocator
M. Antoninus Bassia- nus	153		uincit
M. Antonius cõtra Bru- tum & Cassium pu- gnat	115		M. Valerius Leuinus in Macedoniam mitti- tur
M. Antonini Veri Ro- mani imperatoris fa- cta	144. & 146		M. Varro Pompeij dux contra Cæsarem
M. Aemilij dictatura	16		Marius fugatur à Sylla
M. Fuluius de Aetolis triumphat	63		Marius iunior uictus ad mortẽ compellitur
M. Iunius Syllanus Cym- bros in Italia uincit	79		Marius purpuram su- mit
			Mars Romuli parens
			Marsi bellum aduersus Rom. suscipiunt
			p 3 Marius

I N D E X.

Martius dux exul con-	Mazaga	122
tra Romanos exerci-	MedicusPyrrhi ueneno	
tum parat	13 se regem interfectorū	
Martij pietas in matrem	Romanis pollicetur	29
& uxorem	13 Mediolanum expugna-	
Martij impietas in pa-	tur	43
triam	13 Mesopotamia ab Ode-	
Masinissa Numidiæ rex	nate recepta	163
pro Romanis pugnat	Mesopotamia à Parthis	
63	occupatur 161. & 188	
Masinissæ regis mors	Mesopotamia prouin-	
68	cia facta	138
Maxentius imperator à	Mesopotamia à Tigra-	
prætorianis factus	181 ne occupata	97
Maxëtius à Constätino	Mesopotamiã bello ue-	
bello profligatus	184 xat Valerianus	160
Maximianus Herculeus	Metellus Afrorū ducem	
Cæsar	172 superat	36
MaximinianusGalerius	Metellus contra Serto-	
173	rium pugnat	91
Maximinianus Cæsar	Metelli in Celtiberia res	
& Augustus	173 gesta	71
Maximiani fortitudo	Micipsæ filij interficiunt	
bellica	175 tur	77
Maximini imperatoris	Militaris apud Roma-	
gesta	156 nos disciplina	27
Maximini fortitudo bel-	Miluius pons	151.
lica	185 & 184	

I N D E X.

Minutij Ruffi facta	79	Muneribus corrupti	
Mithridates à Lucullo		Galli, ab obsidione ur	
fugatur	97	bis desistunt	17
Mithridates Nicomedē		Mumius Corinthum ca	
expellere conatur	84	pit & diruit	70
Mithridates à Pompeio		Muro urbē cinxit Tar-	
uictus	101	quinius Priscus	5
Mithridates pacē à Syl		Mursia	160
la petit	87	N	
Mithridates ruptor soc		Narbona Galliaē colo-	
deris	94	nia quando deducta	
Mithridatis crudelitas	76		
85		Narseus	184
Mithridatis regnum		Narseus bello proster-	
quā amplum	84	nitur	175
Mithridatis mors	101	Narseus in Armenia ui-	
Mithridaticum bellum		ctus	176
83. & 96		Narseus orienti bellum	
Mœsi à Sylla subiugati		infert	173
87		Nauali praelio quando	
Mogunciacum	162	primū Romani di-	
Monetarij in urbe bel-		micauerunt	32
lum mouent	165	Naufragium Romano-	
Mores Romanorum re		rum circa Sicilia	35
format Numa	4	Naufragium Romani	
Munda ciuitas	112	passi	36
Munerum contemptor		Nauis Persei inusitatae	
Fabricius Ro.	27	magnitudinis	66
		p 4	Nepos

I N D E X.

Nepotianus	191	Numa religio & ple-	
Neronianæ thermæ	126	tas	4
Neronis imperatoris ge-		Numantia fame uicta	73
sta	124	Numantini Pompeium	
Nerue Romanorū im-		superant	72
peratoris res gestæ		Numantini debellantur	
136		197	
Nicomedes pop. Rom.		Numentana uia	126
facit heredem	94	Numerianus Cari impe-	
Nicomedes rex Roma-		ratoris filius	169
nos bello iuuit	74	Numeriani mors	170
Nicomedes à patre com-		Numidia urbes à C. Ma-	
mèdatur Romanis	67	rio captæ	78
Nicomedes populi Ro-		Numidis bellum infer-	
amicus	84	tur	197
Nicomedis regis mors		O	
94		Octavianus Augustus	
Nicomedem è regno pel-		114	
lit Mithridates	85	Octavianus Cæsar quan-	
Nisibis urbs capta	98	do Dictator	12
Nola ciuitas Campaniæ		Octavianus, Cæsaris ne-	
Romanorum uirtute		pos	114
clara	49	Octavianus contra Brut-	
Norbanus à Sylla ui-		tum & Cassium pu-	
lus	88	gnat	115
Numa Pompilius secun-		Octaviani Augusti mors	
dus Ro. rex	4	& sepultura	118.
Numa mors	4	& 119	

Osta

I N D E X.

Octauiani Cæsaris lau-	festatur	161
des 119. 120. & 121	Papyrius Cursor bellū	
Odenatis fortia facta	aduersus Sānites susci-	
163	pit	22
Odenati mors	165 Paphlagonia Attalo à	
Oenomannus gladiato-	Pompeio data	103
rum dux	96 Paphlagonia à Lucullo	
Olympum urbem oppu	recepta	97
gnat Seruilius	93 Paphlagoniam inuadit	
Opilius Macrinus impe	Mithridates	85
rator Rom.	154 Parthenopolim expu-	
Orcades insulæ à Clau-	gnat Lucullus	99
dio imperatore sub-	Parthenius Domitiani	
actæ	124 interfecto	136
Orodes rex	106 Parthi Armeniā debel-	
Orodes Albanorū rex à	lant	125
Pompeio uictus	102 Parthi ab Antoninis de-	
Orodes Parthorum rex	bellati	145
117	Parthi Mesopotamiam	
Otho Cæsar Rom.	127 occupant	161
Othonis infidijs Serui-	Parthi à Septimio Se-	
lius Galba occiditur	uero uicti	152
127	Parthi à Ventidio uicti	
P	117	
Pacis cultor Numa Pō-	Parthicum bellum	194
pilius	4 Parthos debellat Cras-	
Palatinus mons	2 sus	106
Pannonia à Sarmatis in	Parthos debellat Gor-	
	p 5 dianus	

I N D E X.

dianus	157	Perferum tumultus	169
Pater patriæ salutatus		Perfas sæpe uicit Tigræ	
Camillus	17	nes	97
Patriam suam debellat		Perseus ab Aemilio Pau	
Qu. Martius	13	lo quando uictus	64
Pauli Aemilij pietas in		Perseus cum filijs in tri-	
Perseum uictum	65	umpho ductus	66
Pauli Aemilij diſterium		Perseus Philippi filius	
66		bellum aduersus Ro-	
Paupertas Valerij Pu-		manos suscipit	63
blicolæ	11	Persei pax cū Romanis	
Peligni cum Marsis bel-		quibus conditionibus	
lum aduersus Roma-		facta	64
nos mouent	82	Persei nauis inuſitate	
Perpenna Aristonicum		magnitudinis	66
uincit	74	Persei filius fictitiuſ	70
Perpennæ mors	75	Pertinacis Rom. impe-	
Perſæ ab Antonio debel-		ratoris facta	151
lati	117	Peruſium ciuitas	156
Perſæ à C. Caſſio uicti		Pescenninus Niger in-	
107		terficitur	152
Perſæ bello Gordiani		Pestis ingens in Italia	
afflicti	157	148	
Perſæ in Syriam irrum-		Petronius Secūduſ præ-	
pentes à Ventidio ui-		fectuſ pretorij	136
cti	117	Pharnaces Mithridatiſ	
Perſæ per Odenatum ui-		ſiliuſ	110
cti	163	Pharnacis filij inſtinctuſ	
		Mithri-	

I N D E X.

Mithridates uenenū haurit	Pietas Pyrrhi in hostes
101	26. & 27
Phaselidē urbem expugnat Seruilius	Piratarū latrocinia
93	100
Philippus à Leuino in Macedonia uincitur	Piraticum bellum
141	100
50	Plotina Traiani uxor
Philippus Macedo Hannibali auxilia contra Romanos promittit	Polemones rex
49	125
Philippi duo Romanū imperiū inuadunt	Polemoniacus pōtus
158	125
Philippi filius fictitius	Pompeij res gestæ
70	99.
Philippi fraude Gordianus interfectus	100. & 101
157	Pompeius cōtra Mithridatem regem
Philippi Macedonis mors	100
63	Pompeius Carbonē occidit
Philippi regis & Leuini amicitia	89
51	Pompeij cū Numātinis pax ignobilis
Philippi urbs	72
115	Pompeij filij bellum in Hispanijs gerunt
Phœnicia à Mithridate occupata	112
98	Pompeij aduersus Cæsarem acies
Picentes bellum Romanis inferunt	109
30. & 82	Ponti urbes à Lucullo expugnatae
Pietas Martij in matrem & uxorem	97
13	Pontius Telesinus
	197
	Pontus à Gothis uastatur
	161
	Porsena cū Tarquinio contra Romanos bellum suscipit
	10
	Porsena

I N D E X.

Porsena pacem cum Ro-	Prusias rex Persei affi-
manis facit 10	nis 64
Posthumij imperatoris	Pseudoperseus contra
facta 161. & 163	Romanos bellū susci-
Posthumius Albinus bel-	pit 70
ligerat contra Iugur-	Pseudoperseus à Trebel-
tham 77	lione uictus 71
Præda à Camillo malè	Pseudophilippus à Mar-
diuisa 16	cello uictus 70
Præneste urbs ubi 26	Pseudophilippus in Ma-
Præneste occupat Ca-	cedonia arma mor et
millus 18	69
Prænestini à Q. Cincin-	Pseudophilippus Metel-
nato uicti 18	li triūphantis currum
Probi imperatoris ge-	præcedit 70
sta 163	Ptolemæus Libyæ ciui-
Proculus à Probo op-	tas 100
primitur 163	Ptolemæus Aegypti rex
Prodigalitas Antonini	pro Romanis pugnat
imperatoris 149	63
Proscribit senatū Octa-	Ptolemæus rex, Roma-
uianus 114	norum amicitiam pe-
Proscriptiones Syllæ 88	tit 30
Prusia Bithyniæ rex 63	Ptolemæus rex Casari
Prusias rex egregiè à	insidias struit 110
Romanis tractatus 67	Ptolemæi regis mors
Prusias rex filium suum	110
Romanis cōmēdat 67	P. Cornelius Dolabella
	Gallos

I N D E X

Gallos, Samnites &	uerfus Pyrrhum	25
Thuscus delet	25	Punicum bellum secun-
P. Cornelius Scipio Hā	dum	44
nibalē primus aggre-	Punicum bellū tertium	
ditur	45	67
P. Cornelius Scipio ex	Punici belli finis	42
Hispania Romam uo-	Pupienus Maximini in-	
catur	55	terfector
		156
P. Cornelius Scipio iu-	Pupienus Romanorum	
nior aduersus Hanni-	imperator	156
balem mittitur	52	Pupieni mors
		157
P. Cornelij Scipionis	Pylemenes rex è regno	
genus	111	à Mithridate pulsus
		85
P. Iuuentius à pseudo-	Pylemenes Paphlagon	
philippo uictus	69	
P. Licinius à Perseo re-	74	
ge uictus	64	Pyrenæum montē tran-
		sit Hannibal
P. Rutilij consulis mors	82	45
		Pyrrhus Romanis bel-
P. Scipio in Hispaniam	proficiscitur	45
		lum infert 25. & 26
P. Seruilij facta	93	Pyrrhus rex Tarentū à
		Romanis fugatur 28
P. Sulpitius contra Pyr-	rhum regem missus	28
		Pyrrhus in prælio uul-
		neratur
		28
P. Terentius Varro ad-	uersus Hannibalē mit-	
titur	46	Pyrrhi de Fabricio no-
		bile dicterium
		29
P. Valerius Leuinus ad-	gis mors	39
		Pyrrhi

I N D E X.

Pyrrhi pietas in Roma- nos hostes	26	sus Prænестinos mis- sus	18
Pyrrhi de Romanis apo- phthegma	26	Qu. Cæpio Metelli suc- cessor	11
Q			
Quadi aduersus Roma- manos	148	Qu. Fabius Maximus Hannibalē mora fran- git	46
Quinquegentiani à Ma- ximiano domiti	175	Qu. Fabius Maximus à Sannitibus uictus	24
Quinquegentiani Afri- cam infestant	173	Qu. Fabius Maximus magister equitum	22
Quintilius imp.	164	Qu. Martius dux ex ur- be pulsus	13
Quintius Cincinnatus Dictator factus	14	Qu. Pompeius Metelli successor	71
Quintius dictator ad- uersus Gallos	19	Qu. Varro dux	111
Quirinalis collis urbi adiunctus	6	R	
Qu. Cæcilius Metellus pseudophilippum uin- cit	69	Raptæ uirgines finiti- morum à Romanis	3
Qu. Cæcilius Metellus contra Sertorium	91	Rationalis interficitur	166
Qu. Catulus Cymbros & Teutones uincit	81	Regulus pacē dissuadet Romanis	37
Qu. Cincinnatus magi- ster equitum	16	Religio Num.æ Pompei lij	4
Qu. Cincinnatus aduer- sus		Remus Romuli frater	2
		Rhea Syluia Romuli ma- ter	3
		Rhodis	

I N D E X.

Rhodijs multæ urbes	Romulus quando urbis
Antiochi à Romanis	fundamenta posuerit
concessæ	62 2
Roma quando primùm	Romulus in deorum nu-
condita	merum relatus
2	3
Roma unde dicta	Romuli parentes
2	2
Roma à Tullio Hostilio	Rusticorū in Gallia tu-
ampliata	multus
4	172
Roma firmioribus mu-	S
ris cingitur	Sabini à Romulo uicti
166	3
Romæ quàm diu per se	Sabini à Seruio Tullio
ptem reges regnatū	subacti
8	6
Romani imperij incre-	Sabini à Tarquinio ui-
mentum	cti
2	5
Romani ludi quando in-	Sabini Romanis bellum
stituti	inferunt
5	12
Romani Ptolemæo ad-	Sabinus Vespasiani im-
uersus Antiochū auxi-	peratoris frater
lia promittunt	41
41	Saguntini fame ab Han-
Romani uno tēpore in	nibale uicti
quatuor locis pugna-	44
runt	Saguntus ab Hannibale
50	oppugnata
Romanorum latrocinia	44
4	Salentinis à Romanis
Romulus aduersus fini-	bellum indictum
timos pugnat	30
3	Salentinus rex
Romulus Senatores eli-	144
git	Salonas urbem expu-
3	gnat Cosconius
	93
	Saluſij

I N D E X.

Saluij Iuliani Ro. impe	Sardinia à Romanis sub
ratoris facta 151	acta 50
Samnites à Cornelio	Sardinia à Metello sub-
Ruffino & M. Curio	acta 77
subacti 24	Sardinia à Scipione de-
Samnites à Fabio Maxi	uastata 33
mo seniore uicti 24	Sardinienses Romanis
Samnites à L. Papyrio	fidem frangunt 42
uicti 23	Sarmatæ aduersus Ro-
Samnites debellati 197	manos 148
Samnites Gallis & Thu	Sarmatas debellat Do-
fcis coniuncti, Roma-	mitianus 135
nis bellū inferunt 24	Sarmatas debellat Carus
Samnites Pyrrho, Sam-	imperator 169
nitibus & alijs cōiun	Sarmatus Armeniae rex
cti, urbem depopulan	occiditur 138
tur 26	Saturninus à Probo op
Samnites Qu. Fabium	primitur 169
uincunt 24	Scipio Africanus fratris
Samnites Romanos uin	legatus 61
cunt 23	Scipio cur cognomina-
Samnites sub iugum	tus Africanus 62
missi 23	Scipio cur dictus Asia-
Samnites sæpe à Roma	ticus 62
nis debellati 22	Scipio ante annos con-
Sapor rex 190. & 196	sul factus 69
Sapor rex Valerianum	Scipio iunior Africani
bello uincit 160	quoq; nomē meruit 69
	Scipio

I N D E X.

Scipio pacem Carthagi	cupata	138
nensibus cōditionibus	Semiasyra Antonini im-	
promittit	57 peratoris mater	155
Scipio uulneratus in ca-	Sempronius Gracchus	
stra se recipit	45 aduersus Hannibalem	
Scipionis de militibus	pugnat	45
imperatores interfici-	Sempronius Gracchus	
entibus nobile dictū	Ariminum traicit	45
72	Sena Piceni ciuitas	55
Scipionis in re militari	Senatores à Romulo le-	
prudencia & authori	cti	3
tas	68 Senatores unde dicti	3
Scipionis in Hispania	Senatores Romæ qui-	
res gestæ	54 nos dies imperant	3
Scipionis tribunatus	68 Senatorum numerus Ro-	
Scipiones ab Hasdruba	mæ duplicatus	5
le interfecti	51 Senatū proscribit Octa-	
Scordisci à Minutio	uianus	114
Ruffo subacti	79 Septembrem mēsem ad	
Scordisci à Sylla uicti	87 nomē suum transfert	
	Commodus	150
Scordiscis à Catone bel-	lum illatum	76
Septimij Seueri Roma-	norum imperatoris fa-	
Seleucia ab Antonino	cta	151
capta	145 Sequani à Cesare uicti	
Seleucia libertate dona-	ta	105
	103 Serapium	135
Seleucia à Traiano oc-	Sertorianum bellum	91
	q Sertorij	

I N D E X.

Sertorij mors	92	Siciliam Pompeius reci-	
Seruilius Casca in mor-		pit	90
tem Cæsaris conspi-		Sinopen urbem expu-	
rat	113	gnat Lucullus	97
Seruiliij Cepionis facta		Sipylus Asiæ ciuitas	61
79		Sociale bellum	82 &
Seruiliij Galbæ Cæsaris		83. & 90	
Ro. res gestæ	126	Solis templum ædifica-	
Seruius Tullius sextus		tur	166
rex Romanorum	6	Sparthacus gladiatorū	
Seruius Tullius scelere		dux	95
Tarquiniij Superbi oc-		Spectacula quando Ro-	
cifus	6	mæ primū instituta	3
Seueri imperatoris for-		Spurius Albinus contra	
tia facta	152. & 153	Iugurtham proficisci	
Seueri mors	182	tur	77
Sextus Pompeius in Si-		Spurius Cassius primus	
cilia bellū mouet	156	equitum apud Roma-	
Sextus Pōpeius nauali		nos magister	12
prælio uincitur	117	Spurij Lucretij mors	10
Sextus Pōpeij filius ubi		Stadium Domitiani	135
occifus	112	Statuæ consulum in ro-	
Siciliæ magna pars à		stris positæ	22
Marcello capta	51	Statua aurea Claudio	
Sicilia à Romanis rece-		imperatori posita	164
pta	52	Statua argentea Domi-	
Siciliam bello uexat Se-		tiano posita	135
xtus Pompeius	116	Stratonici mors	74
		Sulpi-	

I N D E X.

Sulpitius interfectus	84	ptus	98
Suessæ pomeria à Tar-		Syria à Mithridate oc-	
quinio Superbo sub-		cupata	98
acta	7	Syria ab Odenate defen-	
Sueui aduersus Roma-		ditur	163
nos	148	Syrmius tumultus	169
Surena Orodis regis		T	
dux	117	Taciti imperatoris fa-	
Surena dux Crassum su-		cta	157
perat	106	Tarraconem Germani	
Sutrinorum urbs à Ca-		expugnant	161
millio capta	18	Tarentum fugatus Pyr-	
Syllæ proscriptiones et		rhus	29
crudelitas	88	Tarentum capit Fabius	
Syllæ ad portam Colli-		Maximus	53
nam pugna	89	Tarentinis Romani cur	
Syllæ egregia facta	86	bellum intulerint	25
Sylla contra Marium iu-		Tarquinius Priscus RO-	
niolem feliciter di-		manorum rex quar-	
micat	89	tus	5
Syllanus res nouas in		Tarquinius Priscus ab	
Gallia molitur	192	Anci filijs occisus	6
Syracusana præda Ro-		Tarquinius Superbus ul-	
man deportatur	51	timus Romanorum	
Syracusani pacem à Ro-		rex	7
manis impetrant	32	Tarquinius Superbus	
Syphax Numidiæ rex à		cum suis ex urbe pul-	
Scipione uictus & ca-		sus	7. & 9
		q 2	
		Tarqui-	

I N D E X.

Tarquinius Superbus	Thermæ Neronianæ
bellum aduersus Ro-	126
manos suscipit	9. Theruingi
¶ 10	138
Tarquinius Collatinus	Thracia in prouinciã
Lucretiæ maritus	redacta
8	131
Taurominitani in fidẽ	8 Thusci à C. Martio ui-
Romanorũ accipiun-	cti
tur	20
31	Thusci cum Tarquinio
Tetricus Lucaniæ cor-	Superbo reconciliati
rector	7
165	Thusci Gallis & Samnĩ
Tetricus in Gallia uin-	tibus coniuncti Roma-
citur	nos debellant
164	24
Tetrici imperatoris res	Theutobodus Cymbro-
gestæ	rum dux
162	80
Teutones Romanos bel-	Tiberius Octauiani pri-
lo uincunt	uignus
79	120
Teutones debellat Ma-	Tiberius Sempronius in
rius	Siciliam proficiscitur
80	45
Teutonũ strages cruen-	45
tissima	81
81	Tiberius Cæsar impera-
Teutonũ in Italiã tran-	tor, & eius gesta
situs	121
81	Tigranes Armeniæ rex
Thaiphali	Mithridatem profu-
138	gam suscipit
Theodora Constantij	97
priuigna	173
173	Tigranes rex captus
Thermæ Alexandrinæ	Tigranis regis facta
126	97
	Tigrani bellum Pon-
	peiũ

I N D E X.

peius infert	101	tus cæsus	106
Tigranocerta à Luculo capta	98	Tolūnius rex aduersus Romanos pugnatur	16
Tigurini Cepionem & Maniliū uincunt	79	Tomos urbē expugnat Lucullus	99
T. Aurelij Fuluij Romanorum imperatoris facta	143	Torquatus unde dictus Manlius	20
Titus Flaminius Hannibalē à Prusia petit	63	Traianus à Nerua adoptatur	137
Titus Legennius Marcorum dux	82	Traiani res gestæ	137
T. Manlius Gallum pro uocatorem occidit	20	Traiani forum	149
T. Manlius Torquatus in Sardiniam mittitur	49	Traiani dictionum	140
T. Quintius Dictator aduersus Gallos	19	Tranquilla Balbini imperatoris uxor	157
Titus Quintius Cincinnatus Prænestinos debellat	18	Trebia fluuius, Romanorum strage clarus	46
Titus Vespasianus iunior Romanorum Cæsar	132	Trebelliani mors	160
T. Vietius dux	82	Trebellio pseudoperseum superat	71
Titurius Cæsaris legatus		Troia excidium	2
		Triballi à Minutio Rufo subacti	79
		Tribuni plebis quando primū apud Romanos creati	12
		Tribuni militares pro consulibus quando primi	q 3

I N D E X.

mum facti	18	Thuscis	26
Tribunorū militarium		Triumphus Camilli	17.
dignitas quāmdiu per	18		
seuerauerit	19	Triūphus Curionis ex	
Tribuni militares con		Macedonia	94
sulari potestate quan-		Triūphus Curij de Pyr	
do creati	19	rho rege	29
Tripolitana prouincia		Triumphus Diocletiani	
151		ex numerosis genti-	
Triumphus Romæ pri-		bus	178
mus	5	Triūphus Domitiani de	
Triumphus Aemilij à		Dacis & Cattis	135
Gallis	43	Triumphus Domitij de	
Triūphus Antonini de		Gallis	76
Parthis	145. & 146	Triumphus Fabritij de	
Triūphus Antonini de		Samnitibus & Luca-	
uarijs gentibus	148	nis	29
Triumphus Appij Clau		Triumphus Iunij Brui	
dij de Afris & Hiero		de Gallicijs & Lusita	
ne rege	31	nis	73
Triumphus C. Syllæ de		Triumphus Longini de	
Mithridate	90	Gallis	76
Triumphus C. Marij de		Triumphus Luculli de	
Cymbris & Teutho-		Persis	99
nibus	81	Triumphus L. Papyrij	
Triumphus C. Anitij de		de Samnitibus	23
Illyricis	66	Triūphus L. Scipionis	
Triūphus C. Martij de		à deuicta Corsica &	
		Sardis	

I N D E X.

Sardinia	33	Triumphus Pompeij	Se
Triumphus Lucij Vētidij		cundus ex Hispania	
Bassi de Parthis	117	94	
Triumphus Marcelli de		Triumphus Cn. Pōpeij	
Gallus	43	de Africa	90
Triumphus Marij de Iu		Triumphus Posthumij Al	
gurtha	79	bini de Illyricis	42
Triumphus Metelli ex		Triumphus P. Seruilij de	
Africa	77	Isauria	92. & 94
Triumphus Metelli de		Triumphus P. Plautij de	
Creta	104	Britannis	124
Triumphus Metelli de		Triumphus P. Scipionis	
Dalmatia	76	de Numantinis	73
Triumphus Metelli ex		Triumphus Qu. Catuli	
Hispania	94	de Cymbris & Teu-	
Triumphus Metelli de		thonibus	81
Iugurtha	79	Triumphus Sceuolae de	
Triumphus Metelli ex		Dalmatia	76
Macedonia	70	Triumphus Sempromij	
Triumphus Metelli ex		& Claudij de Picenti	
Sardinia	77	bus	30
Triumphus Mumij ex		Triumphus Stribonij Cu-	
Corintho	70	rionis de Dardanis	92
Triumphus Pauli Aemi		Triumphus Scipionis	
lij de Persco	66	Africani de Hasdru-	
Triumphus Pompeij de		bale	70
Mithridate & pira-		Triumphus Scipionis de	
tis	104	Antiocho	62
		q 4	Trium-

I N D E X.

Triumphus Vespasiani	Valerij Publicolæ mors	
de Hierosolymis	131	11
Triumphus Romanorum	Valerianus imperator	
de Afris secundus	32	Romanorum 159
Triumphus de Illyricis	Valeriani mors	163
primus	42	Vandali aduersus Ro-
Triumphatum de Lati-	manos	148
nis	22	Vecta Britannia inſula
Triumphus Romanorum	imperio Romano ad-	
de Sardis	42	iecta 130
Triumphus Romanorum	Veientani Romanis re-	
de Salentinis	30	bellant 16
Tullus Hoſtilius belli re-	Veientes à Romulo ui-	
parator	4	cti 3
Tulli Hoſtilij mors	5	Veientes ab Hoſtilio ſu-
Tuſculum ciuitas ubi	10	perati 4
V		Veientes à Fabiorũ gen-
Valeria Antonini uxor		te debellati 14
145		Veientes Fidenatibus
Valeria Diocletiani fi-		auxiliũ contra Roma-
lia	174	nos mittunt 16
Valerius Coruinus Gal-		Verodopa prouincia
lum prouocatorẽ uin-		bello uexata 92
cit	21	Vespasiani iunioris ſa-
Valerius Leuinus con-		cta 132
tra Pyrrhũ miſſus	25	Vespasiani Cæſaris res
Valerij Publicolæ pau-		geſtæ 130
pertas	11	Veteraniones 190
		Veturia

I N D E X.

Vetaria Qu. Martij ma Vlpj Traiani impera- ter	13	toris res geste	137
Victoria moderatè uti- tur Pyrrhus	26	Volsci Romanos debel- lant	12. & 16
Victorinus Galliarũ im- perium accipit	162	Volsci quàm diu contra Romanos bellarint	18
Victophali	138	Volsci à Tarquinio Su- perbo uicti	7
Viminalis mons urbi ad- iunctus	6	Volunnia Qu. Martij	
Virgines finitimorum à Romanis raptæ	3	Volusianus Romanorũ imperator	159
Virginij filia à Claudio ad stuprum coacta	15	Vscudamam oppidum expugnat Bessis	99
Viriatus Romanos de- bellat	71	X	
Viriatus à suis interfe- ctus	71	Xantippus Lacedæmo- niorum dux Regulum	34
Viridomarus Gallorum dux à Marcello occi- sus	43	Xerxes ab Aurelio ui- ctus	155
Vitellius imperator sa- ctus	127. & 128	Z	
Vitellij luxuriosissima cœna	129	Zenobia capta	163
Vitellij mors ignominio- sissima	129	Zenobiæ posterij apud Romanos	165
Vlpianus Aurelij Ale- xandri assessor	155	Zenophuriũ locus	167
		F I N I S.	
		q 5	

1680462

ocw 69323219

BASILEAE, EX OFFI,
cina Ioannis Oporini, Anno Salutis
M. D. XLVI. Kal.
Maij.

WATERBURY, CT. 1850

